

Dictionnaire « le Karmous » du Tunisien

قاموس الكرموس للغة التونسية

Version 1 (2010)

Par Karim Abdellatif

Cher lecteurs,

Ce dictionnaire arabe tunisien – français est, malheureusement, un des plus complets, sinon le plus complet qui existe actuellement. Il n'est nullement exhaustif ; l'entreprise nécessiterait en effet bien des années de labeur. Si le concept vous a séduit, vous pouvez participer à son enrichissement futur en me proposant directement vos définitions ou en apportant d'éventuelles rectifications. Mon mail est le suivant (karim_abdellatif@yahoo.com). Je vous présente ici la première version, bien sûr incomplète, je ne le répéterai que trop.

Faisant suite aux définitions, il m'a paru intéressant d'ajouter une liste assez riche de proverbes et d'expressions tunisiens.

Vous pouvez citer les définitions à des fins non commerciales à condition de faire référence à l'ouvrage et à son auteur. Toute reproduction à des fins commerciales est interdite, sans l'autorisation de l'auteur.

Bonne lecture à tous.

Tunis, Septembre 2010

Karim Abdellatif
karim_abdellatif@yahoo.com

حرف أ - Lettre Alif

variété de datte		<i>arichti</i>	أريشتي
quoi ? (étym. probablement arabe : ey chey - أي شيء)	what ?	<i>èch</i>	أش أشنية حوالو، فاش يعمل
mais		<i>èmè</i>	أما
les Berbères		<i>èmèzigh</i>	أمازيغ
tamazight, langue berbère		<i>èmèzighiyè</i>	أمازيغية
- verre (Nabeul) - ampoule électrique (Sfax) - grand récipient servant à ranger des aliments (Sfax)		<i>amba</i>	أمبة
hier		<i>èmès</i>	أمس
moi	me	<i>èna</i>	أنا
variété de datte		<i>angou</i>	أنفو
moi (Sahel)		<i>èni</i>	أني
alphabet		<i>èbèjèdel</i>	أبجد
Ibadisme, branche du kharijisme (distincte du sunnimse et du shiisme)		<i>ibadhiyè</i>	الإباضية
le diable, Satan	Satan, the devil	<i>èblis</i>	إبليس
blanc		<i>abyedh</i>	أبيض
s'adosser, prendre appui sur		<i>ettèkkè</i>	إتكي
démarche intellectuelle et religieuse consistant à trouver des solutions à de nouveaux problèmes		<i>ejtihèd</i>	إجتهد
rétribution		<i>èjr</i>	أجر
ensemble, tous	together	<i>ajma'in (ajma3in)</i>	أجمعين
aye !		<i>ahhayt (a7ayt)</i>	أحيت
rugueux, rêche		<i>ahrèch (a7rèsh)</i>	أحرش
mauvais		<i>ahref (a7ref)</i>	أحرف
nous	we	<i>ahna (a7na)</i>	أحنا
soeur		<i>okht (o5t)</i>	أخت
vert		<i>akhdhar (a5dhar)</i>	أخضر
guider, amener		<i>eddè</i>	أدى إديني الغادي
jungle		<i>edghal</i>	أدغال
appel à la prière		<i>èdhèn</i>	أذان
appeler à la prière		<i>edhen</i>	أذن
autorisation		<i>idhn</i>	إذن
viens ici (langage rural)		<i>arah jey (ara7 jey)</i>	أراح جاي
deuxième comémoration du décès d'une personnes après 40 jours		<i>larb'in (larb3in)</i>	الأربعين
arbitre (football)	referee (soccer)	<i>arbitèr</i>	أربيتير
se reposer, être enfin tranquille		<i>ertèh (ertè7)</i>	إرتاح
ordinateur		<i>ordinateur</i>	أرديتاتور
soux, lisse, soyeux		<i>ortob</i>	أرطب
café au lait (Jerba)		<i>armatoura</i>	أرمتورة
lapin		<i>arneb</i>	أرنب

arrêt de bus		aré	أري
vois (Sfax)		ara	أري
en arrière		arièl	أريال
bleu		azraq (azra9)	أزرق
bleu en poudre mélangé à la chaux à la chaux éteinte pour donner la coloration bleue (Kairouan)		azraq nila (azra9 nila)	أزرق نيلة
blond		az'èr (az3èr)	أزعر
se languir de	to miss someone	estèhech (estè7ech)	إستاحش
professeur		ostèdh	أستاذ
mériter	to deserve	estahèl	إستاهل
jouir, atteindre l'orgasme		estahla	إستحلى
imaginer		estkhayel (est5ayel)	استخايل
prière pour demander à Dieu de faire pleuvoir			إستسقاء صلاة الإستسقاء
référendum		esteftè	إستفتاء
provoquer, inciter		estfèz	إستفز
attendre, patienter		estennè	استنى
Islam	islam	eslèm	إسلام
importer		estaoured	إستورد
ascenseur		assenseur	أسنسور
c'est quoi ? (Jerba)		achenhi	أشهنهي
origine		asl	أصل
maison de correction		eslèhiya (eslè7iya)	إصلاحية
sourd		atrech	أطرش
trop court (pour un pantalon)		a'ter (a3ter)	أعطر
les Aghlabides		aghalibè	الأغالبة
Club Africain		efriqi	إفريقي
Afrique		efriqya	إفريقيا
ancien nom de la Tunisie		efriqiya	إفريقيا
moment de la rupture du jeûne à Ramadan		eftar	إفطار
vipère, personne nuisible		ef'a (ef3a)	أفعى
personne très nuisible (littéralement : vipère à sept têtes)		ef'a bou seb'a ryous (ef3a bou seb3a rious)	أفعى بو سبعة ريوس
avocat	lawyer, attorney	avoucatou	أبوكاتو
proches parents		èqareb (è9areb)	أقارب
c'est tout		akahaou	أكاهو
noir		ak-hèl (ak7èl)	أكل
accident		aksidan	أكسيدان
certainement		èkid	أكيد
mille ; par extension : un dinar (mille millimes)		elf	ألف
Allemagne	Germany	almanya	ألمانية
allemand	german	almani	ألماني
mère	mother	om	أم
américain, étatsunien	american	èmèriki	أماريكي
Amérique, USA, EU	USA	émèrikya	اماريكيا
imam, personne dirigeant		imèm	إمام

la prière dans une mosquée			
sécurité	security	èmèn	أمان
s'il-te-plaît	please	aman	أمان
ampoule électrique		ombouba	أمبوية
caméléon		om el bouya	أم البوية
quand ? (Nabeul)	when	emtè	إمتى
Début d'une journée de jeûne à Ramadan		emsèk	إمساك
alors		emmèla	أمالا
plat à base de carottes écrasées		ommek houriyè (ommel 7ouriyè)	أمك حورية
jeu consistant à brandir dans la rue une poupée sur un manche ou à l'accrocher sur le toit en vue de faire pleuvoir (Kairouan)		ommek tangou	أمك طنقو أم طنقو يا نسا طلبت ربي علي الشتاء طلبت ربي بسحبها الله الله لا يخيبها
maman		ommi	أمي
mère, maman		ommimè	أميمة
Les Omeyyades		oumaouiyoun (oumawiyoun)	الأمويون
amen, nous croyons (formule liturgique)	amen, we do believe	èmin	أمين
président d'une corporation		èmin	أمين
en avant		anafa	أنافا
- toi au masculin ou au féminin (Tunis) - toi au féminin (Sud)		enti	إنت
toi au masculin (Sud)		entè	إنت
internèt	internet	internèt	إنترنت
retraite		entrit	إنتريت
se diffuser		entchar	إنتشر
victoire		entissar	إنتصار
vous		entoumè	إنتوما
qui sait		en dra	إن درى
en avant, go, vas-y		endèh	أنده
poire		enzassa	إنزاصة
belle famille		ensèb	أنساب
Si Dieu le souhaite		enchallah	إن شاء الله
compagnons du prophète Mouhammed originaire de Médine		ansar	أنصار
que soit maudit (étym. arabe : yèl'an (yel3an))			إنعن إنعن جد أصلو
gare, hangar		angar	أنقار
Angleterre	England	englitirra	إنقليتيرة
anglais	english	englizi	إنقليزي
langue anglaise	english langage	engliziya	إنقليزية
salut	hello, Hi	èhla	أهلا
le voici		ahaouka (ahawka)	أهوك
la voici		ahayka	أهيكه
les gens (littéralement : les descendants d'Adam)		laouèdem (lawèdem)	الأوادم

(Sfax)			
me voici (Cap Bon)	here i am	<i>awani</i>	أواني
vaisselle (Sfax)		<i>laouèni (lawèni)</i>	الأواني
autoroute		<i>otorout</i>	أوتوروت
août, le mois le plus chaud			أوسو
c'est vrai, n'est-ce pas (Cap Bon)	It's true, isn't it	<i>ouchi</i>	أوشي
avant-hier		<i>oul èmes</i>	أول أمس
le voici (Sfax)		<i>aouka (awka)</i>	أوك
lessive		<i>omo</i>	أومو
oui		<i>èy</i>	أي
sel		<i>idèm</i>	إيدام
la gauche		<i>isar</i>	إيسار
essence, gasoil	petrol, gasoline	<i>issanes</i>	إيسانس
échangeur		<i>échangeur</i>	إيشنجان
la droite		<i>imin</i>	إيمين
allons (sert à construire l'impératif)		<i>ayya</i>	أيا
jours		<i>ayyèm</i>	أيام

Lettre B - حرف ب

porte		<i>bèb</i>	باب
papa		<i>baba</i>	بابا
grand-père		<i>baba jeddi</i>	بابا جدي
bateau (étym. turc)	boat	<i>babour</i>	بابور
batterie électrique		<i>batri</i>	باتري
		<i>batinda</i>	باتيندا
égalité aux cartes		<i>baji</i>	باجي
coiffe en tissu porté par les jeunes mariées		<i>bèdya</i>	بادية
bar		<i>bar</i>	بار
caïd, barbouze		<i>barbou</i>	باربو
hier		<i>elbèreh (elbèrè7)</i>	البارح
avant-hier soir		<i>bèrhet loula (bèr7et loula)</i>	بارحة الأولة
froid		<i>bèred</i>	بارد
bénir, féliciter		<i>bèrek</i>	بارك
pierre travaillée et mélangée à de l'eau de rose, constituant une pate destinée à laver le corps épilé de la mariée avant qu'elle ne se lave.		<i>barouk</i>	باروق
taquiner, provoquer (Sfax)		<i>bèzez</i>	بازز
embrasser, donner un baiser		<i>bès</i>	باس
mal		<i>bès</i>	باس لا باس، ما فيها باس
ça suffit		<i>basta</i>	باسطة
par le nom de Dieu		<i>besmellèh</i>	باسم الله
signe du futur : il va (faire quelque chose)		<i>bèch</i>	باش
pacha		<i>bèchè</i>	باشا
mettre dans le pétrin		<i>bassa</i>	باصي

abattoir		<i>batoir</i>	باطوار
vendre, trahir		<i>bè' (bè3)</i>	باع
expéditeur		<i>bè'eth (bè3eth)</i>	باعث
marchander		<i>bè' ou chrè (bè3 w shrè)</i>	باع و شري
assiette (Sfax)		<i>bèqya (bè9ya)</i>	باقية
panier à salade		<i>baga</i>	بافة
baguette de pain		<i>bagèt</i>	بافات
baccalauréat		<i>bak</i>	باك
- état psychique, condition - à sa connaissance		<i>bèl</i>	بال بالكشي، في بالو، على بالو
uriner		<i>bèl</i>	بال
immeuble		<i>balace</i>	بالاص
chalutier		<i>balansi</i>	بالانسي
saoul, ivre	drunk	<i>bèl'ou (bèl3ou)</i>	بالعو
peut-être (étym. turc)	maybe, perhaps	<i>bèlek</i>	بالك
peut-être, qui sait, sans doute (étym. turc)	maybe, perhaps	<i>bèlekchi</i>	بالكشي
apparaître		<i>bèn</i>	بان
voyou, bandit		<i>bandi</i>	باندي
banque		<i>banka</i>	بانكة
bain		<i>banou</i>	بانو
bon, bien, d'accord		<i>bèhi</i>	باهي
non mais		<i>bèhichi</i>	باهيشي
bey		<i>bèy</i>	باي
au revoir, bye bye	bye bye	<i>bay bay</i>	باي باي
passant la nuit chez, de la veille (par exemple, le pain)		<i>bèyet</i>	بايت
missionnaire chrétien, père blanc		<i>babbas</i>	بباص
escargot		<i>bebbouch</i>	ببوش
Pérouquet (étym. it. : pappagallo)		<i>babbaghayou</i>	ببغيو
Il n'y a plus rien (langage enfantin)	there is nothing (speaking to a child)	<i>bah (ba7)</i>	بح
sympathique		<i>bahbouh (ba7bou7)</i>	بحبوح
marin, pêcheur		<i>Bahhar (ba77ar)</i>	بحار
se rendre à la plage		<i>bahher (ba77er)</i>	بحر
mer		<i>bhar (b7ar)</i>	بحر
regarder dans les yeux		<i>bahleq (ba7le9)</i>	بحلق
chance, fortune		<i>bakht (ba5t)</i>	بخت
lancer une vanne à quelqu'un, ridiculiser une personne		<i>bkhès (b5ès)</i>	بخس
pot-de-vin, bakchich		<i>bakhchich (ba5shish)</i>	بخشيش
petite pluie, crachin		<i>bakhnès (ba5nes)</i>	بخناس
encens		<i>bkhour (b5our)</i>	بخور
gros cafard		<i>bakhouch (ba5oush)</i>	بخوش
gilet court sans manches porté sous la jebba		<i>bed'yè (bè3iyè)</i>	بدعية
terre ferme, campagne		<i>bar</i>	بر
bravo		<i>bavo 'alik (bravo 3lik)</i>	براو عليك
cheval ailé qui transporta le prophète Mouhammed vers		<i>bouraq (boura9)</i>	براق

les cieux			
fabricant de burnous		<i>bransi</i>	برانسي
les Berbères		<i>barbra</i>	بربرة
berbère		<i>barbri</i>	بربري
tripatouiller		<i>barbech</i>	بريش
cérémonie jerbienne où le futur marié arrache un rameau d'olivier avec lequel il fait mine de frapper ses amis		<i>berboura</i>	بربورة
appartement		<i>bortmèn</i>	برتمان
- fort, tour - quartier de fruit		<i>borj</i>	برج
bourgeois		<i>borjouazi (borjwazi)</i>	برجوازي
vas-t-en		<i>barra</i>	بر
théière		<i>barrèd</i>	براد
étranger		<i>barrani</i>	براني
dehors		<i>el barra</i>	البرية
se refroidir		<i>bred</i>	برد
le froid		<i>bard</i>	برد
avoir froid		<i>bardèn</i>	بردان
selle de vélo (Sfax)		<i>bard'a (bard3a)</i>	بردعة
orange		<i>bordguène</i>	بردفان
maison close, bordel		<i>bordil</i>	برديل
crécelle		<i>berrima</i>	بريمة الأيام كيف الريح في البريمة
persienne		<i>bersiana</i>	برسيانة
beaucoup (étym. turque ou arabe : بُرْشَاءُ)		<i>barcha</i>	برشة
chevreau		<i>berchni</i>	برشني
- - lèpre		<i>bras</i>	برص
port		<i>bort</i>	بُرْط
galerie au rez-de-chaussée d'une maison mauresque		<i>bortal</i>	برطال
chapeau de paille		<i>bartala</i>	برطلة
blé dur concassé		<i>borghol</i>	برغل
éclair		<i>braq (bra9)</i>	برق
perche de mer (Monastir), serran écriture		<i>borqach (bor9ach)</i>	برقاش
barrioler, bigarrer		<i>barqech (bar9ech)</i>	برقاش
orange		<i>borgdène</i>	برقدان
orangé		<i>borgdèni</i>	برقداني
orange sanguine		<i>borgdène Isèn 3osfour</i>	برقدان لسان عصفور
bénédictio, baraka		<i>barka</i>	بركة
seulement		<i>barka</i>	بركة وحدة بركة
étang, mare		<i>birka</i>	بركة
« mes condoléances » (littéralement : que tu sois béni)		<i>el barka fik</i>	البركة فيك
grains de semoule plus gros que le couscous préparé avec des légumes secs		<i>barkoukech</i>	بركوكش

balcon		<i>barkoun</i>	بركون
marmitte haute pour la soupe (judéo-tunisien)		<i>borma</i>	برمة
persienne, moucharabieh		<i>barmaqli (barma9li)</i>	برمقلي
- tonneau - les septs au jeu de cartes de la chkobba		<i>bermil</i>	برميل
brancher		<i>branchè</i>	برنشي
cape en laine avec capuchon, burnous		<i>barnous</i>	برنوص
faucon pèlerin		<i>borni</i>	برني
chapeau, casquette		<i>barnita</i>	برنيطة
- fraicheur - brise (Sfax)		<i>broud</i>	برود برود يههب
rhume		<i>broudè</i>	برودة
soupe de légume		<i>broudou</i>	برودو
brouette		<i>barouita</i>	برويطة
guérir		<i>bra</i>	برى
présent à l'appel	present	<i>brisa</i>	بريزا
prise électrique	wall socket	<i>brisa</i>	بريزة
marchand de bricks		<i>brikèji</i>	بريكاجي
brick, fine galette de blé frite et comptant un œuf en son centre		<i>brikè</i>	بريكة
feuille de brique enroulée et fourrée à la crème		<i>briket lahlib</i>	بريكة الحليب
briquet		<i>brikiya</i>	بريكية
primus (Tunis)		<i>brimis</i>	بريميس
taquinerie (Sfax)		<i>bzoz</i>	بزاز
tube (Korba)		<i>bazrout</i>	بزروط
taquiner, provoquer (Sfax)		<i>bozzez</i>	بزز
renverser, éjaculer		<i>bazza' (bazza3)</i>	بزع
lance-roquette, bazooka		<i>bazoukè</i>	بزوكة
- sein - testicules		<i>bezzoula</i>	بزولة يرضع م البزولة طاجين بالبزولة
sperme (vulgaire)		<i>bza' (bza3)</i>	بزع
cracher		<i>bzaq (bza9)</i>	بزق
crachat		<i>bazqa (baz9a)</i>	بزقة
jeu de carte (Kairouan)		<i>bezga</i>	بزقة
clochard		<i>bezquellif</i>	بزقليف
obèse		<i>bozma</i>	بزيمة
draguer		<i>bezness</i>	بزنس
drapeur		<i>beznès</i>	بزناس
les Byzantins		<i>bizantiyyoun</i>	البيزنطيون
oiseau		<i>bazouich</i>	بزويش
bouillie de blé ou d'orge		<i>bèzin</i>	بزين بزين بالقلاية و النشاء
fenouil		<i>besbès</i>	بسباس
faire une petite passe au football		<i>bassès</i>	بسس
facteur		<i>bostaji</i>	بسطاجي
les trèfles aux cartes (étym.)		<i>bastoun</i>	بسطون

esp. : bastos)			
bicyclette, vélo		<i>bèsklèt</i>	بِسْكَلات
balance		<i>baskoula</i>	بِسْكَوْلَة
au revoir	goodbye	<i>beslèma</i>	بِالسَّلَامَة
- impérativement - difficilement (littéralement : avec l'épée)		<i>bessif</i>	بِالسِّيف ياكل بالسيف عليه بالسيف ما ياكل
plat à base de farine épicée à la marjolaine, à la coriandre et à l'anis		<i>bsissa</i>	بِسِيْسَة
annoncer une bonne nouvelle		<i>bacher</i>	بِشَّر بِشَّرْنَا بِالْخَيْرِ
Santé ! (se dit à quelqu'un qui a bu ou qui a pris une médication)		<i>bechfè</i>	بِالشِّفَاءِ
biscuit		<i>bachkoutou</i>	بِشْكَوتُو
cape de bain		<i>bechkir</i>	بِشْكِير
		<i>bachmèt</i>	بِشْمَط
péter		<i>bass</i>	بِص
pet, flatulence		<i>bassa</i>	بِصَة
plaisanter (Sfax)		<i>bassar</i>	بِصَّر
oignon		<i>bsal</i>	بِصَل
- un oignon - confit d'oignons qui se met au fond de la feuille de brick		<i>baslè</i>	بِصْلَة
exactement		<i>bedhabt</i>	بِالضَّبِط
boutargue, œufs de poisson du mulot salés, pressés et séchés (Sfax)		<i>boutarg</i>	بِطَارِق
pomme de terre		<i>battata</i>	بِطَاطَة
grosse couverture de lit en laine		<i>battaniya</i>	بِطَانِيَة
terrain vague		<i>bat-ha (bat7a)</i>	بِطْحَة
ferry, ferry-boat		<i>battah (batta7)</i>	بِطَاح
bateau		<i>battou</i>	بِطُو
melon		<i>battikh (batti5)</i>	بِطِيخ
introduire un doigt dans l'anus		<i>ba'bas (ba3bas)</i>	بِعْبِص
- queue d'animal - pénis		<i>ba'abous (ba3bous)</i>	بِعْبُوص
envoyer		<i>b'ath (b3ath)</i>	بِعْث
parti Baas		<i>ba'th (ba3th)</i>	بِعْثَة
mission		<i>ba'thè (ba3thè)</i>	بِعْثَة
après		<i>ba'd (ba3d)</i>	بِعْد
s'éloigner		<i>b'èd (b3èd)</i>	بِعْد
distance		<i>bo'd (bo3d)</i>	بِعْد
après		<i>ba'd tèli (ba3d tèli)</i>	بِعْد تَالِي
après-demain		<i>ba'd ghodouè (ba3d ghodwè)</i>	بِعْد عَدْوَة
manipuler avec les doigts		<i>ba'wel (ba3wel)</i>	بِعْوَل
loin, lointain		<i>bid (b3id)</i>	بِعِيد
maigre, chétif (Sfax)		<i>b'ayouaq (b3aywa9)</i>	بِعْيُوق
mortier		<i>baghli</i>	بِعْلِي
il veut (Jerba)		<i>bgha</i>	بِعْغِي

plat juif aux épinards aussi nommé medfouna		<i>bqayla (b9ayla)</i>	بقايلة
- glouglouter, gargouiller - expirer		<i>baqbaq (ba9ba9)</i>	بقبق
bovin, viande de bœuf		<i>baqri (ba9ri)</i>	بقري
baklava, gâteau d'origine turque très sucré, surnom du Stade Tunisien		<i>baqlaoua (ba9lawwa)</i>	بقلاوة
baklawa en pâte d'amande, comportant trois couches de couleur différente (littéralement : la baklawa du bey)		<i>baqlèouet el bey (ba9lèwet el bey)</i>	بقلاوة البي
insolation		<i>baqla (ba9la)</i>	بقلة
rester, demeurer		<i>bqa (b9a)</i>	بقي
reste		<i>bqiyyè (b9iyyè)</i>	بقية
vache		<i>bagra</i>	بقرة
insolation		<i>bagla</i>	بقلة بقلة ليها
canne, béquille		<i>bèkita</i>	بكيتة
les ennuis		<i>blè</i>	بلاء
		<i>blabzi</i>	بلازي
ville d'origine, pays		<i>blèd</i>	بلاد
fait d'agacer, d'importuner, de faire le pitre		<i>blèda</i>	بلادة
gratis		<i>blèchi</i>	بلاشي
immeuble		<i>balas</i>	بلاص
place	place	<i>blassa</i>	بلاصة
- grand plat (Sfax) - culot - dalle à pavage		<i>blata</i>	بلاطة
fabricant de babouch		<i>blaghgi</i>	بلاغجي
plaque		<i>blaka</i>	بلاكة
faire n'importe quoi, gribouiller, tacher		<i>balbez</i>	بلبز
quelqu'un qui fait n'importe quoi, qui effectue mal une tâche		<i>balbaz</i>	بلباز
ancien noble et notable tunisois		<i>beldi</i>	بلدي
municipalité, hôtel de ville		<i>bèlèdiya</i>	بلدية
- avaler - mourir - être ivre		<i>bla' (bla3)</i>	بلع
atteindre la puberté		<i>blagh</i>	بلغ
glaire, morve		<i>balgham</i>	بلغم
antipathique		<i>balghma</i>	بلغمة
vive (poisson)		<i>bellem</i>	بلم
verre (matière), vitre		<i>bellar</i>	بلاز
gratuit, gratis		<i>bellouchi</i>	بلوشي
boucle d'oreille		<i>ballouta</i>	بلوطة
fou		<i>balha</i>	بلهي
belote		<i>belot</i>	بلوت
- bustier d'une tenue de mariage traditionnelle - blouse		<i>blouza</i>	بلوزة

bloquer		<i>bloukè</i>	بلوكي
variété de bois		<i>blenz</i>	بلنز
agaçant		<i>blid</i>	بليد
pommade		<i>boumadha</i>	بماضة
beignet en forme de tore (étym. fr. : pain ballonné)		<i>bambalouni</i>	بمبلوني
sorte de café		<i>bon</i>	بِن
fils de (comme Mac pour les Ecosais)		<i>ben</i>	بِن
être humain (littéralement : enfant d'Adam)		<i>bnèdem</i>	بنادم
petits fours salés ou sucrés préparés traditionnellement avant de partir en pèlerinage (Tunis)		<i>bènedhej</i>	بنادج
filles		<i>bnèouit (bnèwit)</i>	بناويت
fille de		<i>bent</i>	بنت
fille sage de bonne famille		<i>bent 'aylè (bent 3aylè)</i>	بنت عايلة
fille sage de bonne famille		<i>bent familyè</i>	بنت فاميلية
battre le tambour, fayoter	to play the drums, to pander to somebody	<i>bender</i>	بندر
pignon		<i>bondek</i>	بنق
tambour sur cadre circulaire	frame drum	<i>bendir</i>	بندير
corvée, galère		<i>banga</i>	بنقة
musiciens noirs avec crécelles et tambours accompagnant le « Bou Saadiya »		<i>banguet el ouosfèn (naguet el wosfèn)</i>	بنقة الوصفان
canapé en bois		<i>bank</i>	بنك
banquier		<i>bankèji</i>	بنكاجي
trottoir (Sfax)		<i>bankina</i>	بنكينة
s'asseoir		<i>bannèk</i>	بَنك
pétards		<i>banni banni</i>	بَنِي بَنِي بَنِي بَنِي تضربو ع الحيط يقوم بَعْنِي
variété de datte		<i>ben yamnoul</i>	بن يمنول
bon, délicieux		<i>bnin</i>	بنين
fille	daughter	<i>bnèya</i>	بنية
éblouir, aveugler		<i>bhar</i>	بهر
idiot, demeuré		<i>behloul</i>	بهلول
pitre		<i>behnès</i>	بهناس
- âne - idiot, bête		<i>bhim</i>	بهيم
père	father	<i>bou</i>	بو
boite de nuit, dancing	nightclub	<i>boita</i>	بواتة
mon père (Gabès)		<i>boubaya</i>	بوبايا
boukha, eau de vie de figue		<i>boukha</i>	بوخة
épiglottite		<i>bou khannèq</i>	بوخناق
chaussure à crampons ; (étym. fr. : bout dur)		<i>boudir</i>	بودير
mulet (poisson)		<i>bouri</i>	بوري
Pourim (judéo-tunisien)		<i>bourim</i>	بوريم
crème à base de noisette		<i>bouza</i>	بوزة

ancien collyre pour les yeux		<i>Bouzag el 'inin (bouzrèg el 3inin)</i>	بو زراق العينين
bogue (poisson)		<i>bou zammar</i>	بو زمارة
jeu d'enfants avec les escargots à la tombée de la pluie (Kairouan)		<i>bou zid</i>	بو زيد بو زيد يا بو زيد طلع رأسك كيف الصيد ياكلك عشيتك و غديتك و بييتك بلاش
bisou, baiser		<i>boussa</i>	بوسسة
grain de beauté		<i>bousset khal (bousset 5al)</i>	بوسسة خال
la poste, les PTT		<i>bousta</i>	بوسطة
facteur		<i>boustaji</i>	بوسطاجي
danseur noir itinérant et affublé de peaux d'animaux		<i>boussa'diya (boussa3diya)</i>	بو سعديّة
espadon, marlin		<i>bou sif</i>	بو سيف
baudroie (poisson)		<i>bou chkara</i>	بو شكارا
variété de pain		<i>bouchmata</i>	بوشماتا
bosniaque (patronyme)		<i>bouchnèq</i>	بوشناق
nêfle		<i>bousa' (bousa3)</i>	بوصع
variété de pêches plates, pentoo	doughnut peach	<i>bou tabguèya</i>	بو طبغاية
haut-parleur, baffle		<i>bouq (bou9)</i>	بوق
force, énergie (Jerba)		<i>boug</i>	بوق ما عاد في بوق
- maquereau (poisson) (Sfax) - marque de boisson gazeuze		<i>bouga</i>	بوغا
grillon		<i>bou grellou</i>	بوغرلو
- caméléon - rascasse		<i>boukachèch</i>	بوكشاش
urine		<i>boul</i>	بول
barbu		<i>bou lehyè (boule7yè)</i>	بولحية
gâteau de raisin et de coings parfumé au girofle qui se mange à Chavouôte (judéo-tunisien)		<i>boulou</i>	بولو
police		<i>boulis</i>	بوليس
plat tunisois à bas de ... (littéralement : policier ligoté)		<i>boulis mkettef</i>	بوليس مكثف
hibou, chouette		<i>bouma</i>	بومة
petit poulpe (Sfax)		<i>bou msayka</i>	بو مسيكة
- perce-oreille, pince-oreille - croche-pied		<i>bou mqas (bou m9as)</i>	بو مقص
albumine, syndrome néphrotique		<i>boumina</i>	بومينة
point, but, grief	point, goal, grievance	<i>bountou</i>	بونتو
passer un bon moment		<i>bon kif</i>	بون كيف
jeu avec des noyaux d'abricot		<i>bou nouèya</i>	بو نواية
marmite du couscoussier (Jerba)		<i>bouni</i>	بوني
poing (étym. latin : pugnis, pugna)		<i>bounia</i>	بونية
jouissance, sperme (vulgaire)	to masturbate	<i>bounita</i>	بونيطة يجبد بونيطة
Idiot, débile		<i>bouhèli</i>	بوهالي

embrasser, rouler une pelle, rouler un patin		<i>baouech (bawech)</i>	بوش
mon père (Sfax)		<i>bouyè</i>	بويا
bey		<i>bey</i>	بي
papa		<i>bay</i>	بي
lit (Sfax) (étym. fr. : paillasse)		<i>bayas</i>	بياس
communiqué		<i>bèyèn</i>	بيان
pièce mécanique		<i>bièssa</i>	بياسة
blanchir, devenir pâle		<i>byadh</i>	بياض
charbon (Sfax)		<i>byadh</i>	بياض
bielle		<i>bièla</i>	بيالة
biberon	baby's bottle	<i>bibrou</i>	بيبرو
chambre, pièce, salle	room	<i>bit</i>	بيت
salle de bain		<i>bit el banou</i>	بيت البانو
pièce rectangulaire servant de chambre à coucher et de lieu de séjour (Kairouan)		<i>bit eddiouèn (bit eddiwèn)</i>	بيت الديوان
WC, toilette	restroom, toilet	<i>bit erraha (bit erra7a)</i>	بيت الرّاحة
chambre chaude dans le hammam		<i>bit skhoun (bit s5oun)</i>	بيت سخون
pâtisserie (Sfax)		<i>bayt essouri</i>	بيت السوري
salon, salle de séjour		<i>bit essala</i>	بيت الصّالة
pièce où l'on stocke la nourriture		<i>bi el 'oula (bit el 3oula)</i>	بيت العولة
pièce de séjour		<i>bit q'ad (bit q3ad)</i>	بيت قعاد
pièce à rangement et à provision		<i>bit el mouna</i>	بيت المونة
chambre à coucher		<i>bit ennoum</i>	بيت النوم
figue verte (Sfax)		<i>baythar</i>	بيثر يعطيك بيثارة على عينك الأيسارة
pion		<i>beydaq</i>	بيدق
bidon, aussi quelque chose de « bidon »		<i>bidoun</i>	بيدون
puits		<i>bir</i>	بير
bière		<i>birra</i>	بيرة
bureau		<i>birou</i>	بيرو
béret		<i>biriya</i>	بيرية
billes		<i>bis</i>	بيس
bille		<i>bissè</i>	بيسة
grand-père		<i>bay sidek</i>	بي سيدك
blanche		<i>bidha</i>	بيضي
- vente - objet		<i>bi'a (bi3a)</i>	بيعة
camelote		<i>bi'a mrahzè (bi3a mrahzè)</i>	بيعة مرهزة
quelque chose sans valeur		<i>bi'a maqat'a (bi3a mqtat3a)</i>	بيعة مقطعة
mettre dans une mauvaise situation, se mettre dans de beaux draps		<i>bilek</i>	بيلك
pioche		<i>biouch</i>	بيوش
blancheur		<i>biyoudhiyya</i>	بيوضيّة
vendeur, marchand		<i>beyyè' (beyyè3)</i>	بياع
blanchir, passer à la chaux		<i>bayyedh</i>	بيّض

s'épuiser, couler une bielle		beyyèl	بيل
traître, vendu		beyyou'i (beyyou3i)	بيوعي

Lettre P - حرف پ

papier hygiénique		papié toilèt	بابيي توالات
pâtisserie	pastry shop	patisri	پاتيسري
pare-brise		parbriz	پاربريز
parking		parking	پاركينق
parabole		parabol	پرابول
pare-chocs		parachok	پراشوك
séché au four (Kairouan)		paskouchi	پسكوشي
plastique		plastik	پلستيك
plongeon		plonjon	پلنجون
panorama		panorama	پنوراما
position		pozission	پوزيسيون
pipi (langage enfantin)		pipi	پيبي
Peugeot		pijou	بيجو
pizza	pizza	pidza	بيدزا
pizzeria	pizzeria	pidzèriya	بيدزريا
pénalité (football)	penalty (soccer)	pilanti	بيلاتي
pilote d'avion		pilot	پيلوت
pénalité (football)	penalty (soccer)	pinalti	بينالتي

Lettre T - حرف ت

mélange d'épices (carvi, coriandre, piments rouges doux, cannelle, ail)		tèbil	تابل
cercueil		tabout	تابوت
couronne		tèj	تاج
couturier		tèrzi	تارزي
variété de datte		tarchègui	تارشيفي
l'histoire		tèrikh (tèri5)	تاريخ
variété de datte		tezerzit	تازرزي
fatigué, pas au niveau		tè'eb, tè3eb	تاعب
variété de datte		teqermest (te9ermest)	تاقرمست
taxi	cab, taxi	taxi	تاكسي
taxi-phone		taxifon	تاكسي فون
derrière		tèli	التالي، من تالي، مالتالي
variété de datte		tama chorka	تاما شوركا
variété de datte		tantabecht	تانتابيتشت
se mettre dans le pétrin		tbassa	تباصي
pavaner, faire le beau		tbakhtèr (tba5ter)	تبختر
bariolure, bigarrure		tberquichè (tber9ichè)	تبرقيشة
bonser		tbranza	تبرنزي
la grêle		tèbrouri	تبروري
drague		tbeznis	تبرنيس
bizutage		tabzouit	تبزويط

		<i>tibsi</i>	تبسي
plaisanter (Sfax)		<i>tbassar</i>	تبصّر
rester, subsister		<i>tbeqqa (tbe99a)</i>	تبقي
fayotage, lèche-botte		<i>tbendir</i>	تبندير
jaune (Tunis)		<i>tebni</i>	تبني
faire l'idiot		<i>tbehnès</i>	تبهنس
agacer, faire le pitre		<i>tbouled</i>	تبولد
se mettre dans un coin		<i>ttèrken</i>	تتركن
bâiller		<i>t-thèoueb (t-thèweb)</i>	تثاوب
confrérie soufie fondée au XVIIIème siècle		<i>tijèniyè</i>	التجانية
déguerpir		<i>tjebbèd</i>	تجدد
espionner		<i>tjessès</i>	تجسس
couverture en laine tissée à la main (Kairouan)		<i>tajlila</i>	تجليلة
membre du parti RCD		<i>tèjèmmou'i (tèjèmmou3i)</i>	تجمعي
être infatué et plein de soi (vulgaire)		<i>tjou'eb (tjou3eb)</i>	تجوعب
sous		<i>taht (ta7t)</i>	تحت
bouger		<i>tharrek (t7arrek)</i>	تحرك
amuse-gueule		<i>tahrichè (ta7rishè)</i>	تحريشة
faire l'intéressant sans y parvenir, être lourd et ennuyeux		<i>t-hach-hach (t7ash7ash)</i>	تحشش
chef d'œuvre, pièce de musée		<i>tohfa (to7fa)</i>	تحفة
charmant(e), joli(e)		<i>tahfouna (ta7founa)</i>	تحفون، تحفونة، ج. تحافن
se frotter à		<i>t-hakkek (t7akkek)</i>	تحكك
- s'ouvrir - prendre ses aises (péjoratif)		<i>t-hal (t7al)</i>	تحل
se faire du tracas à cause de quelqu'un ou de quelque chose		<i>tehmas (te7mas)</i>	تحمص
supporter		<i>t-hammel (t7ammel)</i>	تحمل
faire des efforts		<i>thouzeq (t7ouze9)</i>	تحوزق
promenade		<i>tahouissè (ta7wissè)</i>	تحويسة
éraflure		<i>tkharbichè (t5arbishè)</i>	تخربيشة
être diplômé		<i>tkharrej (t5arrej)</i>	تخرج
réflexion		<i>tokhmèm (to5mèm)</i>	تخمام
du n'importe quoi		<i>tkhalbiz (t5albiz)</i>	تخليبز
gribouilli		<i>tkhalbiza (t5albiza)</i>	تخليبة
se réchauffer		<i>tdeffè</i>	تدفي
se piquer		<i>tdèg</i>	تدق
objet souvenir		<i>tedhkar</i>	تذكار
se souvenir		<i>tdhakker</i>	تذكر
chercher à avoir de bonnes manières, sans y parvenir (moqueur)		<i>tdhoubèl</i>	تذوبل
faire l'intéressant sans y parvenir, être lourd et ennuyeux		<i>tdhoumer</i>	تذومر
patrimoine culturel		<i>tourath</i>	تراث
bulldozer, pelle mécanique		<i>trax</i>	تراكس

mausolée		<i>torbè</i>	تربة تربة البي
Espérance Sportive de Tunis (E.S.T.)		<i>taraji</i>	ترجي
traduire		<i>tarjem</i>	ترجم
traduction		<i>tarjmè</i>	ترجمة
chagrin, souci, peine		<i>terh</i>	ترح في الأفراح و الأتراح
se ramollir		<i>terkha (ter5a)</i>	ترخي
rocher sous-marin (Nabeul)		<i>terch</i>	ترش
se caler, s'asseoir		<i>tras</i>	ترص
objet hérité éposé pour la vente		<i>torka</i>	تركة سوق الترك
- coin - alcôve latérale dans une pièce en T (Kairouan)		<i>tarkinè</i>	تركينه
homosexuel (vulgaire)		<i>termèoui (termèwi)</i>	ترماوي
pompe		<i>tromba</i>	ترمبة
voiture (Tunis)		<i>trombitta</i>	ترمببطة
derrière, arrière-train		<i>terma</i>	ترمة
tramway		<i>tramfey</i>	ترمفاي
terminus		<i>terminus</i>	ترمينوس
très jeûne, en fleur, mignon		<i>trankouch</i>	ترنكوش
pavaner		<i>trouneq (troune9)</i>	ترونيق
donc (se dit avant une demande ou un ordre)		<i>tra</i>	تري تري قدام شوية
électricité (parler campagnard)		<i>trissiti</i>	تريسيتي
rouget		<i>trilyè</i>	تريلية
train (étym. it. : treno)		<i>trinou</i>	ترينو
se rendre beau (vulgaire)		<i>tzabber</i>	تزبر
vouloir ardemment faire quelque chose (Sfax)		<i>tzahmet</i>	تزحمت
faire des manières		<i>tzaèben (tza3ben)</i>	تزعبن
faire des manières		<i>tza'bin (tza3bin)</i>	تزعبين
youyou		<i>tzaghrita</i>	تزغريطة
s'ébrécher, s'érafler		<i>tezla' (tezla3)</i>	تزلع
frissonner		<i>tzilèf</i>	تزيلف
frisson		<i>tzilifa</i>	تزيليفة
pot (Sfax)		<i>testa</i>	تستة
ticket	ticket	<i>teskra</i>	تسكرة
hors-jeu (football)	offside (soccer)	<i>tèssèllo</i>	تسلل
tsunami, ras de marée		<i>tsounami</i>	تسونامي
être KO, être sonné		<i>tsouné</i>	تسوني
ciao, au revoir	ciao, bye bye	<i>tchiao</i>	تشياو
parler avec le « tch » des Nabeuliens		<i>techtèch</i>	تشتش
économiser avec avarice (Sfax)		<i>tchahtèf (tsha7tèf)</i>	تشحتف
avoir très chaud (Jerba)		<i>tchahhar (tsha7ar)</i>	تشر
être arrêté par la police		<i>tched</i>	تشد
escalader, grimper		<i>tcha'bet (tcha3bet)</i>	تشعيط

se renverser, faire une pirouette		<i>tchaqleb (tcha9leb)</i>	تشقلب
devinette, rébus		<i>tchenchina</i>	تشنشينية
devenir mielleux, prendre ses aises – regarder bizarrement		<i>tchouher (tchou7er)</i>	تشوحر
griller		<i>tchouchet</i>	تشوشت
faire beaucoup de bruit pour peu de chose		<i>tchouke' (tchouke3)</i>	تشوكع
être choqué		<i>tchoukè</i>	تشوكي
se faire très mal		<i>techouè (teshwè)</i>	تشوي
- semoule de blé vert - potage de semoule		<i>tchich</i>	تشيش
une petite quantité		<i>tchaycha</i>	تشيشة
lavage et séchage des tapis (Kairouan)		<i>tasbin</i>	تصبين
faire face à l'assistance		<i>tsadder</i>	تصدر
faire l'aumône		<i>tsaddeq (tsadde9)</i>	تصدق
être choqué		<i>tesdam</i>	تصدم
exportation		<i>tasdir</i>	تصدير
fait d'être assis en hauteur et face à l'assemblée dans un mariage, une fête ou un spectacle		<i>tasdira</i>	تصديرة
s'éloigner (sfaxien)		<i>tsarsar</i>	تصرصر
ancien rituel consistant à entailler les genoux d'une fille prépubère pour la préserver des hommes		<i>tasfi7 (tasfi7)</i>	تصفيح أنا حيط، ولد المراء خيط
applaudissement		<i>tasfiqa</i>	تصفيقة
se laver le cul		<i>tsanja</i>	تسنجي
image, photographie		<i>tasouira (taswira)</i>	تصويرة
se bagarrer		<i>t'arek (t3arek)</i>	تعارك
venir (Jerba)		<i>tè'al (tè3al)</i>	تعال
être fatigué		<i>t'èb (t3èb)</i>	تعب
fatigué		<i>ta'bèn (ta3bèn)</i>	تعبان
passer		<i>t'addè (t3addè)</i>	تعدى
petite sieste, somme		<i>ta'silè (ta3silè)</i>	تصيلة
dîner		<i>t'achè (t3ashè)</i>	تعشى
arnaquer		<i>t'aqrèb (t3a9rèb)</i>	تعقرب
arnaquer		<i>t'agrèb (t3agrèb)</i>	تعقرب
pendentif		<i>ta'liqa (ta3li9a)</i>	تعليقة
chant de bienvenue dans une fête (ex : noce, circoncision)		<i>ta'lila (ta3lila)</i>	تعليقة
s'énerver, se mettre en colère		<i>tghachech</i>	تغشش
s'angoisser		<i>taghsar</i>	تغصر
tomber en miettes		<i>tfetfet</i>	تفتفت
être surpris et effrayé		<i>tefja' (tefja3)</i>	تفجع
être fier de		<i>tfakher (tfa55er)</i>	تفخر
humour		<i>tfèdlik</i>	تفدليك
regarder		<i>tfarrej</i>	تفرج
se moquer		<i>tfaz'ek (tfaz3ek)</i>	تفزك
s'effacer		<i>tfassakh (tfassa5)</i>	تفسخ

être dévoilé, être percé à jour		<i>tefdhah (tefdha7)</i>	تفضح
se souvenir		<i>tfakker</i>	تفكر
argile servant à nettoyer les cheveux		<i>tfal</i>	تفل
avarice		<i>tqarnit (t9arnit)</i>	تقريط
- envrion - peut-être		<i>taqrib (ta9rib)</i>	تقريب، هز روحو و مشى
se dégoûter, faire la grimace		<i>tqazzaz (t9azzez)</i>	تقزز
placard (Sfax)		<i>taqsit (ta9sit)</i>	تقصيت
se déchirer		<i>tqatta' (tqatta3)</i>	تقطع
être en rupture de stock		<i>teqta' (te9ta3)</i>	تقطع
cendrier	ashtray	<i>taqtouqa (ta9tou9a)</i>	تقطوبة
s'éloigner		<i>tgahhèz (tga7èz)</i>	تفحز
roter		<i>tgarra' (tgarra3)</i>	تفرع
rot, éructation		<i>tagri'a (tagri3a)</i>	تقريعة
déguerpir		<i>tga'èd (tga3èd)</i>	تفعد
mater les filles		<i>tekhi (tek7il)</i>	تكحيل
faire une roulade		<i>tkarbès</i>	تكريس
le ras-le-bol		<i>takriz</i>	تكريز
s'étirer		<i>tkèssèl</i>	تكسل
conducteur de taxi	cab driver	<i>taksist</i>	تكسيست
prédire, prophétiser		<i>tkehhen</i>	تكهن
faire des efforts		<i>tkoubes</i>	تكوبس
s'adosser, prendre appui sur		<i>tekkè</i>	تكى
fumer (des cigarettes)		<i>tkeyeyf</i>	تكيف
se salir, se tacher		<i>tlabbez</i>	تلبز
paresser, flemmarder		<i>talfeh (talfe7)</i>	تلفح
téléphoner		<i>tèlfen</i>	تلفن
télévision, échographié		<i>talvza</i>	تلجزي
s'engourdir (la langue, un membre)		<i>tlekmed</i>	تلكمد
ignorer quelqu'un		<i>tellef</i>	تلف
écolier		<i>telmidh</i>	تلميذ
s'occuper		<i>telhè</i>	تلهى
se coller à quelqu'un		<i>tlousseq (tlousse9)</i>	تلوصق
téléphone		<i>tèlifoun</i>	تليفون
timbre		<i>tèmbri</i>	تمبري
paroxysme		<i>tombok</i>	تمبك
balbutier		<i>temtem</i>	تمتم
faire tout son possible pour atteindre son but (moqueur)		<i>tmahmas (tma7mas)</i>	تمحمص
datte		<i>tmar</i>	تمر
subir les aléas du sort, en voir des vertes et des pas mûres		<i>tmarmed</i>	تمرد
crocodile, caïman, alligator		<i>temsèh (temsè7)</i>	تمساح
se salir		<i>tmassakh (tmassa5)</i>	تمسخ
faire l'intéressant bêtement, faire preuve de mauvaise volonté		<i>tam'jen (tma3jen)</i>	تمعجن

moquerie		<i>tmaq'ir (tma93ir)</i>	تمقير
se moquer		<i>tmènyek</i>	تمنيك
moquerie		<i>tmanyik</i>	تمنيك
thon		<i>ton</i>	تن
se donner des coups de tête ou de cornes		<i>tnateh (tnate7)</i>	تناطح
s'énerver		<i>tnervez</i>	تنريف
énervement		<i>tnerviz</i>	تنريف
thar d'assaut, tank		<i>tank</i>	تنك
dragon		<i>tennin</i>	تنين
- les Tunisois - Juifs installés depuis très longtemps en Tunisie, par opposition aux Grana livournais		<i>touènsè (twènsè)</i>	توانسة
réciter le dogme d'unicité de Dieu		<i>touahhed (twa77ed)</i>	توحد، توحد الله
se languir de		<i>touahhèch (twa7èsh)</i>	توحش
avoir des envies de femmes enceinte		<i>touahham (twa77am)</i>	توحم
tournevis		<i>tourvis</i>	تورنويس
tournevis cruciforme		<i>tourvis amèrikin</i>	تورنويس أمريكان
tapis en coton ou en laine tissé avec du fil synthétique (nylon) (Kairouan)		<i>touzri</i>	توزري
se salir		<i>touassakh (twassa5)</i>	توسخ
se remettre entièrement à quelqu'un		<i>touakkel (twakkel)</i>	توكل توكل ع الله
naître		<i>touled</i>	تولد
parler avec l'accent tunisois (Sfax)		<i>taounes (tawnes)</i>	تونس
maintenant		<i>tawwa</i>	توة
donc (ex : assis-toi donc)		<i>ti</i>	تي تي أقعد
Esther (judéo-tunisien)		<i>tita</i>	تيتة
terrain		<i>térin</i>	تيران
lance-pierre, fronde		<i>tir boulèt</i>	تيربولات
radio (Bizerte) (étym. fr. : TSF)		<i>tisèf</i>	تيساف
téléphone	phone	<i>tilifoun</i>	تيليفون
courant d'air (Sfax)		<i>timbou</i>	تيمبو
variété de datte		<i>tenessin</i>	تينيسين
tuyau		<i>tayyou</i>	تيو

Lettre Th - حرف ث

trinité		<i>thèlouth</i>	ثالوث
ah bon, il est... (Cap Bon)		<i>thrantou</i>	ثرنتو
lustre		<i>thrayyè</i>	ثرية
poids		<i>thaql</i>	ثقل
là		<i>thèm</i>	ثم
puis		<i>thomma</i>	ثم
il y a		<i>thèmma</i>	ثمة

voie, chemin		thniya	ثنية
récompense, mérite		thouèb	ثواب
ail		thoum	ثوم

Lettre Jim - حرف ج

venir, arriver		jè	جاء
apporter		jèb	جاء
heureusement		jèb rabbi	جاء ربي
citerne d'eau		jèbya	جابية
concubine		jèrya	جارية
récompenser, rétribuer		jézé	جازى الله يجازيك
espion		jèssous	جاسوس
communauté exilée, diaspora		jèlyè	جالية
figé		jèmed	جامد
mosquée		jème'3	جامع
période anté-islamique		jèhiliya	جاهلية
répondre		jèoueb (jèweb)	جاوب
- encens de Java, benjoin, résine aromatique tirée du tronc de Styrax - javanais	javanese	jèoui	جاوي لوبان جاوي
pyrosis, remontée acide		jèyer	جاير
raclette		jèbbèda	جبادة
cimetière		jabbèna	جبانة
djellaba		jèbba	جبة
tirer		jbèd	جبد
plouc, péquenaud	redneck	jabri	جبري
plâtre		jèbs	جبس
montagne		jbèl	جبل
cartable (Sfax)		jbira	جبيرة
personnage comique, satirique et légendaire correspondant à Nasreddine Hodja		jha (j7a)	جحا
palanquin orné de tenture posé sur le dos d'un dromadaire (Jerba)		jahfa (ja7fa)	جحفة
sérieux, application		jid	جد
grand-père		jed	جد
grand-mère		jèdda	جدة
renouveler		jèdded	جدد
adj. sérieux		jiddi	جدي
nouveau		jdid	جديد
jarre (Jerba)		jedioua (jediwa)	جديوة
racine		jèdhr	جذر
tronc		jèdh' (jèdh3)	جذع
groupe uniforme (littéralement : uniquement des Jerbiens)		jrèba safi	جرابة صافي
grenouille		jrana	جرانة

rondelles		<i>jrayer</i>	جراير
gale		<i>jrab</i>	جرب
Jerba, Djerba		<i>jèrba</i>	جربة
rat	rat	<i>jarbou' (jarbou3)</i>	جربوع
- jerbien, djerbien - épicier jerbien		<i>jerbi</i>	جربي
pain d'orge cuit sur le feu (Sfax)		<i>jardaqa (jarda9a)</i>	جرداقة
jardin		<i>jardè</i>	جردة
matelas		<i>jerraya</i>	جراية
grenouille (Gabes)		<i>zor'ana (zor3ana)</i>	جرعانة
canard		<i>jormènè</i>	جرمانة
journal		<i>jérida</i>	جريدة
égorger		<i>jazzer</i>	جزر
marée basse		<i>jazr</i>	جزر
boucher		<i>jazzar</i>	جزار
apocope (grammaire)		<i>jèzm</i>	جزم
taxe, capitation		<i>jezyè</i>	جزية
pont		<i>jesr</i>	جسر
personnifier		<i>jessed</i>	جسد
tuyau, tube		<i>ja'ba(ja3ba)</i>	جعبة
prétentieux, snob		<i>ja'boun (ja3boun)</i>	جعبون
géographie		<i>joghrafiè</i>	جغرافيا
pagre (poisson)		<i>jaghali</i>	جغالي
bassine (Sfax)		<i>jifna</i>	جفنة
eau de Javel		<i>javèl</i>	جفال
		<i>ja'ra (ja3ra)</i>	جعرة لا حشمة، لا جعرة
glace (étym. it. : gelato)		<i>jilat</i>	جلاط
petits pois		<i>jèlbènè</i>	جلبانة
sésame		<i>jeljlène</i>	جلجلان
gueule		<i>jelgha</i>	جلغة
faire cailler (le lait), faire coaguler			جلط خط جلط
6 ^{ème} mois du calendrier islamique		<i>joumèda lèkhra (joumèda lè5ra)</i>	جمادى الآخرة
5 ^{ème} moi du calendrier islamique		<i>joumèda loula</i>	جمادى الأولى
groupe		<i>jmè'a (jmè3a)</i>	جماعة
pendentif serti de petites pierres précieuses		<i>jmana</i>	جمانة
gymnastique		<i>jembaz</i>	جمباز
jambon		<i>jambon</i>	جمبون
se figer		<i>jmèd</i>	جمد
braise		<i>jamra</i>	جمرة
semaine		<i>jim'a (jim3a)</i>	جمعة
vendredi		<i>jom'a (jom3a)</i>	جمعة
fédération		<i>jem'iyè (jem3iyè)</i>	جمعية
- phrase - total		<i>jomla</i>	جملة
du tout (ex : elle ne l'a pas regardé du tout)		<i>jemla</i>	جملة ما غزرتلوش جملة

public	audience, spectators	<i>jomhour</i>	جمهور
république	republic	<i>jomhouriya</i>	جمهورية
- djinn - quelqu'un d'exceptionnel		<i>jèn</i>	جن
aile		<i>jnèh (jnè7)</i>	جناح
enterrement, convoi funéraire		<i>jnèza</i>	جنازة
verger et potager entourant une maison (Sfax)		<i>jnèn</i>	جنان
gingembre		<i>jènjbir</i>	جنجبير
genre, espèce, sexe		<i>jens</i>	جنس
nationalité		<i>jensiyè</i>	جنسية
bouger les ailes pour voler		<i>jenneh (jenne7)</i>	جّح
sud		<i>jenoub</i>	جنوب
méridional		<i>jenoubi</i>	جنوبي
jardin		<i>jnina</i>	جنينة
- effort pour se transcender - guerre sainte		<i>jihèd</i>	جهاد
renfrognement		<i>jhèmè</i>	جهامة
effort		<i>jehd</i>	جهد
se renfrogner		<i>jehhèm</i>	جهّم
ambiance		<i>jaou (jaw)</i>	جو
jus	juice	<i>ju</i>	جو
- réponse - lettre (épistolaire)		<i>jouèb (jwèb)</i>	جواب
ensemble de problèmes qui font paraître une situation difficile (Sfax)		<i>jaouajem (jawajem)</i>	جواجم
jupe		<i>jup</i>	جوپ
désordre, cacophonie		<i>joujmè</i>	جوجمة
noix		<i>jouzè</i>	جوزة
ventre		<i>jouf</i>	جوف
survêtement, jogging, course à pied		<i>jouging</i>	جوفينق
joint de haschich		<i>jountou</i>	جونتو
turquoise		<i>jaouhri (jawhri)</i>	جوهري
téléphone portable	mobile, cellphone	<i>jeouèl</i>	جوال
fin		<i>joueyèd</i>	جويد
poche		<i>jib</i>	جيب
chaux		<i>jir</i>	جير
tabac noir et fort qui se fume avec un narguilé		<i>jirak</i>	جيراك
armée, troupe		<i>jeych</i>	جيش
génération		<i>jil</i>	جيل
glace (Nabeul, Tunis)	Ice cream	<i>jilat</i>	جيلاط
gilet		<i>jiliya</i>	جيلية

Lettre Ha (7) - حرف ح

hadj, personne qui a effectué le pèlerinage à la Mecque, formule de politesse pour les personnes âgées		<i>haj</i>	حاج
--	--	------------	-----

gardien, portier, employé subalterne			حاجب
chose, affaire		<i>hajè (7ajè)</i>	حاجة
nécessiter, avoir besoin de		<i>hajtou (7ajtou)</i>	حاجتوب
cigogne		<i>haj qasem (haj 9asem)</i>	حاج قاسم
personne qui se mêle de ce qui ne la concerne pas		<i>haj klouf</i>	حاج كلوف
piquant (met)		<i>har (7ar)</i>	حار
hésiter, avoir des difficultés à effectuer quelque chose		<i>har (7ar)</i>	حار حارت في تطيب العشاء
groupe de quatre		<i>hara (7ara)</i>	حارة حارة عظم
quartier juif, ghetto		<i>hara</i>	حارة
employée du hammam qui porte l'eau aux femmes et les aide à se laver		<i>harza (7arza)</i>	حارزة
gardien de but		<i>harès marma (7arès marma)</i>	حارس مرمى
pourri (pour un œuf)		<i>harèm (7arèm)</i>	حارم
ordinateur		<i>hassoub (7assoub)</i>	حاسوب
enfin, bref		<i>hassilou (7assilou)</i>	حاصيلو
présent		<i>hadher (7adher)</i>	حاضر
Tunis intra-muros (espace qui était compris à l'intérieur des murailles de Tunis)		<i>hadhra (7adhra)</i>	الحاضرة
voler		<i>haf (7af)</i>	حاف
festif		<i>hafel (7afel)</i>	حافل
boutique		<i>hanout (7anout)</i>	حانوت
baldaquin en bois couvert d'un léger voile isolant le lit du reste de la pièce dans une maison mauresque (Kairouan)		<i>hanout hajjèm (7anout 7ajjèm)</i>	حانوت حجّام
juge, état, policier		<i>hakem (7akem)</i>	حاكم
bar, bistrot		<i>hanè (7anè)</i>	حانة
longue étoffe blanche ou noire, enroulée et maintenue à la taille par une ceinture et ramenée sur les épaules			حايك
amour		<i>hob (7ob)</i>	حب
aimer, vouloir		<i>hab (7ab)</i>	حب
boutons, pustules		<i>hab (7ab)</i>	حب
gain, graine		<i>habbè (7abbè)</i>	حبّة
encre		<i>hebr (7ebr)</i>	حبر
dès que (Nabeul)		<i>habr mè (7abr mè)</i>	حبر ما
cresson		<i>hab erchèd (7ab ershèd)</i>	حب الرشاد
arrêter, stopper		<i>habbès (7abbès)</i>	حبّس
Prison		<i>habs (7abs)</i>	حبس
Acné		<i>hab chbèb (7ab shbèb)</i>	حب الشباب
Basilic		<i>hbaq (7ba9)</i>	حبق
Corde		<i>hbèl (7bèl)</i>	حبل
Cerise		<i>hab lemlouk (7ab lemlouk)</i>	حب الملوك
- biens de main-morte,		<i>hbous (7bous)</i>	حبوس

habous - fondation religieuse islamique			
chéri		<i>hbib (7bib)</i>	حبيب
amis proches		<i>hbeybèt (7beybèt)</i>	حبيبات
ami proche		<i>hbeyyeb (7beyyeb)</i>	حبيب
même, jusqu'à		<i>hattè (7attè)</i>	حتى
effectuer le pèlerinage à la Mecque		<i>haj</i>	حج
voile		<i>hijèb (7ijèb)</i>	حجاب
coiffure		<i>hjème (7jème)</i>	حجامة
première cérémonie nuptiale jerbienne, à partir de laquelle la mariée ne sort plus de chez elle (Jerba)		<i>hejba (7ejba)</i>	حجة
couper les cheveux		<i>hajjem (7ajjem)</i>	حجم
coiffeur		<i>hajjèm (7ajjèm)</i>	حجام
pierre	stone	<i>hajra (7ajra)</i>	حجرة
limite		<i>had (7ad)</i>	حد حدو حد روجو
naïveté et crédulité excessives, personne imaginant des choses (ex : peur des animaux), etc.	excessive credulity and naivety, person who imagine things (e.g. : fera of animals), etc.	<i>haddèfa (7addèfa)</i>	حدافة
forgeron		<i>haddèd (7addèd)</i>	حداد
repasser		<i>hadded (7added)</i>	حدد
parole du prophète Mouhammed		<i>hadith (7adith)</i>	حديث
fer, fer à repasser		<i>hdid (7did)</i>	حديد
bracelet métallique plat qui peut être fermé à l'aide d'un clou		<i>hdida (7dida)</i>	حديدة
près de		<i>hdhè (7dhè)</i>	حذي
intégral, à 100%		<i>hor (7or)</i>	حر تونسي حر
interdit par la religion		<i>hram (7ram)</i>	حرام
se droguer avec des neuroleptiques		<i>harbech (7arbèsh)</i>	حربش
pilule, comprimé		<i>harboucha (7arboucha)</i>	حربوشة
labourer, étudier avec acharnement		<i>hrath (7rath)</i>	حرث
labour		<i>harth (7arth)</i>	حرث
laboureur		<i>harrath (7arrath)</i>	حراث
émigré illégal en Europe		<i>harrèg (7arrèg)</i>	حراقي
- libérer - rédiger		<i>harrèr (7arrer)</i>	حرر
presque		<i>mè harrerch (mè 7arrerch)</i>	حرر، ما حررش
monter quelqu'un contre un autre		<i>harrech (7arresh)</i>	حرش
actionner, faire bouger		<i>harrèk (harrek)</i>	حرك
liberté		<i>horriya</i>	حرية
talisman renfermant des versets coraniques et servant à éloigner le mauvais oeil		<i>hèrz (7èrz)</i>	حرز
brûler, émigrer illégalement		<i>hraq (7raq)</i>	حرق

vers l'Europe			
émigration illégale vers l'Europe		<i>harqa (7ar9a)</i>	حرقة
tatouer, mettre du harkous		<i>harqas (7ar9as)</i>	حرقص
régler son compte à quelqu'un		<i>harqaslou (7ar9aslou)</i>	حرقصلو
tatouage au harkous (mélange de noix de Galles, de clou de girofle, d'écorce de noyer et de sulfate de cuivre)	henna's tatoo	<i>harqous (7ar9ous)</i>	حرقوص
		<i>hrok</i>	حرك، يُحرك
mouvement		<i>harkè (7arkè)</i>	حركة
caractère piquant (d'un met)		<i>hrouriya (7rouriya)</i>	حرورية
rugosité		<i>hrouchiyè</i>	حروشية
soie		<i>hrir (7rir)</i>	حرير
soupe marocaine de légumes secs, d'oignons et de viande		<i>hrira (7rira)</i>	حريرة
incendie		<i>hriqa (7riqa)</i>	حريقة
harem		<i>harim (7arim)</i>	حريم
- ceinture, hanche - rocade (Sfax)		<i>hzèm (7zèm)</i>	حزام
- parti politique - ensemble de chapitres du Coran		<i>hezb (7ezb)</i>	حزب
pro-RCD		<i>mezbist (7ezbist)</i>	حزبيست
jaloux		<i>hazzar (7azzar)</i>	حزار
bruit		<i>hes (7es)</i>	حس
allergie		<i>hassèssiya (7assèssiya)</i>	حساسية
gravier, petit cailloux		<i>hos-has (7os7as)</i>	حساس
regret avec tristesse		<i>hasra (7asra)</i>	حسرة يا حسرة على تونس
les Husseinites, dynastie beylicale qui a régné sur la Tunisie à l'époque ottomane		<i>el housseyniyoun (el Zousseyniyoun)</i>	الحسينيون
insecte		<i>hachra (7ashra)</i>	حشرة
avoir honte		<i>hchem (7shem)</i>	حشم
pudeur, honte		<i>hechma (7eshma)</i>	حشمة
farce		<i>hchou (7shouw)</i>	حشو
soupe à la tomate, ail et semoule (judéo-tunisien)		<i>hachoua (7ashwa)</i>	حشوة
enfoncer		<i>hchè (7shè)</i>	حشى
très mauvaise situation (vulgaire)		<i>hachiè (7ashiè)</i>	حشية
herbe	grass	<i>hchich (7chich)</i>	حشيش
- cheval - homosexuel masculin (vulgaire)		<i>hsan (7san)</i>	حصان
hippocampe		<i>hsan lebhar (7san leb7ar)</i>	حصان البحر
- piéger - collecter, amasser		<i>hassal (7assal)</i>	حصل
devinette, énigme, piège		<i>hossila (7ossila)</i>	حصيلة
se faire avoir		<i>hsol (7sol)</i>	حصل
forteresse, fortification			حصن

- tapis en nattes (jonc tressé) - raie (poisson)		<i>hsira (7sira)</i>	حصيرة
civilisation		<i>hadhara (7adhara)</i>	حضارة
atroupement, foule		<i>hadhba (7adhba)</i>	حضبة
- assister, être présent - être prêt		<i>hdhar (7dhar)</i>	حضر
cérémonie soufie comportant des litanies et des danses mystiques		<i>hadhra (7adhra)</i>	حضرة
préparer		<i>hadher (7adher)</i>	حضر
présence		<i>hdhour (7dhour)</i>	حضور
être bien habillé, sur son 31		<i>hatta (7atta)</i>	حطة لابس الحطة
chercher partout (Jerba)		<i>hatouech (7atwesh)</i>	حطوش
creuser		<i>hfar (7far)</i>	حفر
trou		<i>hofra (7ofra)</i>	حفرة
les Hafsides, dynastie arabo-berbère fondée par Abou Fahs		<i>hafsiyoun (7afsiyoun)</i>	الحفصيون
fête		<i>haflè (7aflè)</i>	حفلة
jeu consistant à pousser de la petite monnaie dans un trou au sol		<i>hfayra (7fayra)</i>	حفيرة
lavement, clystère		<i>hoqnè (7o9nè)</i>	حُقنة
gratter		<i>hak (7ak)</i>	حك
histoire, récit		<i>hkèyè (7kèyè)</i>	حكاية
grattoir		<i>hakkèkè (7akkèkè)</i>	حكاكة
boîte		<i>hokkè (7okkè)</i>	حكة
raconter		<i>hkè (7kè)</i>	حكى
ouvrir		<i>hal (7al)</i>	حل
solution, astuce		<i>hal (7al)</i>	حل
petites nouilles en bâtonnets servant à préparer une soupe aux légumes		<i>hlèlem (7lèlem)</i>	حلام
douceur, jouissance, extase		<i>hlèwa (7lèwa)</i>	حلاوة
- épisode - cercle formé par la foule autour d'un artiste forain		<i>halqa (7al9a)</i>	حلقة
La Goulette		<i>halq el ouèd (7alq el ouèd)</i>	حلق الواد
- canalisation - loukoum		<i>halqoum (7al9oum)</i>	حلقوم
est conforme à un modèle, répond aux prescriptions (Nabeul)		<i>jèt hleg (jèt 7leg)</i>	حلق، جات حلق
fenugrec		<i>hèlba (7èlba)</i>	حلبة
gargoulette, cruche à eau		<i>halbiya (7albiya)</i>	حلبية
jurer		<i>hlèf (7lèf)</i>	حلف
alfa, stipe, sparte servant à confectionner des nattes		<i>halfa (7alfa)</i>	حلفة
- épisode (d'une série TV) - boucle - heurtoir à la porte d'un maison		<i>halqa</i>	حلقة
vase à deux anses, bol, mug		<i>hallèb (7allèb)</i>	حلاب

de mauvaise qualité (tabac spécialement)		<i>hallouzi (ʔallouzi)</i>	حلوزي
porc, cochon, personne malicieuse		<i>hallouf (ʔallouf)</i>	حلوف
baliste (poisson)		<i>halloufa (ʔalloufa)</i>	حلوفة
sucrer, adoucir		<i>hallè (ʔallè)</i>	حلي
jeu enfantin constitué de deux équipes		<i>hollila (ʔollila)</i>	حليلة
- sucré, doux, bon - sucrerie, pâtisserie	sweet	<i>hlouw (ʔlouw)</i>	حلو
confiserie, bonbon		<i>haloua (ʔalwa)</i>	حلوة
nougat dur et rouge, fabriqué avec des pois chiches		<i>haloua homsia (ʔalwa ʔomsiya)</i>	حلوة حمصية
confiserie à base de pâte de sésame et de fruits secs (littéralement : la confiserie de Syrie et du Liban)		<i>haloua chèmiya (ʔlwa shèmiya)</i>	حلوة شامية
personne maniérée, homme efféminé		<i>halèouissa (ʔalèwissa)</i>	حلوية
personne malicieuse		<i>hlilef (ʔlilef)</i>	حليف
semoule fine roulée en forme de petits rouleaux ou boudins servant à faire la soupe de hlèlem		<i>hlaylem (ʔlaylem)</i>	حليّلم
qu'est-ce qu'il m'arrive ! mes affaires ! (formule de vieilles femmes)		<i>hlili (ʔlili)</i>	حليلي
belle-mère		<i>hmèt (ʔmèt)</i>	حماة
âne		<i>hmar (ʔmar)</i>	حمار
raie (poisson)		<i>hmèm lebhar (ʔmèm lebʔar)</i>	حمام البحر
pigeon		<i>hmèma (ʔmèma)</i>	حمامة
protection civile, les pompiers		<i>himèya mèdeniya (ʔimey mèdeniya)</i>	حماية مدنية
louer (le Seigneur)		<i>hmed</i>	حمد إحمد ربي
Louange à Dieu (étym. ar. : (الحمد ل الله))		<i>hamdoullèh (ʔamdoullèh)</i>	حمدوا لله
- pageot - pierre semi-précieuse de couleur rouge		<i>hamraya (ʔamraya)</i>	حمراية
pois chiche		<i>homs (ʔoms)</i>	حمص
porter		<i>hmel (ʔmel)</i>	حمل
charge		<i>haml (ʔaml)</i>	حمل
marchand de fruits secs		<i>hammas (ʔammas)</i>	حمّاص
hammam, bain maure, bain public composé de trois pièces de température différente		<i>hammèm (ʔammèm)</i>	حمّام
sauce libanaise à base de pois chiche		<i>hommos (ʔommos)</i>	حمّص
rouge à lèvres	makeup, lipstick	<i>hommir (ʔommir)</i>	حمير
beau-père		<i>hmou (ʔmou)</i>	حمو
très mauvais		<i>hmoum (ʔmoum)</i>	حموم
nous (parler de la campagne)		<i>hnè (ʔnè)</i>	حنا
il n'y a pas (Jerba)		<i>ma hnach (ma ʔnash)</i>	ما حناش
cou	neck	<i>hnèk (ʔnèk)</i>	حناك

serpent		<i>hnach (7nash)</i>	حنش
anguille		<i>hanchè (7anshè)</i>	حنشة
grand-mère (Sfax)		<i>hannè</i>	حناة
femme qui, lors d'un mariage, loue ses services pour conseiller, épiler et mettre le henné à la mariée		<i>hannèna (7annèna)</i>	حنانة
henné	<i>henna</i>	<i>hènna (7enna)</i>	حنة
quatrième jour du mariage jerbien où des enfants offrent la bague à la mariée (Jerba)		<i>henna sghira (7enna sghira)</i>	الحنة الصغيرة
cinquième jour du mariage jerbien (Jerba)		<i>henna kbira (7enna kbira)</i>	الحنة الكبيرة
sensible, affectueux	<i>sensitive, affectionate</i>	<i>hnin (7nin)</i>	حنين
argent	<i>money</i>	<i>hneynèt (7neynèt)</i>	حنينات
habits, affaires		<i>houèyej (7wèyej)</i>	حوايج
poisson		<i>hout (7out)</i>	حوت
poisson		<i>houtè (7outè)</i>	حوتة
- beauté céleste du paradis - femme très jolie et blanche		<i>houriya (7ouriya)</i>	حورية
- maison (Jerba) - construction rurale de facture assez sommaire composée de bâtiments entourant une cour		<i>houch (7ouch)</i>	حوش
bac, bassin, auge		<i>houdh (7oudh)</i>	حوض
quartier		<i>houma (7ouma)</i>	حومة
poissonnier		<i>haouèt (7awèt)</i>	حوآت
se promener		<i>haoues (7awwes)</i>	حوس
chercher (Gabès)		<i>hawwam (7awwam)</i>	حوم
jeu consistant à jeter de la monnaie sur un mur, pile ou face (Kairouan)		<i>houayet (7wayet)</i>	حويط
vivant		<i>hay (7ay)</i>	حي
comment vas-tu ?		<i>ouin hayek (win 7ayek)</i>	حي، وين حيك
vivre		<i>hyè (7yè)</i>	حيا
Il est encore trop tôt		<i>yè men hyè (yè men 7yé)</i>	حيا، يا من حيا
vie, existante		<i>hyèt (7yèt)</i>	حياة
mur	<i>wall</i>	<i>hit (7it)</i>	حيط
parce qu'il (Sfax)		<i>hitou (7itou)</i>	حيطو
animal, rustre		<i>hayèouèn (7ayèwèn)</i>	حيوان
- serpent - sept de carreaux		<i>hayya (7ayya)</i>	حية

حرف خ - (5) Lettre kha

jarre		<i>khabya (5abya)</i>	خابية
parce que		<i>khater (5ater)</i>	خاطر على خاطر
bague, sceau		<i>khatem (5atem)</i>	خاتم
travailleur dans une maison, valet		<i>khadem</i>	خادم
couteau (Cap Bon)		<i>khadmi (5admi)</i>	خادمي

- à l'étranger - sortant		<i>kharej (5arej)</i>	خارج
extraordinaire		<i>khareq lel'ada (khareq lel3ada)</i>	خارق للعادة
pal		<i>hazouq (5azou9)</i>	خازوق خازوق على حناكك محزوق
perdant		<i>khasser</i>	خاسر
privé, personnel		<i>khas (5as)</i>	خاص أمور خاصة
oncle maternel		<i>khal (5al)</i>	خال
tante maternelle		<i>khalè (5alè)</i>	خالة
ma tante, appellation respectueuse pour une femme d'âge mûr		<i>khalti (5alti)</i>	خالتي
pur, payé		<i>khalès (5alès)</i>	خالص
trahir, tromper, se dit aussi pout tromper son époux(se)		<i>hhan (5an)</i>	خان
mauvais, laid		<i>khayeb (5ayeb)</i>	خايب
traître		<i>khayen (5ayen)</i>	خاين
boulangier		<i>khabbèz (5abbèz)</i>	خبّاز
mauve (plante comestible qui pousse à l'état suavage)		<i>khobbiza (5obbiza)</i>	خبّيزة
pain		<i>khobz (5obz)</i>	خبز
pain noir		<i>khobz hallouzi (5obz 7allouzi)</i>	خبز حلوزي
gros pain		<i>khobza (5obza)</i>	خبزة
gateau		<i>khobza gato (5obza gato)</i>	خبزة فتو
ne soutenant aucune équipe de sport		<i>khobzist (5obzist)</i>	خبزيست
joue		<i>khad (5ad)</i>	خد
travailler		<i>khdem (5dem)</i>	خدم
second du chef d'un village (Dar Chaabane)		<i>khdim echikh (5dim eshi5)</i>	خديم الشيخ
fable, mythe, légende		<i>khrafè (5rafè)</i>	خرافة خرافة أمي سيسي
personne lourde et antipathique		<i>khraouèt (5rawèt)</i>	خراوات
érafler		<i>kharbech (5arbech)</i>	خربش
jeu joué sur le sol à l'aide de pions		<i>khargba (5arbgba)</i>	خربقة
sortir		<i>khraj (5raj)</i>	خرج
- sortie, virée - procession, fête soufie en l'honneur d'un saint homme		<i>kharijè (5arjè)</i>	خرجة
chiffonnier		<i>khordèji</i>	خرداجي
- rebut, déchèterie - nulle, de mauvaise qualité		<i>khorda (5orda)</i>	خردة
caroube		<i>kharroub</i>	خروب
façonner une pièce de bois, se masturber (vulgaire)		<i>khvat (5rat)</i>	خرط
trompe (d'éléphant)		<i>khortoum (5ortoum)</i>	خرطوم
sornette, baliverne		<i>khorm (5orm)</i>	خرم، خرمة
chipoteur		<i>kranèn (5arnèn)</i>	خرنان
chipoter, rouspéter		<i>kharnen (5arnen)</i>	خرنن
beauf, plouc, personne de basse extraction et aux goûts et loisirs vulgaires		<i>khouroutou</i>	خروطو

une merde	shit	kharya (5arya)	خرية
carte (géographique)		kharitya (5arita)	خريطة
excréments, merde	shit	khra (5ra)	خراء
violet (Tunis)		khezama (5ezama)	خزامة
armoire	cupboard, wardrobe	khzèna (5zèna)	خزانة
regarder		khzar	خزر
regard, coup d'oeil		khazra	خزرة
entreposer, faire des provisions		khzen	خزن
provisions		khazna (5azna)	خزنة
perdre		khsar (5sar)	خسر
entrer (Jerba)		khoch (5osh)	خش
condiment à base de coings coupés en morceaux et agrémentés de sirop (Tunis)		khchèf (5shèf)	خشاف
bois		khcheb (5sheb)	خشب
morceau de bois		khachbè (5ashb)	خشبة
pavot, opium, coquelicot		khochkhach (5osh5ash)	خشخاش
nez	nose	khchem (5shem)	خشم
bisou, baiser (Jerba)		khchima (5shima)	خشيمة
salade verte		khas (5as)	خص
concerner		khas (5as)	خص ما يخصكش
si seulement		khas (5as)	خص أش خص، ما خصو
manque (Sfax)		khas (5as)	خص خصت عقل
fontaine		khassa (5assa)	خصّة
- pierre semi-précieuse de couleur vert-clair - verdao, Labrus viridis (poisson)		khadhrya (5adhraya)	خضراية
légumes		khodhra (5odhra)	خضرة
marchand de fruits et légumes		khadhar (5adhar)	خضار
ligne		khat (5at)	خط
discours		khitya (5itya)	خطاب
demande en mariage		khotba (5otba)	خطبة
plan, machination		khotta (5otta)	خطة
coller une contravention		khatta (5atta)	خطي
- attraper - enlever une personne, kidnapper		khtaf (5taf)	خطف
contravention		khtiya (5tiya)	خطية
légèreté, souplesse		kheffa (5effa)	خفة
alléger		khaffèf (5affèf)	خفف
léger		khfif (5fif)	خفيف
vinaigre		khal (5al)	خل
isolement, lieu inhabité		khlè (5lè)	خلاء
se dit d'un lieu perdu (littéralement : le désert et l'isolement)		khlè ou qifar (5lè w 9ifar)	خلاء و قفار
cela s'annonce mal, partir en vrille		khlèt (5lèt)	خلات

du tout		<i>khlas (5las)</i>	خلاص ما تماش خلاص
- détente, relaxation - villégiature au bord de la mer		<i>khle'a (5lè3a)</i>	خلاعة الشنقة مع الجماعة خلاعة
fibule bédouine triangulaire ou en croissant		<i>khelala</i>	خلالة
		<i>khalbaz (5albaz)</i>	خلباز
gribouiller		<i>khalbez (5albez)</i>	خلبز
anneau de cheville en or ou en argent finement ciselé		<i>kholkhal (5ol5al)</i>	خلخال خلخال بو رطلين
- arracher - surprendre (Jerba)		<i>khla' (5la3)</i>	خلع
fibule		<i>khlat (5lat)</i>	خلل
guichetier, peigne		<i>khallas (5allas)</i>	خلاص
payer		<i>khallas (5allas)</i>	خلص
isoloir, lieu d'isolement des soufis		<i>kholoua (5olwa)</i>	خلوة
arriver		<i>khlat (5lat)</i>	خط
mélanger		<i>khallet (5allet)</i>	خط
incapable, personne qui agit n'importe comment		<i>khalouadh (5alwadh)</i>	خلواظ
- mettre en désordre, mélanger - délirer		<i>kahlouedh (5alwedh)</i>	خلوظ
mélange		<i>khalit (5alit)</i>	خليط
énergumène, voyou		<i>khaliqa (5ali9a)</i>	خليقة
voile d'origine moyen-orientale, mantille		<i>khimar (5imar)</i>	خمار
Pierre semi-précieuse de couleur marron foncé		<i>khamriya (5amriya)</i>	خمريّة
un cinquième		<i>khmos (5mos)</i>	خمس
pendentif en forme de main		<i>khomsa (5omsa)</i>	خمسة
cinq		<i>khamsè (5amsè)</i>	خمسة
formule de bénédiction pour préserver du mauvais œil (cinq et jeudi sur toi)		<i>khamsa ou kmhis 'lik (5amsa ou 5mis 3lik)</i>	خمسة و خميس عليك
métayer, ouvrier agricole rémunéré au cinquième de la récolte		<i>khammès (5ammès)</i>	خمّاس
système traditionnel de métayage au quint		<i>khammassa (5ammassa)</i>	خمّاسة
ranger, ordonner		<i>khammel (5ammel)</i>	خمل
réfléchir		<i>khammem (5ammem)</i>	خمّم
jeu d'osselets		<i>khommissè (5ommisè)</i>	خمّيسة
levure		<i>khmira</i>	خميرة
morve		<i>khnèna (5nèna)</i>	خنّانة
loukoum (littéralement : la morve du bey)		<i>khnènet el bey (5nènet el bey)</i>	خنّانة البي
- fossé - femme méchante et malfaisante (Sfax)		<i>khandaq (5anda9)</i>	خندق
cafard, bestiole	cockroach	<i>khanfoussa (5anfoussa)</i>	خنّفوسة
		<i>khonnar</i>	خنّار
frère		<i>khou (5ou)</i>	خو
islamiste, membre de l'organisation des Frères musulmans		<i>khouènji (5ouènji)</i>	خوانجي

- pêche (fruit) - portillon d'entrée percé dans le portail à deux battants des maisons mauresques (voir qamja)		<i>khoukha</i>	خوخة
nantis, BCBG, frimeur		<i>khouroutou (5ouroutou)</i>	خوروطو
alliance (bague)		<i>khoussa (5oussa)</i>	خوصة
devenir mauvais		<i>khyèb (5yèb)</i>	خياب
concombre, cornichon		<i>khiar (5iar)</i>	خيار
couture		<i>khyata (5yata)</i>	خياطة
Imagination, vision			خيال
un bien		<i>khir (5ir)</i>	خير خيرات ربّي
mieux, meilleur		<i>khir men (5ir men)</i>	خير خير من، خير لك
serpillère, personne lamentable		<i>khicha (5isha)</i>	خيشة
tailleur, couturier		<i>khayyat (5ayyat)</i>	خيّاط
couturière		<i>khayyata (5ayyata)</i>	خيّاطة
préférer		<i>khayyer (5ayyer)</i>	خيّر
coudre		<i>khayyet (5ayyet)</i>	خيّط

Lettre D - حرف د

s'évanouir		<i>dèkh (dè5)</i>	داخ
à l'intérieur		<i>el dèkhel (dè5el)</i>	الداخل
courir vers la catastrophe, (littéralement : entrer dans un mur)		<i>dèkhel fi hit (dè5el fi 7it)</i>	داخل في حيط
chardon à glu brûlé et dégageant une odeur aromatique censée éloigner les mauvais esprits et le mauvais oeil		<i>dèd</i>	داد وشق و داد
maison		<i>dar</i>	دار
tourner		<i>dar</i>	دار
dialecte		<i>dèrja</i>	دارجة
chaud		<i>dèfi</i>	دافي
bol		<i>dègra</i>	دافرة
durer		<i>dèm</i>	دام شي ما يدوم
jeu de dames		<i>damma</i>	دامّة
David		<i>dèoued (dèwed)</i>	داود
chef politique et administratif sous la Régence turque		<i>dèy</i>	داي
marcher		<i>dèb</i>	دب
ours		<i>dob</i>	دب
tank, char d'assaut		<i>debbèbè</i>	دبّابة
tanneur		<i>dabbègh</i>	دبّاغ
pas		<i>debba</i>	دبة
pas à pas, lentement		<i>debba debba</i>	دبة دبة
- trouver - imposer		<i>dabber</i>	دبّر دبّر ثلاثة ملايين

			دَبْر على بابا
marteau à lancer		dabbouz	دَبْووز
bouteille		debbouza	دَبْووزة
nounours		debdoub	دَبْدوب
tanner		dbagh	دَبغ
teinture noire servant pour le maquillage et la parure du corps		dabgha	دَبغَة
serre-tête en argent massif martelé orné de khmosa		diblèj	دَبلاج
beignets en forme d'anneau aussi appelés manicotti, mkarkchèt, ouedhn el qadhi		debla	دَبلة
poule, poulet		djèjè	دَجاجة
jeu où un enfant a les yeux bandés et doit reconnaître les autres qui poussent des cris (littéralement : la poule aveugle) (Kairouan)		djèjè 'amyè (djèjè 3amyè)	دَجاجة عمية
japonais		djappa	دَجِپا
- fumée - tabac		doukhan (dou5an)	دَخان
entrer		dkhal (d5al)	دَخل
- pèlerinage sur la tombe d'un saint et procession - entrée		dakhlè	دَخلة
nourrice, gouvernante, domestique âgée qui s'occupe principalement des enfants		deda	دَدَة
joueur de darbouka		drabki	دَرابكي
enfants (Cap Bon)		drèri	دَراري
haillon, guenille		derbèla	دَرِبالة
plat composé de bœuf, aubergines et haricots (judéo-tunisien)		derbèli	دَرِبالي
tambouriner		derbek	دَرِبِك
tambour constitué d'un vase pansu en terre cuite ou en métal sur lequel est tendu de la peau de chèvre		derbouka	دَرِبوكَة
balançoire		dorjiha (dorji7a)	دَرَجِبحة
gargoulette (Sfax)		darjiya	دَرَجِبَة
sorte de pâte comme la bsissa (Jerba)		dardoura	دَرْدورة
lie		dardi	دَردي
gâté, chouchouté (Sfax)		darrouch	دَرَوْش
sorgho, bouillie de sorgho		dro' (dro3)	دَرع
derviche, idiot		derouich	دَروِيش
savoir		dra	دَرى إن درى كيفاش، ما ندريش عليه فين راح
premier vestibule dans une maison mauresque		dribè	دَرِبَة
pousser		dez	دَز
Algérie, Alger	Algeria, Algiers	dzèyr	دَزايِر
algérien	algerian	dziri	دَزيري

constitution		<i>destour</i>	دستور
trou perdu		<i>dechra</i>	دشرة
chatouiller		<i>daghdagh</i>	دغدغ
bateau à vapeur (Tunis)		<i>daghar</i>	دغار
mauviette		<i>doghfa</i>	دغفة
chauffer quelque chose ou quelqu'un		<i>deffè</i>	دفي
enterrer		<i>dfen</i>	دفن
chauffer, devenir chaud		<i>dfè</i>	دفي
enterrement		<i>dfina</i>	دفينة
divan		<i>divan</i>	دبان
frapper (à la porte), enfoncer (un clou)		<i>daq (da9)</i>	دق
frapper à la porte		<i>daqdaq (da9da9)</i>	دقدق
un coup		<i>daqqa (da99a)</i>	دقة
piquer		<i>deg</i>	دق
casser		<i>degdeg</i>	دقدق
voyante et diseuse de bonne aventure qui peut aussi être guérisseuse et exorciste	soothsayer	<i>deggèzè</i>	دقازة
piqûre		<i>deggè</i>	دفة
agir au hasard		<i>deggez</i>	دقز
datte		<i>degla</i>	دقلة
variété de datte de première qualité		<i>deglet ennour</i>	دقلة النور
dictateur	dictator	<i>diktatour</i>	دكتاتور
dictature	dictatorship	<i>diktatouriya</i>	دكتاتورية
médecin, docteur		<i>doktour</i>	دكتور
- banquette - plan de travail dans une cuisine (Sfax)		<i>dokkèna</i>	دكانة
d'accord		<i>dèkourdou</i>	دكوردو
le fait de gâter et de choyer quelqu'un		<i>dlèl</i>	دلال
pendre		<i>deldel</i>	دلدل
pastèque		<i>dellè3a</i>	دلاعة
crieur public qui vend aux enchères en plein air des articles de commerce		<i>dellal</i>	دللال
marchande ambulante qui passe de maison en maison		<i>dellèla</i>	دلالة
chouchouter, choyer, aduler		<i>dalle' (dalle3)</i>	دلع على سرير النوم دلعني
gâté (ex : un enfant gâté)		<i>delloul</i>	دللول
Outre en peau d'animal utilisée pour le transport des liquides		<i>delou (delw)</i>	دلو
sang		<i>dèm</i>	دم
guidon		<i>dman</i>	دمان
larme		<i>dem'a (dem3a)</i>	دمعة
bouton, pustule		<i>demmèla</i>	دمالة
peinture		<i>dohn</i>	دهن
peindre, oindre		<i>d-hen</i>	دهن

lipides		<i>dohniyèt</i>	دهنيات
peintre		<i>dehhèn</i>	دهان
peinture		<i>d-hinè</i>	دهينة
petite maison		<i>douira</i>	دويرة
un dinar (familier)		<i>dennous</i>	دنوس
pousser		<i>dennè</i>	دني
denti (poisson)		<i>deniq (deni9)</i>	دنيق
souterrain, galerie, cave souterraine		<i>dehliz</i>	دهليز
médicament		<i>douè</i>	دواء
dès que		<i>doub mè</i>	دوب ما
genre musical au chant rythmé et scandé, s'appuyant sur la poésie strophique et syllabique		<i>daour (dawr)</i>	دوز
tournant, virage, ballade		<i>doura</i>	دورة
- pièce de 5 millimes - autrefois, pièce de cinq francs		<i>dourou</i>	دورو
vertige, étourdissement, évanouissement		<i>doukha (dou5a)</i>	دوخة
boulette de hachis de pomme de terre, de légumes verts, d'œuf et de sardine ou de viande		<i>doulma</i>	دولمة
mauvais		<i>douni</i>	دونى
femme de mauvaise vie		<i>douniya</i>	دونية
- groupement de tentes - hameau, groupement de maison	hamlet	<i>douar (douwar)</i>	دوار
boyau de mouton ou de bœuf servant à la préparation du osban		<i>daouara</i>	دوارة
sorte de gâteau comportant de la pâte d'amande		<i>daouèma</i>	دوامة
bruit, cacophonie, chienlit		<i>douwwa</i>	دوة
parler		<i>dwè</i>	دوى
cuisine (Sfax)		<i>douayra</i>	دويرة
WC, toilettes (Kairouan, Tunis)		<i>douiriye (dwiriyaè)</i>	دويرية
tu peux rêver, cours toujours		<i>douiou (douwiw)</i>	دويو
fait maison		<i>dyèri</i>	دياري
diamant		<i>diamonta</i>	ديامنتة
David (judéo-tunisien)		<i>daydou</i>	ديدو
faire (Jerba)		<i>dir</i>	دير
un café crème (un direct)		<i>direkt</i>	ديراكت
toujours		<i>dima</i>	ديما
démocrate	democrat, democratic	<i>dimouqrati</i>	ديمقراطي
démocratie	democracy	<i>dimouqratiya</i>	ديمقراطية
religion	religion	<i>din</i>	دين
dinar (étym. latin : denarius)	dinar	<i>dinar</i>	دينار
les carreaux aux cartes (étym. esp. : dinero)		<i>dinari</i>	ديناري
dinosaure		<i>daynasour</i>	ديناصور

déodorant		<i>diodoran</i>	ديودوران
dettes		<i>dioun</i>	ديون

Lettre Dh (The) - حرف ذ

mémoire		<i>dhèkra</i>	ذكرة
égorger		<i>dhbah</i>	ذبح
mouche		<i>dhebbèna</i>	ذبانة
égorgement		<i>dhbiha (dhbi7a)</i>	ذبيحة
enfants		<i>dhrèri</i>	ذراري
- bras - coudée (50 cm)		<i>dhrè' (dhrè3)</i>	ذراع
enfant		<i>dherri</i>	ذري
mâle		<i>dhkar</i>	ذكر
remémorer à quelqu'un		<i>dhakker</i>	ذكر
garçon manqué		<i>dhakra</i>	ذكرة
aimant		<i>dhkir</i>	ذكير
humour, finesse d'esprit, honneur		<i>dhmar</i>	ذمار
protection, pacte		<i>dhemmè</i>	ذمة أهل الذمة
à la disposition de, sous la dépendance financière de		<i>'lè demmet (3lè dhemmet)</i>	ذمة، على ذمة فلان
ancien statut de protection des Chrétiens et des Juifs dans les pays islamiques		<i>dhemmi</i>	ذمي
faute		<i>dhenb</i>	ذنب
Je ne crois pas, cela m'étonnerait fort		<i>yè dhnoubi</i>	ذنوبي، يا ذنوبي يا ذنوبي كان يجي
or		<i>dh-hèb</i>	ذهب
partir		<i>dh-hèb</i>	ذهب إذهب عليًا
blond, doré		<i>dhèhbi</i>	ذهبي
12 ^{ème} mois du calendrier islamique		<i>dhou lhajja (dhou l7ajja)</i>	ذو الحجة
11 ^{ème} mois du calendrier islamique		<i>dhou lqa'da (dhou l9a3da)</i>	ذو القعدة
loup, chacal	wolf	<i>dhïb</i>	ذيب
queue		<i>dhil</i>	ذيل

Lettre R - حرف ر

voir		<i>ra</i>	را
homme		<i>rajel</i>	راجل
partir, se perdre		<i>rah (ra7)</i>	راح
repos, pause		<i>raha (ra7a)</i>	راحة
loukoum (littéralement : le repos de la gorge)		<i>rahèt elholqoum (ra7èt el7al9oum)</i>	راحة الحلقوم
tête		<i>ras</i>	راس
mélange d'épices, ras el hanout		<i>ras hanout (ras 7anous)</i>	راس حانوت
nouvel an, réveillon		<i>ras el 'am (ras el 3am)</i>	راس العام

jour de l'an selon le calendrier grégorien		<i>ras el 'am el 'ajmi (ras el 3am el 3ajmi)</i>	راس العام العجمي
nouvel an de l'Hégire (islamique)		<i>ras el 'am el hejri (ras el 3am el hejri)</i>	راس العام الهجري
endormi		<i>rèqed (rè9ed)</i>	راقد
		<i>rèkech</i>	راكش
garer la voiture (Sfax)		<i>rakè</i>	راكي
il se fait que		<i>rahou</i>	راهو
- avis - musique raï		<i>ray</i>	راي
Bannière, étendard, oriflamme		<i>rayè</i>	راية
vue, paysage, panorama		<i>roeya</i>	روية
capitaine de navire		<i>rayes</i>	رايس
seigneur	lord	<i>rab</i>	رب
violon à deux cordes		<i>rabèb</i>	رباب
forteresse frontalière		<i>ribat</i>	رباط
lacet		<i>rbat</i>	رباط
s'asseoir en position du tailleur		<i>rabbè' (rabbè3)</i>	ربع
mon seigneur, mon dieu	my lord	<i>rabbi</i>	ربي
rabbin	rabbi	<i>rèbbi</i>	ربي
vaincre, gagner		<i>rbah (rba7)</i>	ربح
gain		<i>rebh (reb7)</i>	ربح
attacher		<i>rbat</i>	ربط
printemps		<i>rbi' (rbi3)</i>	ربيع
3 ^{ème} mois du calendrier islamique		<i>rbi' loul (rbi3 loul)</i>	ربيع الأول
4 ^{ème} mois du calendrier islamique		<i>rbi' ethèni (rbi3 ethèni)</i>	ربيع الثاني
race	race	<i>ratsa</i>	رثصة
jambe, pied		<i>rejl</i>	رجل طاح على رجليه
dignité, fîfèlité à la parole donnée, virilité		<i>rjouliyè</i>	رجولية
7 ^{ème} mois qu calendrier islamique		<i>rjèb</i>	رجب
meunier, moulin		<i>rahhay (ra77ay)</i>	رحاي
Confrérie soufie fondée en 1774		<i>rahmèniyè</i>	الرحمانية
miséricorde	mercy	<i>rahma</i>	رحمة
meule manuelle en granit		<i>reha (re7a)</i>	رحي
relâcher, donner du mou		<i>rakh (ra5)</i>	رخ
marbre		<i>rksam (r5am)</i>	رخام
rendre quequechouse, vomir		<i>rad</i>	رد
fermer (la porte)		<i>rad</i>	رد رد الباب
faire attention		<i>rad bèlou</i>	رد بالو
vomis		<i>raddèn</i>	ردان
radio, poste de radio		<i>radyoun</i>	رديون
vivres, subsistance, propriété		<i>rizq</i>	رزق
resquiller	sneak in	<i>raskè</i>	رسكي
dessin		<i>rasm</i>	رسم

dessiner		<i>rsom</i>	رسم
peintre, dessinateur		<i>rassèm</i>	رسام
messager, prophète		<i>rsoul</i>	رسول
pierre (Hawariya)	stone	<i>rchèda</i>	رشادة
nouilles larges		<i>rèchta</i>	رشتة
petite bouteille de gaz rouge (Sfax)		<i>rachatallou</i>	رشتلو
une gorgée	swallow	<i>rachfa</i>	رشفة
gris		<i>rsasi</i>	رصاصي
allaiter	to breastfeed, to suckle	<i>radhe' (radhe3)</i>	رضع
téter (sein, biberon)	to suck (from breast)	<i>rdha' (rdha3)</i>	رضع
- tétée - fellation (vulgaire)	fellatio, blow job	<i>radh'a (radh3a)</i>	رضعة
livre, 500g		<i>rtal</i>	رطل
tonnerre		<i>r'ad (r3ad)</i>	رعد
trembler		<i>r'ach (r3ash)</i>	رعش
tremblement		<i>ra'cha (ra3sha)</i>	رعشة
médecin traditionnel		<i>ra'ouèni (ra3wèni)</i>	رغواني الطب الرغواني
malgré, bien que		<i>raghm elli</i>	رغم الي
miche, bout (de pain)		<i>rghifè</i>	رغيفة
réveille-matin	alarm clock	<i>raffey</i>	رفاي
gâteau de semoule aux dattes (Kairouan)		<i>refissa</i>	رفيسة
nuque		<i>raqbè (ra9bè)</i>	رقبة
S'endormir		<i>rqqad (r9ad)</i>	رقد
danse		<i>raqsa (ra9sa)</i>	رقصة
pièce d'un habit, personne bizarre		<i>roq'a (ro93a)</i>	رقعة ما أصح رقتو
racomoder		<i>raqqa' (ra99a3)</i>	رقع
le fait d'agacer et de contrarie		<i>rkèka</i>	ركاكة
beignets qui accompagnent généralement un mokli (littéralement : genoux de vieille femme)		<i>rkèyeb la'zouzè (rkèyeb la3zouzè)</i>	ركايب العزوزة
		<i>rkech</i>	ركش
faire une génuflexion		<i>rka' (rka3)</i>	ركع
génuflexion		<i>rak'a 'rak3a)</i>	ركعة
réipient servant à prélever de l'eau des citernes d'eau de pluie		<i>rakwè</i>	ركوى
agaçant, contrariant		<i>rkik</i>	ركيك
cendré		<i>rmèdi</i>	رمادي
cendre		<i>rmèd</i>	رمد
javelot, lance		<i>romh (rom7)</i>	رمح
clin d'oeil		<i>ramchèt 'in (ramchèt 3in)</i>	رمشة عين
ramadan, 9 ^{ème} mois du calendrier islamique		<i>romdhan</i>	رمضان
cligner (de l'œil)		<i>rammèch</i>	رمش
jeu de rami		<i>rami</i>	رمي
laurier		<i>rand</i>	رند
sortir avec une personne du sexe opposé, fixer un		<i>randev</i>	رندب

rendez vous			
rendez-vous		<i>randivou</i>	رنديفو
brise		<i>rouah (rwa7)</i>	رواح
cri des marchands ambulants et des colporteurs ; (étym. it. ; <i>roba vecchia</i>)		<i>roubavèkya</i>	روبا فيكيا
roux		<i>rouj</i>	روج
âme, esprit		<i>rouh (rou7)</i>	روح
riz		<i>rouz</i>	روز
sirop parfumé à l'amande, sirop d'orgeat		<i>rouzata</i>	روزاطة
riz jerbien, plat culinaire à base de riz, comportant de la viande, du foie et des légumes		<i>rouz jerbi</i>	روز جربي
améliorer les apparences extérieures, finaliser un produit		<i>rouchek</i>	روشك
jardin d'enfants	nursery school	<i>raoudha (rawdha)</i>	روضة
splendide		<i>raou'a (raw3a)</i>	روعة
occidental, chrétien		<i>roumi</i>	رومي
jeu de carte		<i>roundè</i>	روندة
rentrer chez soi		<i>raouah (rawwa7)</i>	روح
- petite odeur - un peu (langage de Jerba)		<i>rouiha (rwi7a)</i>	رويحة
roi dans un jeu de carte (étim. esp. : rey)		<i>ray</i>	ري
collier en argent constitué d'anneaux aplatis		<i>rihana</i>	ريحانة
odeur		<i>riha (ri7a)</i>	ريحة
réseau (téléphone)		<i>rézo</i>	ريزو
plumage		<i>rich</i>	ريش
- plume - plectre du luth		<i>richè</i>	ريشة
serviette (en nebeulien)		<i>richiya</i>	ريشية
campagne		<i>rif</i>	ريف
réviser		<i>rivèz</i>	ريفز
réveillon		<i>réveillon</i>	ريفليون
salive, bave, comportement déplaisant, attitude déplaisante		<i>riq</i>	ريق
le fait d'embêter d'agacer quelqu'un (littéralement : salive froide)		<i>riq bèred (ri9 bèred) sèyeb ferriq el bèred</i>	ريق بارد سيب في الريق البارد
salive (Sfax)		<i>riga</i>	ريقة
fromage, ricotta		<i>rigouta</i>	ريفوتة
dentelle, broderie (étym. it. : ricamo) (Nabeul, Tunis)		<i>ricamou</i>	ريكامو
perdre quelque chose, égarer	to mislay	<i>rayyeh (rayye7)</i>	ريح ريح مفتاح الكرهبة
déplumer		<i>rayech</i>	ريش

Lettre Z - حرف ز

ajouter, augmenter,	additionner,		zèd	زاد
---------------------	--------------	--	-----	-----

aussi		zèdè	زادا
visiter		zar	زار
heureux, joyeux		zèhi	زاهي
grosse couverture (Jerba)		zaoura (zawra)	زاورة
zaouïa, centre religieux soufi, édifice qui abrite le tombeau d'un saint		zèouia	زاوية
en trop		zèyed	زايد
« tu assures »		zèyed m'ak (zèye m3ak)	زايد معاك
pénis (vulgaire)		zèb	زب
expression exprimant le ras-le-bol et l'exaspération (vulgaire)		ezzab	الزب
éboueur		zabbèl	زبال
vagin, fille sexy (vulgaire)		zabbour	زبور
tailler, élaguer		zbar	زبر
employer abondamment le mot zeb		zebzeb	زبب
- poubelle, ordure - grosse bêtise (Tunis)		zebla	زبله
psaumes de David		zèbour	زبور
raisin sec		zbib	زبيب
zut	damn !	zah (za7)	زح
emboutir, heurter		zdom	زدم
zut	damn !	zar	زر
devenir pâle		zrèq (zrè9)	زراق
se dépêcher		zreb	زرب
rapidité		zerba	زربة
toupie		zarbout	زربوط
tapis		zarbiyè	زربية
festin, bon repas		zardè	زردة
grotte		zerdeb	زردب
pince (Sfax)		zarradiya	زرادية
seringue		zorriqa (zorri9a)	زريقة
lézard		zarzoumiyè	زرزومية
planter, semer		zra' (zra3)	زرع
s'infiltrer, glisser		zref	زرف
les yeux bleus		zarguet la'youn (zarguet la3youn)	زرقة العيون
regarder fixement en transférant un sentiment de colère et d'insatisfaction (Sfax)		zarmaq (zarma9)	زرمق
aérophone à hanche double (instrument de musique aussi appelé ghita)		zorna	زرنه
pâte à base de fruits secs que mange la femme après son accouchement		zrir	زريز
- globulaire, herbe médicinale contre les inflammations intestinales - crème fourrée de malsouka farcie de fruits secs			زريقة
égorger (Nabeul)		zazzer	ززر

boucher (Nabeul)		zazzar	ززار
branché, à la mode, zazou (étym. ang. : chanson de Cab Calloway : « Zah-zuh-zah »)		zazou	ززو
petit récipient à long manche servant à préparer le café turc		zezoua (zezwa)	ززوّة
cannabis, ivresse, extase		zatla	زطلة
personne lourde, gâtée et un peu moqueuse		za'bèn (za3bèn)	زعبان
thym, serpolet		za'tar (za3tar)	زعتار
azérole		za'rour (za3rour)	زعرور
safran		za'fran (za3fran)	زعفران
cul (langage vulgaire)		za'ka (za3ka)	زعة
qui sait, penses-tu		za'ma (za3ma)	زعمة
fort en		z'im (z3im)	زعيم
leader		zè'im (zè3im)	زعيم
duvet		zghab	زغب
peu, petit		zoghda	زغديدة
pousser des youyous		zaghrat	زغرط
enfants		zoghzogh	زغزغ
larve		zoghla	زغلالة
- asphalte, goudron - mauvais			زفت
siffler		zaffer	زفر
sifflet		zoffara	زفارة
donner la becquée		zaq (za9)	زق الفرخ عمرو ما يزق بوه
babiller, pépier, gazouiller		zaqzeq (za9ze9)	زقزق
déféquer (pour un oiseau)		zag	زق
nu		zgat	زقط
fiente d'oiseau		zagga	زقة
cigarette (vulgaire)		zgan	زفن
zgougou, plat de fête à base de grains de pin moulu		zgougou	زقوقو
cul		zok	زك
aumône		zèkèt	زكاة
- aréophone à hanche double (instrument de musique aussi nommé ghita) - musique populaire jouée avec le mezoued - petite outre (à vin, vinaigre)		zokra	زكرة
merde ! (vulgaire)		zakch	زكش
joueur de zokra		zakkar	زكار
gâteau de forme hélicoïdale qui se mange au mois de Ramadan		zlèbya	زلابية
tremblement de terre		zelzèl	زلزال
ébrécher	to chip, to nick	zla' (zla3)	زلع
ébréchure		zel'a (zel3a)	زلعة
gourdin		zollat	زلاط
amandes (Sfax)		zallaouz (zallawz)	زلوز
carrelage		zliz	زليز
ustensile en poterie couvert		zliziya	زليزية

servant à préparer le harqous pénis (vulgaire)		zmar	زمار
cocktail populaire kairouanais composé à partie égale de Coca Cola et d'alcool à brûler		zambritou	زمبريتو
émeraude		zmorda	زمردة
émigré		zmegri	زمغري
klaxonner		zammer	زمر
- flûte, klaxon - rien du tout		zommara	زمارة لا عندو لا فلوس، لا زمارة
pénis (étym.maltese) (vulgaire)		zmenga	زمنقة
préparation à base d'orge grillé, de fenugrec et d'épices (Jerba)		zammita	زميطة
double panier en alfa pouvant transporter deux ou quatre jarres (Kairouan)		zenbil	زنبييل
bras (Jerba)		zend	زند
Indiens d'Amérique		zindien	زنديان
athée, incroyant		zendiq	زنديق
intoxication au monoxyde de carbone, boucan		zenzana	زنزانة
genre (Nabeul)		zens	زنس ثمّة زنس صعلوك جاي باش يخطبك
nu		zont	زنط
- impasse - petite voie en sable entourée de rangées de cactus (Sfax)		zenqa (zen9a)	زنقة
extra, le top		zinguèr winguèr	زنگر ونقر
		znè	زنى
trousseau de mariage		zhèz	زهاز
chance, fortune		zhar	زهر زهر يكسر الحجر
- fleur d'oranger - eau de fleur d'oranger		zhar	زهر
la chance lui a souri		zahret	زهرت زهرتلو
préparer son trousseau de mariage		zehhèz	زهز
orage, tempête, tornade		zaoub'a (zaoub3a)	زوبعة
ruse		zour	زور
deux, une paire		zouz	زوز
entrer		zouz	زوز
voyou (étym. Fr. : les ouvriers)		zoufri	زوفري
pauvre		zaouèli (zawèli)	زوالي
comme		zèy	زي
- visite - pèlerinage sur la tombe d'un saint		ziyara	زيارة
huile		zit	زيت
olive		zitoun	زيتون
olivier, nom d'une mosquée de Tunis		zitouna	زيتونة
jarre (Jerba)		zir	زير

les Zirides		ziriyoun	الزيريون
frissonner		zilèf	زيف
blennie de Méditerranée (poisson) (Sfax)		zilayq (zilay9)	زيليقي
abracadabra	hocus pocus	zim zalabim	زيم زلابيم
beauté		zin	زين الزين و العين، ليلتك زينة
autobus à deux compartiments (d'après le nom de deux danseuses tunisiennes célèbres)		zina ou a'ziza (zina w a3ziza=	زينة و عزيزة
maquilleuse (Jerba)		zayyana	زيانة
falsifier, contrefaire		zeyyef	زيف
- décorer - fermer (une porte) (Jerba)		zeyyèn	زين

Lettre S - حرف س

- région du Sahel (Sousse, Monastir, Mehdiya, etc.) - littoral		sèhel (sè7el)	ساحل
sahélien		sèhli	ساحلي
voleur		sèreq (sère9)	سارق
cafard		sèreq ezzit (sère9 ezzit)	سارق الزيت
variété de datte		sarouti	ساروتي
mur		sès	ساس
sachet		saché	ساشي
- heure - pourtant		sè'a (sè3a)	ساعة بدل ساعة بساعة
- jambe - pied (d'un meuble)		sèq (sè9)	ساق
avoir une personne qui nous doit une somme (ou autre chose)		sèl	سال
selle de vélo		sèl	سال
pardonner		sèmeh	سامح
verger		sènyè	سانية
injurier, insulter		seb	سب
chaussures de sport		sbèdri	سبادري
jarret, picarel (poisson)		sbarès	سبارس
pique aux cartes (étym. esp. : spada)		sbata	سباطة
Espagne	Spain	sbanya	سبانية
espagnol	spanish	sbanyouri	سبانيوري
index (doigt)		sebbèb	سباب
robinet		sabbèla	سبالة
injure, insulte		sebba	سبة
louer, glorifier		sabbeh (sabbe7)	سبح
gloire à		sobhan (sob7an)	سبحان سبحان الله
chapelet, rosaire		sebha (seb7a)	سبحة
bassin à forte salinité plus ou moins séparé de la mer		sebkha (seb5a)	سبخة
balai, raclette pour nettoyer		sbirka	سبركة

le sol			عود سيركة
pipe au tuyau en bois dur et au fourneau en argile servant à fumer le haschich		<i>sebsi</i>	سبسي
épinard		<i>sèbnèkh</i>	سبناخ
épi		<i>sboul</i>	سبول
aspirateur	vacuum cleaner	<i>sbiratèr</i>	سبيرا تور
épicerie, pharmacie		<i>sbissèriya</i>	سببيسارية
attendre		<i>stennè</i>	ستنى
stéréo	stereo	<i>stiriou</i>	ستيريو
stylo	pen	<i>stilou</i>	ستيلو
stylo à bille	ball-point pen	<i>stilou biq</i>	ستيلو بيك
tapis de prière		<i>sejjèda</i>	سجادة
parapluie		<i>s-habè (s7abè)</i>	سحابية
petit déchet (Sfax)		<i>s-hala (s7ala)</i>	سحالة
boisson à basse de salep		<i>sohlob (so7lob)</i>	سحلب
collier en or, argent et ambre		<i>skhab</i>	سخاب
chaleur, fièvre		<i>skhanè (s5anè)</i>	سخانة
personne exaspérante		<i>sakhta</i>	سخرطة
avoir de la pitié		<i>skhef (s5ef)</i>	سحف
chauffer, s'échauffer		<i>skhon (s5on)</i>	سخن
chaud		<i>skhoun (s5oun)</i>	سخون
suffire (Jerba)		<i>sèd</i>	سد
sommier de pierre où l'on range des objets (Kairouan)		<i>sedda</i>	سدة
soupe de semoule		<i>sder</i>	سدر
patio (Nabeul)		<i>soddar</i>	سدّار
secret		<i>ser</i>	سر
certificat médical	medical certificate	<i>sertifika</i>	سرتفيكة
selle		<i>sarj</i>	سرج
sardine		<i>serdinè</i>	سردينة
sellier		<i>serraj</i>	سراج
colonne vertébrale (Sfax)		<i>sarsour</i>	سرسور
policier en civil		<i>sorti</i>	سرطي
- coq - perche (poisson) (Sfax)		<i>serdouk</i>	سردوك
sardine		<i>sardina</i>	سردينة
vitesse	speed	<i>so'ra (so3a)</i>	سرعة
voler		<i>sraq</i>	سرق
être surmené		<i>sarmèn</i>	سرمن
pantalon		<i>serouèl (serwèl)</i>	سروال
sarouel, pantalon mauresque		<i>serouèl belliya (serwèl belliya)</i>	سروال بالية
jeans		<i>serouèl djin (serwèl djin)</i>	سروال دجين
sarouel, pantalon mauresque		<i>serouèl 'arbi (serwèl3arbi)</i>	سروال عربي
lit		<i>srir</i>	سرير
rapide		<i>sri' (sri3)</i>	سريع
idiot, idiotie		<i>stakè</i>	سطاكة
toit		<i>stah</i>	سطح
- idiotie		<i>stak</i>	سطك

- sol (Sfax)			
seau		<i>stal</i>	سطل
danse extatique des Tunisiens noirs		<i>stambèli</i>	سطمبالي
porte-monnaie		<i>stouch</i>	سطوش
sort, fortune		<i>sa'd (sa3d)</i>	سعد
heureux		<i>sè'id (sè3id)</i>	سعيد
écouter (parler jerbien)		<i>sghad</i>	سغد
table basse en bois		<i>sofra</i>	سفرة
coing		<i>sfargel</i>	سفرجل
voile généralement blanc porté par les femmes et enveloppant tout le corps		<i>sefsèri</i>	سفساري
		<i>sfen</i>	سفن
broche		<i>seffoud</i>	سفود
- éponge de mer - beignet (Sfax)		<i>sfènj</i>	سفنچ
carottes (étym. turc)		<i>sfennèrya</i>	سفنارية
aller aux nouvelles, s'informer sur		<i>saqsè (sa9sè)</i>	سقسى
toit, plafond		<i>sqaf (s9af)</i>	سقف
froid glacial		<i>sqontri (s9ontri)</i>	سقنتری
arroser		<i>sqa (s9a)</i>	سقى
vestibule dans une maison mauresque		<i>sqifè</i>	سقيفة
servir une personne rapidement, sans la retarder		<i>segged</i>	سغد
escalope	escalope	<i>skalop</i>	سكالوپ
voie ferrée		<i>sekka</i>	سكة
se saouler		<i>skèr</i>	سكر
saoul	drunk	<i>sokran</i>	سکران
sucré, diabète sucré		<i>sokker</i>	سکر
escalier en bois (Tunis)		<i>skellira</i>	سكليرة
maquereau (poisson) (Monastir)		<i>skombri</i>	سکمبری
loger quelqu'un		<i>sekkèn</i>	سکن
habiter		<i>skon</i>	سکن
gingembre		<i>skanjbir</i>	سکنجبیر
fermeture de syllabe		<i>soukoun</i>	سکون
couteau	knife	<i>sekkina</i>	سکينة
arme		<i>slèh (slè7)</i>	سلاح
salade		<i>slata</i>	سلاطة
salade de piments grillés		<i>slata mechouiya</i>	سلاطة مشوية
salut, sécurité, paix, bon état		<i>slèmè</i>	سلامة عليك سلامتهم
salami		<i>salami</i>	سلامي
ôter la peau d'un animal		<i>slakh</i>	سلخ
chaîne		<i>seislè</i>	سلسلة
colonne vertébrale		<i>sèlsoul</i>	سلسول
marchandise		<i>sel'a (sel3a)</i>	سلعة
beau-frère		<i>self</i>	سلف
blette, épinard		<i>salq (sal9)</i>	سلق

balai utilisé avec la serpillère		<i>sellèta</i>	سلاطة
échelle		<i>selloum</i>	سلوم
lévrier berbère, sloughi		<i>slougui</i>	سلوقي
venin		<i>som</i>	سم
dur (Sfax)		<i>sam</i>	سم زلوزة سمّة
smash		<i>smatch</i>	سماتش
effectuer un smash		<i>smatchè</i>	سمتشي
autoriser		<i>smah (sma7)</i>	سمح
beau, mignon	<i>cute</i>	<i>semh (sem7)</i>	سمح
agent immobilier, courtier		<i>samsar</i>	سمسار
entremetteuse		<i>samsara</i>	سمسارة
soleil (Nabeul)		<i>semch</i>	سمش
séché au soleil		<i>semchi</i>	سمشي
réputation		<i>som'a (som3a)</i>	سمعة
symphonie		<i>samfouniya</i>	سمفونية
que Dieu t'épargne		<i>smella</i>	سمله سمله عليك يا ولدي
grossir		<i>smen</i>	سمن
beurre clarifié, ghi		<i>smen</i>	سمن
samourai, guerrier japonais		<i>samouray</i>	سموراي
gros		<i>smin</i>	سمين
sandale		<i>sandèl</i>	سندال
jeter ses mégots dans		<i>sander</i>	سندر
cendrier		<i>sandriya</i>	سندرية
descente de lit		<i>sandliya</i>	سندلية
sandwich	<i>sandwich</i>	<i>sandouitch (sandwitsh)</i>	سندويتش
- futé, débrouillard - bien habillé, portant des habits de marque, fashion		<i>sengra</i>	سنقرة
carotte (autre nom : sfenneryè)		<i>sennèryè</i>	سنارية
écorce de noyer		<i>souèk (swèk)</i>	سواك
nigelle		<i>sinouj</i>	سنوج
seiche		<i>soubiè</i>	سوبيا
jeu d'enfant consistant à toucher le partenaire comme la chèdda (Jerba)		<i>soubita</i>	سوبيطة
noire (Noire)		<i>soudè</i>	سودي
muraille		<i>sour</i>	سور
vieille pièce de monnaie pouvant être trouée		<i>sourdi</i>	سوردي سوردي منقوب
syrien, français, européen, moderne	<i>french, syrian</i>	<i>souri</i>	سوري
chemise		<i>souriyè</i>	سورية
carrie dentaire		<i>sous</i>	سوس
sauce		<i>sos</i>	سوص
fouet		<i>sout</i>	سوط
sauvages, mal dégrossis		<i>soueffej (sweffej)</i>	سوفج
marché		<i>souq (sou9)</i>	سوق
prix		<i>soum</i>	سوم

flageller		saouat (sawwat)	سوَّط
régulariser		seouè (sewè)	سوَى
essuie-glace		suiglas	سويغلاس
CSS : Club Sportif Sfaxien		si-ès-ès	سي أس أس
puces (Sfax)		sibèn	سيبان
mon maître : formule de respect due aux parents mâles plus âgés		sidi	سيدي سيدي الفهري، بي سيدي، سيدي خويا
compact-disc		sédé	سيدي
embouteillage	traffic jam	sirkulassion	سيركلاسيون
sèche-cheveux		sèchoir	سيشوار
épée		sif	سيف
- impérativement - difficilement (littéralement : avec l'épée)		bessif	سيف، بالسيف ياكل بالسيف عليه بالسيف ما ياكل
Soulard, poivrot		sifouna	سيفونة
cigarette		sigarou	سيقارو
assurance (étym. Fr. : sécurité)		sigourta	سيقورطة
ciment		simèn	سيمان
abracadabra	hocus pocus	sim salabim	سيم سلابيم
cinéma		sinima	سينيما
(habit) de marque		sinié	سينيبي
nigelle		sinouj	سينوج
lâcher		sayyeb	سييب
fiche-moi la paix		sayyeb salah (sayyeb sala7)	سييب صالح
maître, patron, seigneur		seyyèd	سييد
laver le sol		seyyaq	سيق

Lettre Sh - حرف ش

jeune	toung	chèb	شباب
Avoir des cheveux blancs		chèb	شباب
Pierre d'alun		chab	شباب
sécher		chèh (shè7)	شاح
être aux anges	to be in seventh heaven	chèkh (shè5)	شاح
saoul	drunk	chèrib	شارب
maitriser le sujet		chèribha	شاريها
avenue		chère' (shèr3)	شارع
chasse d'eau	flushing system	chas	شاس
chéchia, couvre-chef en laine rouge		chèchiya	شاشية
chéchia haute, fez		chèchiya stambouli	شاشية سطمبولي
shooter, tirer le ballon		chat	شاط
chef	boss	chèf	شاف
voir, regarder	to see, to watch	chèf	شاف
relatif au rite chafi'ite		chèfi'i (shèfi3i)	شافعي
hâche		chèqour (shè9our)	شاقور
chambre à air d'une roue		chambrèr	شامبرار

confiserie à base de pâte de sésame et de fruits secs		<i>chèmiya</i>	شامية، حلوة شامية
chantier		<i>chanti</i>	شانتى
gardien, employé subalterne		<i>chèouech (shèwesh)</i>	شاوش
vieux, vieillard		<i>chèyeb</i>	شايب
ravi, aux anges		<i>chèyekh</i>	شايج
beau		<i>cheb</i>	شب ما شبو
jeunesse	youth	<i>chèbèb</i>	شباب
beau	Pretty, nice	<i>chbèb</i>	شباب
sorte de flûte		<i>chbèba</i>	شبابة
fenêtre	window	<i>chebbèk</i>	شباك
aneth		<i>chibt - chibth</i>	شبت، شبت
regarder (Gabès, Jerba)		<i>chbah (shba7)</i>	شبح أش بيك تشبح فيا
fantôme		<i>chèbah (shèba7)</i>	شبح
être rassasié		<i>chba' (shba3)</i>	شبع
rassasié		<i>chèb'an (shèb3an)</i>	شبعان
- filet - fin crochet à la dentelle		<i>chebkè</i>	شبكة
pluie, hiver	rain, winter	<i>chtè</i>	شتاء
plant, semis		<i>chètla</i>	شئلة
graisse	fat	<i>ch'ham (ch7am)</i>	شحم
très cher, très précieux ; (littéralement : de la graisse de juifs)	very expensive, very valuable ; (literally : jew's fat)	<i>ch'ham yhoud (ch7ma yhoud)</i>	شحم يهود
sirop de sucre caramélisé		<i>ch-hour (sh7our)</i>	شحور
uriner (Jerba)		<i>chokh (sho5)</i>	شخ
personnalité, personnage			شخصية
attraper		<i>chèd</i>	شد
jeu d'enfants consistant à toucher les joueurs		<i>chedda</i>	شدة
ardeur, force, rigorisme		<i>chidda</i>	شدة
alcool, spiritueux		<i>chrab</i>	شراب
vin rouge		<i>chrab ahmar (chrab a7mar)</i>	شراب أحمر
terrain (Jerba)		<i>chrèk</i>	شراك
boire, boire de l'alcool		<i>chrab</i>	شرب
soupe		<i>chorba</i>	شربة
déchirer		<i>cherreg</i>	شرق
être parfait, convenir à merveille		<i>chèrrah</i>	شره
est		<i>charq</i>	شرق
avaler de travers		<i>chraq</i>	شرق
- oriental - moyen-oriental		<i>charqi (shar9i)</i>	شريقي
collier	collar	<i>charkè</i>	شركة
association, copropriété		<i>chirka</i>	شركة
cadenas		<i>cherliya</i>	شراية
sauce aux raisins secs servie à l'aïd esghir à Sfax		<i>charmoula</i>	شرمولة
le portable sonne (Kélibia)		<i>cherouel</i>	شروول
figue séchée		<i>cheriha (sheri7a)</i>	شريحة

noble, descendant du prophète Mohammed		<i>chrif</i>	شريف
société		<i>chèrika</i>	شريكة
assieds-toi (en parlant à une enfant)	sit down (speaking to a child)	<i>chechi</i>	ششّي
plage, rivage		<i>chat</i>	شط
étendue d'eau salée permanente dans les régions semi-arides		<i>chot</i>	شط
danser		<i>chtah (sh7a)</i>	شطح
danse		<i>chat-ha (shat7a)</i>	شطحة
moitié		<i>chtar</i>	شطر
jeu d'échecs		<i>chetranj</i>	شطرنج
peuple		<i>cha'b (sha3b)</i>	شعب
lierre, liane		<i>cha'bata (sha3bata)</i>	شعباطة
8 ^{ème} mois du calendrier islamique		<i>cha'bèn (sha3bèn)</i>	شعبان
cellule d'un parti		<i>cho'ba (sho3ba)</i>	شعبة
populaire		<i>cha'bi (sha3bi)</i>	شعبي
- cheveux - tissu pendant accroché aux portes		<i>ch'ar (sh3ar)</i>	شعر
- cheveu, poil - il s'en est fallu de peu		<i>cha'ra (sha3ra)</i>	شعرة شعرة لا طحت
du feu : briquet ou allumettes		<i>ch'oul (sh3oul)</i>	شعول
orge		<i>ch'ir (sh3ir)</i>	شعير
désordre, tapage		<i>chèghab</i>	شغب
guérison		<i>chfè</i>	شفاء
ballon (Kairouan)		<i>choufakha</i>	شفافة
une gorgée (Kélibia)		<i>chafta</i>	شفطة
intercéder, subir des événements désagréables		<i>chfa' (shfa3)</i>	شفع
- lèvres - rouge à lèvres (Sfax)		<i>cheffè</i>	شفة
guérir		<i>chfè</i>	شفى الله يشفيك
- fendre - traverser		<i>chaq (sha9)</i>	شق
- castagnettes métalliques - petite monnaie, mitraille		<i>chqacheq (sh9ashe9)</i>	شقاشق
grand plat		<i>chqala</i>	شقالة شقالة كسكسي، شقالة روز
bruit des pièces de monnaie		<i>chaqcheq (sha9she9)</i>	شقشق
- fente - appartement		<i>chaqqa (sha99a)</i>	شفقة
travail ou situation pénible		<i>chaqlèla (sha9lèla)</i>	شقلالة
renverser		<i>chaqleb (sha9leb)</i>	شقلب
jeu de fille avec des cases marquées sur le sol		<i>choqifa (sho9ifa)</i>	شقيفة
migraine, céphalée		<i>chqiqa (sh9i9a)</i>	شقيقة
sachet		<i>chkara</i>	شكارة
vessie		<i>chkarèt el boul</i>	شكارة البول
- jeu de carte (étym. it. : scopa) - balai (Sfax)		<i>chkobba</i>	شكبة

merci		<i>chokran</i>	شكرًا
plat à base de tomates, piments et œufs, auxquels peuvent être adjoints d'autres légumes (étym. tamazight : mélange)		<i>chekchoukè</i>	شكشوكة شكشوكة نابلية
pince à cheveux, barette de cheveux		<i>chekkèl</i>	شكّال
draguer les filles		<i>chekkel</i>	شكّك
chocolat, cacao, marron		<i>choklata</i>	شكلاطة
pot d'échappement		<i>chakman</i>	شكمان
gingembre (judéo-tunisien)		<i>chkenjbir</i>	شكنجبير
chicorée		<i>chkouria</i>	شكورية
qui ?		<i>chkoun</i>	شكون
pantoufle, langue, personne lamentable		<i>chlaka</i>	شلاكة
silure, saupe (poisson)		<i>chèlba</i>	شلبية
cou de paume sur la nuque		<i>chelbouq (shelbou9)</i>	شلبوق
langue berbère, tamazight		<i>chelha (shel7a)</i>	شلحة
trait, marque		<i>chalta</i>	شلطة
moustache (étym. tamazight)		<i>chèlghouma</i>	شلغومة
se rendre compte		<i>chlaq (shla9)</i>	شلق
paralysie		<i>chèlèl</i>	شلل
cascade		<i>chellèl</i>	شلال
groupe de personnes		<i>chèla</i>	شلة
balafrer, taillader		<i>challet</i>	شلط
faire remarquer		<i>chellaq (shella9)</i>	شلق
trainer des pieds		<i>chellek</i>	شلك
rincer (la vasselle)		<i>chellèl</i>	شلل
lèvre (Sfax)		<i>challoufa</i>	شلوفة
se réjouir du malheur des autres		<i>chmèta</i>	شماتة
nord		<i>chèmèl</i>	شمال
septentrional		<i>chèmèli</i>	شمالي
personne qui se réjouit du malheur des autres, rancunière		<i>chmèyti</i>	شمائتي
soleil		<i>chems</i>	شمس
- cire - nappe en plastique		<i>chma' (shma3)</i>	شمع
bougie		<i>chèm'a (shèm3a)</i>	شمعة
petit melon très odorant de la taille d'une pomme (Sud)		<i>chammam</i>	شمام
retrousser ses manches		<i>chammer</i>	شمر
- comprendre, englober - manger (argot)		<i>chmel</i>	شمل
chemin de fer		<i>chmindifir</i>	شمنديفير
bouffe (argot)		<i>chmoula</i>	شمولة
petit ensoleillement		<i>chmissè</i>	شميسة
cheminée		<i>chminiya</i>	شمينية
enfant		<i>chenti</i>	شنتي
bugle, ivette, plante utilisée comme remède contre les maux de dent, les gastrites		<i>chandgoura</i>	شندفورة

et la stérilité féminine			
bracelet fin		<i>chenchèna</i>	شَنْشَانَة
pendaison		<i>chenqa (shen9a)</i>	شَنْقَة
chewing-gum	chewing-gum	<i>changoura</i>	شَنْقُورَة
bracelets fins portés par cinq ou sept à chaque poignet		<i>chnèchen</i>	شَنْشَان
pain aux raisins (étym. all. : schnecke)		<i>chnèk</i>	شَنْك
djean		<i>changay</i>	شَنْقَايْ
remorquer une voiture en vue de la mettre à la fourrière		<i>changuel</i>	شَنْقَلْ
quoi ? (masculin)		<i>chnouwa</i>	شَنْوَة
quoi ? (féminin)		<i>chniya</i>	شَنْيَة
sirocco		<i>ch-hili</i>	شَهِيلِي
seiche (Sfax)		<i>chouabi (shwabi)</i>	شَوَابِي
sèche (le gastéropode) (Jerba)		<i>choubey</i>	شَوْبِي
assemblée consultative ou délibérative		<i>choura</i>	شُورَة
sandwich d'origine turque comportant de la viande grillée avec des tomates, des oignons et du piment		<i>chaouarma (shawarma)</i>	شُورْمَة
severeau, chinchar, billard (poisson)		<i>chourou</i>	شُورُو
noir, serviteur		<i>chouchèn</i>	شُوشَان
griller		<i>chouchet</i>	شُوشَطْ
boutons floraux de rose, séchés et utilisés en cuisine		<i>chourou</i>	شُوشُ الْوَرْد
partie d'une rencontre sportive (ex : mi-temps, quart-temps)		<i>chaout</i>	شُوطْ
torchon		<i>chouliqa (shouli9a)</i>	شُولِيْقَة
		<i>yè choumi</i>	شُومِي، يَا شُومِي
poitrine		<i>choun</i>	شُون جات في شُون مَمَاتَهَا، يَاخِي عَنْقَتَهَا خَبَاتِ الْفُلُوسِ فِي شُونهَا
fabricant de chéchia		<i>chaouèchi (shawèshi)</i>	شُوَأَشِي
10 ^{ème} moi du calendrier islamique		<i>chaouèl</i>	شُوَالْ
pain rond (Nabeul)		<i>cheouèy (shewèy)</i>	شُوَايْ
rendre mauvais		<i>chaouem</i>	شُومْ
griller		<i>chouè (shwè)</i>	شُوِي
chewing-gum	chewing-gum	<i>chuingom</i>	شُوِينْقُومْ
un peu		<i>chouaya</i>	شُوِيَة
rien, quelque chose		<i>chey</i>	شَيْ مَا نَمَة شَيْ
odeur d'excrément		<i>chyat</i>	شُيَاطْ
cheveux blancs		<i>chib</i>	شُيِبْ
vieux		<i>chibèni</i>	شُيِبَانِي
brosse		<i>chita</i>	شُيْتَة
vieillard, sage, maître, sénateur, chef d'une		<i>chikh (shi5)</i>	شُيْحْ

confrérie religieuse, anciennement responsable d'un quartier ou d'un village			
échec et mat (littéralement : le maître est mort)		<i>echikh mèt (eshi5 mèt)</i>	الشيخ مات
résine de cannabis		<i>chira</i>	شيرة
- narguilé, chicha - fellation (vulgaire)	water pipe, hookah, blowjob	<i>chicha</i>	شيشة
robinet (Sfax), fontaine publique (Kairouan)		<i>chichma</i>	شيشمة
éclat de diamant		<i>chichkhan</i>	شيشخان
backgammon, trictrac		<i>chich bich</i>	شيش بيش
- Satan, diable - personne turbulante		<i>chitane</i>	شيطان
chauffeur, conducteur		<i>chifour</i>	شيفور
chewing-gum	chewing-gum	<i>chiklé</i>	شيكلي
variété de datte		<i>chekenet</i>	شيكينيت
en bloc, en vrac		<i>chila bila</i>	شيلة بيلة
émigrés, France (« chez nous là-bas » comme l'appellent les Tunisiens émigrés)		<i>ché nou</i>	شي نو
chignole, perceuse électrique		<i>chiniol</i>	شينيول
balayer		<i>cheyyèt</i>	شيت
sécher		<i>cheyyeh (sheyye7)</i>	شيع
comblé, réjouir		<i>cheyyèkh (sheyyèkh)</i>	شيع
fumer le narguilé, faire une fellation	to smoke with a water pipe, to do a blowjob	<i>cheyèch</i>	شيش

Lettre Sad - حرف ص

		<i>saba</i>	صابة
savon		<i>saboun</i>	صابون
savon de Marseille		<i>saboun akhdher (saboun a5dher)</i>	صابون أخضر
crier		<i>sah</i>	صاح
ami	friend	<i>sahèb</i>	صاحب
Collège Sadiki (premier lycée moderne de Tunisie)		<i>essadqiya (essad9iya)</i>	الصادقية
ah, en fait		<i>sar - sara</i>	صار، صارة صار إنتي جيت
hâchoir		<i>satour</i>	صاطور
convenable		<i>salèh</i>	صالح
ça suffit		<i>sayyèb saleh (sayyèb sala7)</i>	صالح، سيّب صالح
exaspérant, énervant		<i>sayes</i>	صايص
bijoutier, orfèvre		<i>sèyghi</i>	صايغي
verser, dénoncer, moucharder		<i>sab</i>	صب
cordonnier		<i>sbabti</i>	صبابطي
matin		<i>sbèh (sbè7)</i>	صباح
spahi		<i>sbèyhi (sbèy7i)</i>	صبايحي
marchand ou fabricant de savon		<i>sabben</i>	صبان
achèvement du rez-de-chaussée lors de la		<i>sabbè</i>	صبّة

construction d'un bâtiment, le fait de rapporter une parole et de cafter			
mouchard, cafteur		sabbèb	صَبَاب
chaussure (étym. esp. : zapato)	shoe	sabbat	صَبَات
teinturier		sabbègh	صَبَاغ
tableau d'école		sabboura	صَبُورَة
doigt		sbo' (sbo3)	صَبَع
teindre		sbagh	صَبَغ
hôpital (étym. Fr. : hôpital)		sbitar	صَبِيْطَار
chaussure de sport (Sfax)		sbaytari	صَبِيْطَارِي
teinture		sbigha	صَبِيْغَة
jeune fille, vierge		sbiyyè	صَبِيْة
compagnons du prophète Mouhammed		sahaba (sa7aba)	صَحَابَة
santé, obésité, aussi formule qui se dit après le bain ou lors de l'achat de nouveaux vêtements		sahha	صَحَة
assiette, bol		sahfa (sa7fa)	صَحْفَة
assiette		s-han (s7an)	صَحْن
ami, pote	friend, buddy	s-houba (s7ouba)	صَحْبُورَة
bravo		sahhit (sa7it)	صَحِيْث
femme récemment mariée (Jerba)		saddara	صَدَارَة
croire		saddeq (sadde9)	صَدَق
torse, poitrine		sder	صَدْر
gilet de drap boutonnant devant portés sous la jebba		sadriya	صَدْرِيَة
- exporter - s'asseoir en hauteur et en face de l'assemblée lors d'une fête ou d'un spectacle		sadder	صَدَّر
aumône		sadaqa (sada9a)	صَدَقَة
choquer		sdam	صَدَم
choc		sadmè	صَدْم
honnêteté		saraha (sara7a)	صَرَا حَة
nombril		sorra	صَرَة
bourse, escarcelle		sorra	صَرَة حل الصرّة تلقى خيط
faire de la monnaie		sarraf	صَرَف
épilepsie	epilepsy, seizure	sar'a (sar3a)	صَرَعَة
monnaie		sarf	صَرَف
pur, sans mélange		sarf	صَرَف
postérieur, cul (vulgaire)		sorm	صَرْم
brigand, vagabond		so'louk (so3louk)	صَغْلُوك
rapetisser, rajeunir		sghor	صَغْر
enfance		soghr	صَغْر
tout petit		saghroun	صَغْرُون
être très chaud (Jerba)		sghol	صَغْل
petit	small	sghir	صَغِيْر

queue, file		saf	صف
zéro		sifr	صفر
2 ^{ème} mois du calendrier islamique		sfar	صفر
saule, peuplier		safsaf	صفصاف
applaudir		saffèq (saffè9)	صفق
sfaxien (adj. péjoratif)		sfaq (sfa9)	صفق
sicilien (patronyme)		sqolli (s9olli)	صقلي
gelée, givre, glace		sqi' (s9i3)	صقيع
prière	prayer	slèt	صلاة
prière pour qu'il pleuve		slèt el estesqa	صلاة الإستسقاء
fermer (la porte) (Nabeul, Tunis)		slah	صلح أصلح الباب
réparer		sallèh (sallè7)	صلح
période de viabilité oude comestibilité		soulouhiyè (soulou7iyè)	صلوحية
boîte de conserve trouée des deux cotés servant à allumer le canoun (Kairouan)		saliha (Sali7a)	صليحة
silence		samt	صمت
pâtisserie à base d'amande ou de noisette enroulée dans une feuille de brick		samsa	صمصاة
minaret		som'a (som3a)	صمعة
encre de chine naturelle (Kairouan)		samgh	صمغ
envoyer le ballon au centre		santer	صنتر
boite, coffre		sandouk	صندوق
brave, courageux		sendid	صنديد
censurer		sansèr	صنصر
censure		sansra	صنصرة
habitude, métier		san'a (san3a)	صنعة
bonne cuisinière, cordon bleu		sannèfa	صنافة
sioniste	zionist	sohyouni	صهيوني
feuilles de brick farcies en forme de petis rouleaux (littéralement : doigt de fatma)		souèbe' fatma (swèbe3 fatma)	صواب فاطمة
Plat (littéralement : doigt d'odalisque)			صواب علجية
voix, ton, suffrage		sout	صوت
dessins animés	animated cartoon	souar mot-harka (souar mot7arka)	صوّر متحركة
laine		souf	صوف
- tirer vers (ballon, fusil) - se diriger vers (Sfax)		saouèb (sawèb)	صوب
dessiner, photographier		saouèr	صوّر
cris		syèh (syè7)	صياح
cri		siha (si7a)	صيحة
pharmacie		saydaliya	صيدلية
bijoux		sigha	صيغة
été	summer	sif	صيف

plateau en cuivre ciselé		<i>siniyya</i>	صينية
passer ses vacances à la plage, mettre les habits d'été		<i>sayef</i>	صيف

Lettre Dha - حرف ض

officier		<i>dhabet</i>	ضابط
- coefficient - celui qui a frappé		<i>dharèb</i>	ضارب
déboussolé, à l'ouest		<i>dhaye' fiha (dhaye3 fiha)</i>	ضايح فيها
exactitude		<i>dhabt</i>	ضبط بالضبط
hyène		<i>dhba' (dhba3)</i>	ضبع
perdre la raison, devenir fou		<i>dhabba' (dhabba3)</i>	ضبيع
rire		<i>dh-hak (dh7ak)</i>	ضحك
aisselle		<i>dhabout</i>	ضبوط
frapper, multiplier		<i>dhrab</i>	ضرب
coup		<i>dharbè</i>	ضربة
faire devenir moins bien		<i>dharreh (dharre7)</i>	ضرح
petit		<i>dhrayef</i>	ضريف
maigrir		<i>dh'of (dh3of)</i>	ضعف
maigre, chétif, faible		<i>dh'if (dh3if)</i>	ضعيف
lumière, électricité		<i>dhaou</i>	ضوء
convive, invité, hôte		<i>dhif</i>	ضيف
accueillir, recevoir, donner l'hospitalité		<i>dhayyef</i>	ضيف

Lettre Tad - حرف ط

tampon		<i>tabe' (tabe3)</i>	طابع
un morceau de sucre		<i>tabe' sokkor (tabe3 sokker)</i>	طابع سكر
capuchon		<i>tabou</i>	طابو
tabouret		<i>tabouriya</i>	طابورية
- pain rond traditionnel - four en terre cuite		<i>tabouna</i>	طابونة
haie naturelle, rangée de cactus bordant une terre agricole	hedge	<i>tabya</i>	طابية
plat entre l'omelette et la quiche, sans pâte et cuit au four		<i>tajin</i>	طاجين
tomber		<i>tah (ta7)</i>	طاح
voler		<i>tar</i>	طار
tambour arabo-andalou muni de petits disques de cuivre, tambour de basque		<i>tar</i>	طار
touareg		<i>targui</i>	طارفي
- tasse - idiot		<i>tassè</i>	طاسة
table basse (Sfax)		<i>tafouriya</i>	طافورية
armoire à étagères (Tunis)		<i>taqa (ta9a)</i>	طاقة
chapeau (Sfax)		<i>taguiya</i>	طاقية

Italie	Italy	<i>talya</i>	طالية
table	table	<i>taoula</i>	طاولة
étudiant universitaire, mendiant	student, beggar	<i>taleb</i>	طالب
médecine		<i>teb</i>	طب
commencer le travail (Cap Bon)		<i>tob</i>	طب قتاش إتطب
craies		<i>tabèchir</i>	طباشير
cuisinier		<i>tabbèkh (tabbè5)</i>	طبّاخ
joueur de tambour		<i>tabbèl</i>	طبّال
se baisser		<i>tabbes</i>	طبّس
écraser		<i>tabbaq</i>	طبّق
craie		<i>tabchoura</i>	طبشورة
impression		<i>tab' (tab3)</i>	طبع
boue, impression		<i>tab'a (tab3a)</i>	طبعة
plateau		<i>tbaq</i>	طبّق
tambour cylindrique		<i>tabl</i>	طبّل
tablier		<i>tabliyè</i>	طبلية
médecin	physician	<i>tbib</i>	طبيب
- plat composé d'épinards, de menthe, de légumes, de viande de mouton servi à Pessah (judéo-tunisien), aussi appelé tbikha - défaite sportive		<i>tbikha</i>	طبيخة كلا طبيخة
caractère		<i>tbi'a (tbi3a)</i>	طبيعة
nature		<i>tabi'a (tabi3a)</i>	طبيعية
souteneur, proxénète, cocu (vulgaire)		<i>tahhan</i>	طحّان طحّان و فارش جبتو
bassesse		<i>t-hin (t7in)</i>	طحين
pate très liquide faite de grain de sésame, utilisée au Liban		<i>tahina (ta7ina)</i>	طحينة
fez, calotte de laine parfois surmontée d'un mèche		<i>tarbouch</i>	طربوش
partie (de foot, de belote, etc.)		<i>torh (tor7)</i>	طرح
porteur de pain		<i>tarrah (tarra7)</i>	طراح
joueur de tar (tambourin)		<i>tarrar</i>	طرار
broder		<i>traz</i>	طرز
devenir sourd		<i>troch</i>	طرش
exploser	explode	<i>tarchaq</i>	طرشق
légumes au vinaigre, pickles		<i>torchi</i>	طرشي
- un bout - couverture en laine, voile féminin (Sfax)	a piece	<i>tarf</i>	طرف
voile noir couvrant le visage et porté avec le sefsèri		<i>targuiya</i>	طرقية
verveine, citronnelle		<i>tronjiya</i>	طرنجية
broderie		<i>triza</i>	طريزة
chemin		<i>triq (tri9)</i>	طريق
douzaine		<i>tozzinè</i>	طرزينة
pot de chambre (Sfax)		<i>tos</i>	طس
obsédé sexuel, homosexuel		<i>taffar</i>	طفّار

actif (vulgaire)			
récipient en cuivre contenant le tfal qui est de l'argile		<i>taffala</i>	طفاة
sodomiser, baiser (vulgaire)		<i>taffer</i>	طفر
garçon	boy	<i>tfol</i>	طفل
argile servant de traitement et utilisé pour se laver les cheveux		<i>tfal</i>	طفل
filles	girl	<i>tofla</i>	طفلة
foulard féminin		<i>ta9rita (ta9rita)</i>	طقرطة
temps, climat		<i>taqs (ta9s)</i>	طقس
- jeter un coup d'œil - rendre visite		<i>tal</i>	طل
- courte visite - coup d'œil		<i>talla</i>	طلة
- monter, surélever - deviner		<i>talle' (talle3)</i>	طلع
italien	italian	<i>taliani</i>	طلياني
tomate		<i>tmatem</i>	طماطم
envier, vouloir prendre le bien d'autrui		<i>tma' (tma3)</i>	طمع
personne envieuse et qui désire le bien d'autrui		<i>tammè' (tammè3)</i>	طماع
casserole, marmite	pan, casserole	<i>tanjra</i>	طنجرة
avoir une érection (vulgaire)	to have an erection	<i>tangar</i>	طنقر
personnage généralement noir qui réveille les jeûneurs pour qu'ils mangent avant le levé du soleil (Jerba)		<i>tengam</i>	طنقم
Récipient en métal où l'on conserve l'huile (Sfax)		<i>tanaka</i>	طنكة
a été circoncis	has been circumcised	<i>tahher</i>	طهر
circoncision	male circumcision	<i>t-hour</i>	طهور
racaille (Sfax)		<i>touèbi hendi</i>	طوابي هندي
grandir en taille		<i>touèl (twèl)</i>	طوال
brique non cuite à base d'argile et de paille hâchée, adobe		<i>toub</i>	طوب
hauteur, taille		<i>toul</i>	طول
tout droit		<i>toul</i>	طول إمشي طول طول
tôle, tôlier		<i>toula</i>	طولة
- allonger - s'éterniser		<i>taouel (tawwel)</i>	طول
plier		<i>touè (twè)</i>	طوي
chute		<i>tihā (ti7a)</i>	طيحة
oiseau		<i>tir</i>	طير
faucon pèlerin		<i>tir el borni</i>	طير البرني
en avoir ras-le-bol, être excédé		<i>tiqer (ti9er)</i>	طيقر
masseur dans le hammam		<i>tayèb</i>	طياب
- avion - formidable	plane, airplane, marvellous	<i>tayyara</i>	طيارة
cuisiner		<i>tayyeb</i>	طيب
- faire tomber - avorter		<i>tayyeh (tayye7)</i>	طيح

lancer, jeter		tayyech	طيش
---------------	--	---------	-----

Lettre Dhad - حرف ظ

ombre		dhol	ظل
chapeau (langage jerbien)		dhallèla	ظلالة
croire		dhon	ظن ما نطّش
dos		dh-har	ظهر
homosexuel		dhahraoui	ظهاوي

Lettre âin (3) - حرف ع

urgent		'ajèl (3ajèl)	عاجل
ainsi donc, alors		'adè (3adè)	عاد
scandale, infamie		'ar (3ar)	عار قوم راك عملت العار
gronder, disputer, sermonner		'arek (3arek)	عارك
célibataire		'azeb (3azeb)	عازب
concertiste, interprète musical		'azef (3azef)	عازف
vivre		'ach (3ash)	عاش
il est encore trop tôt		yè men 'ach (yè men 3ash)	عاش، يا من عاش
fête commémorant la sortie d'Adam du paradis, l'accostage de l'arche de Noé, le massacre de Houseyn		'achoura (3achoura)	عاشورة
tempête		'asfa (3asfa)	عاصفة
début de l'automne caractérisé par des vents chauds (littéralement : bourrasque du régime de datte) ; autre nom : «qouyel erromèn »		'assef el 'arjoun (3assef el 3arjoun)	عاصف العرجون
capitale		'asmè (3asmè)	عاصمة
- santé, salut, intégrité - charbon - feu		'afyè (3afyè)	عافية بالصحة و العافية
sage		'aqel (3aqel)	عاقل
monde		'alem (3alem)	عالم
savant		'alim (3alim)	عالم
haut, élevé,		'ali (3ali)	عالي
année		'am (3am)	عام
nager		'am (3am)	عام، عومان
ouvrier		'amèl (3mèm)	عامل
travailleur journalier		'amèl yaoumi (3mèl yawmi)	عامل يومي
dialecte		'amiya (3amiya)	عامية
imiter		'aned (3aned)	عاند
endurer, subir, supporter		'anè (3anè)	عاني
famille		'aylè (3aylè)	عائلة

pop-corn (Bizerte)		'abedeya (3bedeya)	عبادية
couverture en laine tissée à la main (Kairouan, Nabeul)		'bèna	عبانة
les Abassides		'abbesiyoun (3abbesiyoun)	العباسيون
remplir		'abbè (3abbè)	عبي
démon femelle	female demon	'obbitha (3obbitha)	عبيثة
serviteur, esclave		'abd (3abd)	عبد
maïs (Bizerte)		'aboud (3aboud)	عبود
petite brebis (Sfax)		'aboura (3aboura)	عبورة
- cinq (Tunis) - presque		'attidek (3attidek)	عتيدك
vent poussièreux		'jèj (3jèj)	عجاج
c'est bizarre, étrange (expression)		'jèyeb (3jèyeb)	عجايب
c'est bizarre, étrange (expression)		'ajeb (3jeb)	عجب
-oija, plat à base d'œufs, de tomate et de poivrons		'oija (3oija)	عجة
beignet faits maison (Sfax)		'èjja (3èjja)	عجة
veau		'jèl (3jèl)	عجل
vitesse, pneu		'ajla (3ajla)	عجلة
vite		bel 'ajlè (bel 3ajlè)	عجلة، بالعجلة
salade d'aubergine citronnée (judéo-tunisien)		ajlouk	عجلوك
non arabe (exemple : le calendrier agricole)		'ahmi (3ajmi)	عجمي حساب عجمي
il va bientôt arriver		'eddèk bih (3eddeèk bih)	عدك بيه
accorder (un instrument de musique)		'addel (3addel)	عدل
lentilles		'des (3des)	عدس
lentille, cristallin		'adsè (3adsè)	عدسة
ennemi		'dou (3douw)	عدو
- notaire - auxiliaire de justice islamique		'doul (3doul)	عدول
torture		'dhèb (3dhèb)	عذاب
torturer		'adheb (3adheb)	عذب
nudité		'rè (3rè)	عراء
Arabes, rustres		'rab (3rab)	عرب
arrhes		'arboun	عربون
régime (de dattes, de banane, etc.)		'arjoun (3arjoun)	عرجون
voyant		'arraf (3arraf)	عراف
dénuder		'arra (3arra)	عري
mariage		'èrs (3èrs)	عرس
Averse survenant dans un ciel ensoleillé (littéralement : le mariage du loup)		'ers edhib	عرس الذيب
- trône - clan		'arch (3arch)	عرش
genévrier		'ar'ar (3ar3ar)	عرعر
savoir, connaître, reconnaître		'raf (3raf)	عرف
saigner du nez		'ref (3ref)	عرف

patron		'arf (3arf)	عرف
tige		'erf (3erf)	عرف عرف وقييد
sueur		'raq (3raq)	عرق
suer		'raq (3raq)	عرق
en sueur		'erqan (3erqan)	عرقان
bagarre, pugilat		'ark (3ark)	عرك
bataille, bagarre		3arkè	عركة
- orange amère, bigarade - salade pimentée de navets violets assaisonnée d'orange amère et de carvi (judéo-tunisien)		'ranj (3ranj)	عرنج
bédouin, campagnard		'roubi (3roubi)	عروبي
marié		'rouss (3rouss)	عروس
- mariée - poupée		'roussa (3roussa)	عروسة
nu	naked	'eryène (3eryène)	عريان
campagnard (péjoratif)		'riba (3riba)	عربية
amour, considération		'ez (3ez)	عز
peut-être, il faut espérer que		'zèh (3zèh)	عزاه عزاه يفهم
présenter ses condoléances		'azzè (3azzè)	عزى
jouer d'un instrument		'zef (3zef)	عزف
vieux		'zouz (3zouz)	عزوز
chéri, grand-père		'aziz (3ziz)	عزیز
chérie, grand-mère		'aziza (3ziza)	عزیزة
surveiller		'as (3as)	عس
gardien		'assès (3assès)	عساس
surveillance, garde militaire ou hospitalière		'assè	عسة
- armée - service militaire - soldat, militaire		'asker (3asker)	عسكر
sapeurs pompiers		'asker hriqa (3asker 7riqa)	عسكر حريقة
soldat, militaire		'askri (3askri)	عسكري
miel		'sel (3sel)	عسل
bonjour, salut et paix	hello, Hi	'aslèma (3aslèma)	عالسلامة
nid		'ech (3esh)	عش
dîner, souper		'chè (3shè)	عشاء
compagnie, fréquentation, intimité		'ichra (3ichra)	عشرة
faire son nid		'achech	عشش
compagnon, camarade, époux		'chir (3chir)	عشير، عشيرة
après-midi, soir		'chiya (3shiya)	عشيّة
bâton			عصا
bande (de personnes)	crew	'issaba (3issaba)	عصابة
panse de brebis farcie		'osban (3osban)	عصبان
pénis, verge (vulgaire)		'asba (3asba)	عصبة
essorer		'sar (3sar)	عصر
baguette en bois servant à		'assar (3assar)	عصار

essorer le linge (Kairouan)			
oiseau	bird	'asfour (3osfour)	عصفور
plat constitué de boules de viandes centrées par un œuf (littéralement : un oiseau dans son nid)		'asfour fi 'echou (3asfour fi 3echou)	عصفور في عشو
bâton		'sa (3sa)	عصى
bouillie		'sidè (3sidè)	عصيدة
pâte de farine cuite, huileuse, parfois agrémentée de miel			عصيدة بيضة
bouillie à base de graines de pin d'origine turque et servie au Mouled (anniversaire du prophète Mohammed)		'sidè zgougou (3sidè zgougou)	عصيدة زقوفو
mordre		'adh (3adh)	عض
personne sans finesse, grossière, fruste		'adhrou (3adhrou)	عضروط
géranium, eau distillée de géranium		'atarchiya (3atarshiya)	عطرشية
se dit pour toute odeur qui se sent de loin		'atra (3atra)	عطرق
trop courte (pour une robe)		'atra (3atra)	عطرى
épicerie, parfumerie		'otriya (3otriya)	عطرية
- éternuer - tancer, enguirlander - éternuement		'tas (3tas)	عطس
avoir soif		'atsa (3atsa)	عطسة
assoiffé		'toch (3tosh)	عطش
- épicier, droguiste - parfumeur		'otchèn (3otchèn)	عطشان
mal maquillée (littéralement, comme Atra, l'épouse de Mr Borni, personnages humoristiques)		'attar (3attar)	عطار
vaurien de grande taille (Sfax)		kil'atra (kil 3atra)	كي العطرة محرقة و مبرقشة كي العطرة
- oeuf, os - rond-point (Sfax) - poignée d'une porte (Tunis) - testicule		'at'out (3at3out)	عطعوط
grandeur, magnificence		'adhma (3adhma)	عظمة
osseux		'adhama (3adhama)	عظمة
membre		'adhmi	عظمي
grand, magnifique		'odhou (3odhw)	عضو
djinn maléfique		'dhim (3dhim)	عظيم
bulldozer		'efrit (3efrit)	عفريت
écraser, mettre le pied sur		'efrita (3efrita)	عفريته
prouesse, tour de force		'fas (3fas)	عفس
goujat		'afsa (3afsa)	عفصة
faire un bruit de pet avec la bouche		'affat	عفاط
- saleté répugnante - vulve (Cap-bon)		'affat (3affat)	عفاط
pardonnez, grâcier		'afen (3fen)	عفن
		'fè (3fè)	عفى عفاك الله

- scorpion - crabe - rasse-casse - aiguille de montre		'aqrab (3aqrab)	عقرب
- tresse, chignon - cérémonie où les cheveux d'une fille de six ans sont réunis en arrière et bandés avec un ruban		'oqsa (3o9sa)	عقصة
cerveau, sagesse		'qal (39al)	عقل
reconnaître		'qal (39al)	عقل
plat de tripe au cumin		'qoud (39oud)	عقود
pourquoi		'lèch (3lèch)	علاش
sangsue, personne collante		'elqa (3el9a)	علقة
panier (Jerba)		'allèga (3allèga)	علاقة
marque		'alèmè (3alèmè)	علامة
odalisque, captive d'Europe centrale systématiquement nommée Olga (prénom)		'eljiya (3eljiya)	علجية
accrocher		'alleq (3alle9)	علق
enseigner		'allem	علم
mouton (étym. tamazight)		'allouch (3allouch)	علوش
apprendre, avoir vent de		'lim (3lim)	علم
drapeau		'alem (3alem)	علم
sur		'lè (3lè)	على
devenir haut et élevé		'lè (3lè)	على
- appartement (Sfax) - étage (Tunis)		'li (3li)	علي
parce que		'lè khater (3lè 5ater)	على خاطر
brusquement		'lè ghafle (3lè ghafle)	على غفلة
oncle paternel		'am (3am)	عم
- ordre (ex : ordre des médecins) - subdivision administrative en zone rurale, gouvernée par un omda		'imèdè (3imèdè)	عمادة
turban		'mèma (3mèma)	عمامة
représentant officiel		'omdè (3omdè)	عمدة
âge		'mor (3mor)	عمر
profondeur		'omq (3om9)	عمق
faire		'mèl (3mel)	عمل
géant	giant	'emlèq (3emlèq)	عملاق
bêtise		'amlè (3amlè)	عملة
tante paternelle		'ammè (3ammè)	عمّة
- remplir (un questionnaire, un dossier) - mettre sa montre à l'heure		'ammar (3ammar)	عمر
doyen	dea	'amid (3amid)	عميد
imitation		'nèd (3nèd)	عناد
du raisin		'nèb (3nèb)	عنب
grain de raisin		'anba (3anba)	عنبّة
ambre		'anbèr (3anber)	عنبر
chèvre		'anzè (3anzè)	عنزة
racisme		'onsouriyè	عنصرية

cou		'noq (3noq)	عنق
grappe		'anqoud (3an9oud)	عنقود
cou	neck	'ankouch (3ankouch)	عنكوش
serrer dans ses bras, embrasser		'anneq (anne9)	عَنق
baguette, branche		'oud (3oud)	عود
oud, luth oriental		'oud (3oud)	عود
balai		'oud sberka (3oud sberka)	عود سبركة
clou de girofle (en sfaxien)		'oud cherka (3oud sherka)	عود شركة
clou de girofle		'oud qronfol(3oud 9ronfol)	عود قرنفل
réserve alimentaire à base de substances végétales, action de transformer ces substances en aliments		'oula (3oula)	عولة
baignade		'oumè (3oumè)	عومة
troupe de musique composée d'un luthiste, d'un joueur de darbouka et d'un joueur de tar		'aouèda	عوادة
aboyer, glapir, hurler		'wè (3wè)	عوى
prune		'ouinè (3winè)	عوينة
cris		'yat (3yat)	عياط
imbécillité		'yèh (3yèh)	عياه وَقَيْبَشِي مِنْ عِيَاهِك
chose blâmable		'ib (3ib)	عيب
fête, aïd		'id (3id)	عيد
fête commémorant le geste de sacrifice d'Ismaël par Abraham (aïd el kèbir)		'id el èdh-ha (3id el èdh7a)	عيد الإضحى
fête survenant au terme du ramadan (littéralement : petite fête)		'id esghir (3id esghir)	عيد الصغير
fête au terme du ramadan		'id el fetr (3id el fetr)	عيد الفطر
fête commémorant le geste de sacrifice d'Ismaël par Abraham (littéralement : grande fête)		'id lèkbir (3id lèkbir)	عيد الكبير
confrérie soufie aux cérémonies fleuries (marche sur des charbons ardents, avaleur de sabres)		'issèouiya (3issèwiya)	عيساوية
vie, existence		'ichè (3ichè)	عيشة
cri		'ayta (3ayta)	عَيْطَة عَيْطَة وَ شَهُود عَلَى ذَبِيحَة قَنْفُود
oeil, source, notable, mauvais oeil	eye, spring, notable	'in (3in)	عين
pâté de viande centré par un oeuf (littéralement : l'oeilde l'espagnole)	meat pâté containing an egg in its middle (literally : a spanish eye)	'in sbanyouriya (3in sbanyouriya)	عين السبنيورية
avoir envie, désirer		'inou (3inou)	عينو
fatiguer		'yè (3yè)	عبي
originaire de Cadix (Ouadi Aych) (patronyme)		'ayèchi (3ayèshi)	عِيَّاش، عِيَّاشِي
présenter ses vœux à l'occasion de l'aïd		'ayyed (3ayyed)	عَيْد
- crier		'ayyet (3ayyet)	عَيْط

- appeler			
-----------	--	--	--

Lettre ghain - حرف غ

forêt, bois		ghabè	غابة
là-bas	there	el ghadi	الغادي
grotte, trou (d'un animal, ex : une souris)		ghar	غار
profond		gharek	غارق
faux, erronné		ghalet	غالط
tige de fer servant à fermer les portes extérieures d'une maison		ghanjou	غانجو
dealer	drug dealer	ghabbar	غبار
- poussière, drogue - rose		ghabra	غبرة
trompeur		ghaddar	غدار
tromper		ghdar	غدر
demain		ghodouè (ghodwè)	غدوة
mare, étang, flaque		ghdir	غدير
flaque d'eau (Sfax)		ghdira	غديرة
là-bas	there	ghadikèya	غديكاييا
se jouer de quelqu'un		ghar	غر، غريبه
corbeau		ghrab	غراب
ouest, occident		gharb	غرب
tamis	sieve	ghorbèl	غربال
tamiser		gharbel	غربل
occidental		gharbi	غربي
par hasard (Jerba)		'lè gharrada (3lè gharrada)	غرادة، على غرادة
désir, ambition		gharadh	غرض
je n'ai pas faim (Jerba)		ma ghardhich	ما غرضيش
- pièce avec de petites fenêtres donnant sur l'extérieur (Jerba) - construction en voûte servant de silos à grains et d'habitat éphémère pour les nomades		ghorfa	غرفة
se noyer		ghroq (ghro9)	غرق
étrange		ghrib	غريب غرايب و عجائب
sablé conique à base de semoule fine (pâtisserie)		ghraybè	غريبة
sablé de pois chiche (pâtisserie)		ghraybèt homs (ghraybèt 7oms)	غريبة حمص
- serpillère (Sfax) - instinct, pulsion		ghariza	غريزة
eaux profondes		ghriq (ghri9)	غريق
maquereau		ghzèl	غزال
gazelle		ghzèlè	غزالة
regarder		ghzar	غزر
regard, coup d'oeil		gazra	غزرة
		ghazzel	غزل
		ghazzoul	غزول

personne réalisant la toilette mortuaire (judéo-tunisien)		<i>ghassèl</i>	غَسَال
laver		<i>ghsel</i>	غَسَل
lavage		<i>ghaslè</i>	غَسَلَة
argile servant à nettoyer les cheveux		<i>ghassoul</i>	غَسُول
colère, énervement		<i>ghoch</i>	غَش
tromper, duper, frauduler		<i>ghach</i>	غَش
fraude, duperie		<i>ghachè</i>	غَشَة
nourrisson, nouveau né	infant	<i>ghchir</i>	غَشِير
angoisse		<i>ghasra</i>	غَصْرَة
angoisse		<i>ghossa</i>	غَصَة
branche		<i>ghosn</i>	غَصْن
plonger		<i>ghtas</i>	غَطَس
plongeon		<i>ghatsa</i>	غَطْسَة
pousser des râles, expirer, rendre l'âme		<i>ghaffaq</i>	غَفَق
inadvertance		<i>ghaflè</i>	غَفَلَة على غفلة
se tromper, fauter		<i>ghlot</i>	غَطَط
faute		<i>ghalta</i>	غَاطَة
fruits		<i>ghallè</i>	غَلَة
épais		<i>ghlidh</i>	غَلِيظ
veste traditionnelle qui se portait avec le serouel		<i>ghlila</i>	غَلِيلَة
cligner de l'œil	to wink	<i>ghmez</i>	غَمَز
clin d'œil	wink	<i>ghamza</i>	غَمَزَة
affliction, obscurité		<i>ghommè</i>	غَمَة
jeu de cache-cache		<i>ghomidha</i>	غَمِيضَة
une loûche		<i>ghemiqa (ghemi9a)</i>	غَمِيْقَة
cuiller		<i>ghanjèyè</i>	غَنْجَايَة
mate de peau		<i>ghanja</i>	غَنْجَة
conteur populaire rural déclamant ses récits en s'accompagnant de la gasba		<i>ghanay</i>	غَنْي
habitant dans la forêt, plouc (Sfax)		<i>ghaoubèji (ghawbèji)</i>	غَوْبَاي
chevelure abondante		<i>ghoufè</i>	غَوْفَة
- ogre - personne douée dans un domaine	ogre, ghoul	<i>ghoul</i>	غَوْل
- ogresse - essuie-poussière arrondi au bout d'un long manche	female ogre, dust collector	<i>ghoula</i>	غَوْلَة
avoir des cheveux en abondance		<i>ghaouèf (ghawef)</i>	غَوْف
je t'en prie		<i>ghir</i>	غِير غير إيجي
jalousie, colle		<i>ghira</i>	غِيرَة
aérophone à hanche double (instrument de musique aussi nommé : zokra et zorna)		<i>ghita</i>	غَيْطَة

Lettre F - حرف ف

- passer (temps, occasion) - dépasser		<i>fèt</i>	فات الي تعدى و فات، زعمة يرجع
tiède	tepid	<i>fètir</i>	فاتر
stylo feutre	felt-tip pen	<i>fetr</i>	فاتر
facture		<i>fatoura</i>	فاتورة
épice		<i>fèh</i>	فاح
souris	mouse	<i>far</i>	فار
vide		<i>fèreggh</i>	فارغ
vaincre		<i>fèz</i>	فاز براك تفوز
tour, truc, astuce		<i>faza</i>	فازة
pioche		<i>fès</i>	فاس
pourri, abîmé		<i>fèssed</i>	فاسد
pet peu sonore (Tunis)		<i>fèsyè</i>	فاسية
bonbonne, dame-jeanne		<i>fechka</i>	فاشكة
les Fatimides		<i>fatimiyoun</i>	الفاطميون
faculté, université		<i>fac</i>	فاك
mélange de fruits secs et de fruits séchés		<i>fèkya</i>	فاكية
ruiné		<i>fèles</i>	فالس
contrefait, faux (étym. it. : falso)		<i>falso</i>	فأصو
famille		<i>familyè</i>	فاميلية ولد فاميلية
parfumé		<i>fèoueh</i>	فاوح
vainqueur		<i>fèyez</i>	فايز
ancre servant à récupérer les seaux tombés dans un puit (Kairouan)		<i>fettèchè</i>	فتاشة
période, laps de tems		<i>fatra</i>	فترة
- façade (étym. It. : facciata) - visage	face	<i>fatchata</i>	فتشاتا
faire des miettes		<i>fetfet</i>	فتفت
miette		<i>fetfouta</i>	فتفوتة
filer, tortiller, tresser		<i>ftel</i>	فتل
avis juridique donné par un spécialiste de la loi islamique		<i>fetouè (fetwè)</i>	فتوة
donner un avis juridique islamique		<i>ftè</i>	فتى
un bout de (Sfax)		<i>ftita</i>	فتيتة
surprendre, effrayer		<i>fja' (fja3)</i>	فجع
surprise, frayeur		<i>fej'a (fej3a)</i>	فجعة
radis		<i>fjel</i>	فجل
marchand de charbon		<i>fahham (fa77am)</i>	فحام
ancienne flûte tunisienne		<i>fhal</i>	فحل
charbon		<i>fhma (f7am)</i>	فحم
un bout de charbon		<i>fahma (fa7ma)</i>	فحمة
poterie, céramique		<i>fokhar (fo55ar)</i>	فخار
cuisse		<i>fkhadh (f5adh)</i>	فخذ

conteur public officiant dans les cafés maures ou les marchés hebdomadaires		<i>fdèoui</i>	فداوي
ennui, détresse respiratoire		<i>fedda</i>	فدة
plaisantin		<i>fedlèkji</i>	فدلاكجي
plaisanter		<i>fedlèk</i>	فدلك
Euphrate		<i>fourat</i>	فورات
France	France	<i>fransa</i>	فرانسة
fraises		<i>fraoulou</i>	فراولو
épingle à cheveux (Sfax)		<i>fortchinou</i>	فرتشينو
consolation, soulagement		<i>fraj</i>	فرج
spectacle		<i>forjè</i>	فرجة
devenir joyeux		<i>frah (fra7)</i>	فرح
joyeux		<i>ferhan (fer7an)</i>	فرحان
joie, festivité		<i>farha (far7a)</i>	فرحة
poussin, enfant, gosse		<i>farkh (far5)</i>	فرخ
consoler, soulager		<i>farrej</i>	فرج
rendre joyeux		<i>farrah (faara7)</i>	فرح
vider		<i>farragh</i>	فرغ
guêpe		<i>farzazzou</i>	فرززو
grillon		<i>farzit</i>	فرزيط
- lit - trousseau, parure de lit, draps et couvertures que la mariée apporte chez son futur époux	bed	<i>farch</i>	فرش
frais		<i>frechk</i>	فرشك
couverture		<i>fèrachiya</i>	فرشية
fourchette		<i>forchita</i>	فرشيطة
supposer, exiger		<i>frodh</i>	فرض
obligation		<i>fardh</i>	فرض
- teigneux - surnom des habitants de Dar Chabane		<i>fartas</i>	فرطاس
évaser		<i>fatrtah (farta7)</i>	فرطح
teigne		<i>fartsa</i>	فرطسة
papillon		<i>fartattou</i>	فرططو
semer le désordre		<i>fer'as (fer3as)</i>	فرعس
se vider		<i>fragh</i>	فرغ
cérémonie funèbre qui a lieu trois jours après le décès		<i>farq (far9)</i>	فرق
troupe, troupe musicale		<i>fèrqa (fèr9a)</i>	فرقة
peu (Sfax)		<i>fergata</i>	فرقاتة خصنتو فرقاتة لامات
fourchette		<i>forquita</i>	فرقيتة
beignet avec de l'œuf, des olives, du thon (étym. fr. : fricassée)		<i>frikassé</i>	فركاسي
gâteau de semoule, datte et noix (judéo-tunisien)		<i>farka</i>	فركة
checher		<i>farkes</i>	فركس
roulade (Korba)		<i>ferkous</i>	فركوس
gilet masculin ou féminin à		<i>fermlè</i>	فرملة

manches courtes porté sous la jebba (comportant pour les femmes de la dentelle et de la mousseline)			
infirmier	nurse	<i>fermli</i>	فرملي
français	french	<i>fransaoui</i>	فرنساوي
millime (millième de dinar)		<i>frank</i>	فرنك
fripes, vente d'habits usagés et provenant d'Europe ou des USA	secondhand clothes	<i>frip</i>	فريب
réfrigérateur		<i>frigidaire</i>	فريجيدار
réfrigérateur		<i>frigou</i>	فريغو
crème glacée placée entre deux morceaux de gâteau		<i>frigolo</i>	فريفولو
abîmer, réduire en pièces		<i>faryek</i>	فريك
semoule de blé vert ou d'orge concassés servant essentiellement à la préparation d'une soupe		<i>frik</i>	فريك
se lever brusquement		<i>fez</i>	فز
effronté		<i>fezzèz</i>	فزاز عينين فزازة
rythme propice à la danse		<i>fezzèni</i>	فزازي
se moquer		<i>faz'èk (faz3èk)</i>	فزعك
être joyeux (Sfax)		<i>fazghal</i>	فزعل
petit enfant		<i>fazghoul - fazghoun</i>	فزعول، فزعون
visite de contrôle (automobile)		<i>fizita</i>	فزيتا
pistache		<i>fostoq (fosto9)</i>	فستق
vert (Tunis)		<i>fostqi (fost9i)</i>	فستقي
espace creusé dans la cuisine ayant la forme d'une chambre pour stocker l'eau (Sfax)		<i>festqiya (fest9iyya)</i>	فستقية
pourrir, se gâter		<i>fsed</i>	فسد
effacer		<i>fassakh (fassa5)</i>	فسخ
expliquer		<i>fesser</i>	فسر
citerne d'eau de pluie souterraine en dehors de la maison (Jerba)		<i>fesghiya</i>	فسغية
bassin (Kairouan)		<i>fesqiyya (fes9iyya)</i>	فسقية
tricher et copier à un examen		<i>faska</i>	فسكي
mosaïque		<i>fouseyfoussè</i>	فسيفساء
frapper, passe à tabac		<i>fachek (fashe5)</i>	فسخ
jaune d'oeuf		<i>fas</i>	فص
patron de couture, énergumène bizarre et original		<i>fsala</i>	فضالة
langue arabe littéraire		<i>fos-ha (fos7a)</i>	فصحى
s'échapper		<i>fsa' (fsa3)</i>	فصع
fuite, échappée		<i>fas'a (fas3a)</i>	فصعة
dénoncer		<i>fdhah (fdha7)</i>	فضح
s'il-te-plaît		<i>mèn fadhlek</i>	فضل، من فضلك
déshonneur, infamie		<i>fdhiha (fdhi7a)</i>	فضيحة

marchand de beignet		<i>ftayri</i>	فطيري
déjeuner		<i>ftar</i>	فطر
aumône à donner aux nécessiteux le matin de l'aïd el fetr		<i>fitra</i>	فطرة
aplatir, éraser		<i>fattes</i>	فطس
personne n'observant pas le jeûne durant le mois de Ramadan		<i>fattar</i>	فطار
sevrer		<i>fatem</i>	فطم
repas, déjeuner		<i>ftour</i>	فطور
petit déjeuner		<i>ftour esbèh (ftour esbè7)</i>	فطور الصباح
facture		<i>fatoura</i>	فطورة
large beignet		<i>ftira</i>	فطيرة
je ne sais pas (Sfax)		<i>fa'lih (fa3lih)</i>	فعله
- éclore - casser un oeuf		<i>faqqas (fa99as)</i>	فقس
concombre		<i>faqqous (fa9ous)</i>	فقوس
dans la région des oasis, galerie souterraine servant à canaliser l'eau		<i>foggara</i>	فقارة
voler, prendre par la force		<i>fek</i>	فك فكلو ديشو
laisser tranquille		<i>fok</i>	فك فك علي من بلاك
comique	comic	<i>foukèhi</i>	فكاهي
idée	idea	<i>fekra</i>	فكرة
tortue (étym. tamazight)	turtle	<i>fakroun</i>	فكرون
réfléchir		<i>fakker</i>	فكر
veste occidentale (étym. it. : facchino : bagagiste) (Tunis)		<i>fakina</i>	فكينة
plante très odorante de la famille du jasmin qui sert à faire des machmoum		<i>fel</i>	فل
agriculture, travail mal fait		<i>flèha (flè7a)</i>	فلاحة
falafel libanais, boulettes de fèves ou de pois chiches servis dans les restaurants libanais		<i>fèlèfil</i>	فلافل
untel		<i>foulèn, flèn</i>	فلان
s'échapper		<i>flet</i>	فات
être ruiné		<i>fles</i>	فلس
bouton		<i>fèlsa</i>	فلسة
philosophie		<i>fèlsfè</i>	فلسفة
s'accroupir en se relaxant (Jerba)		<i>faltakh (falta5)</i>	فلطخ
piment, poivron		<i>felfel</i>	فلفل
piment rouge		<i>felfel ahmar (felfe a7mar)</i>	فلفل أحمر
poivre		<i>felfel akhal (felfel ak7al)</i>	فلفل أكحل
paprika		<i>felfel zina</i>	فلفل زينة
chili		<i>felfel 'bid (felfel 3bid)</i>	فلفل عبيد
crever		<i>flaq (fla9)</i>	فلق
- bâton utilisé pour les châtiments corporels sur la plante des pieds		<i>bel felqa (fel9a)</i>	فلقة

- châtement infligé avec ce bâton			
difficilement, contraint et forcé		<i>bel felqa (bel fel9a)</i>	فلقة، بالفلقة يفهم بالفلقة
agriculteur		<i>fellèh</i>	فلاح
difficilement, contraint et forcé		<i>bel fallèqi (bel fallè9i)</i>	فلاقي، بالفلاقي يفهم بالفلاقي
- bandit de grand chemin - militant nationaliste ayant pris les armes		<i>fellèg</i>	فلاق
peigne très fin		<i>fellèyè</i>	فلاكية
manquer, rater (le bus par exemple)		<i>fellet</i>	فلت فلت الكار
brèche		<i>fella</i>	فلة
mentir, raconter des histoires, faire son cinéma		<i>fellèm</i>	فلم على
poussin (étym. latine probable : pullus)		<i>fellous</i>	فلوس
monnaie, argent		<i>flous</i>	فلوس
felouque, petit bateau		<i>flouka</i>	فلوكة
valise		<i>fèlija</i>	فليجة
marqueur fluorescent		<i>fluo</i>	فليوو
bonbon à la menthe		<i>flèyou</i>	فليبو
bouche, haut d'une casserole		<i>fom</i>	فم
il y a		<i>femma</i>	فمة
primus		<i>fnar</i>	فنار
petite tasse		<i>fenjèn</i>	فنجان
auberge qui servait de gîte d'étape avec écurie, pour marchands et nomades		<i>fondoq (fondo9)</i>	فندق
plat de légumes farcis (littéralement : l'auberge des fruits)		<i>fondoq el ghalla (fondo9 el ghalla)</i>	فندق الغلة
spectacle où des cavaliers lancent au galop leurs chevaux tout en tirant des coups de fusil		<i>fantazyà</i>	فنتازية
seiche		<i>fannoud</i>	فنونود
coffret à bijoux en bois		<i>fniq (fni9)</i>	فنيقي
feuilleton télévisé ramadanese avec de la danse et des devinettes		<i>faouèzir (fawèzir)</i>	فوازير
football		<i>fout</i>	فوت
fauteuil		<i>fotèy, fotey</i>	فوتاي
four		<i>four</i>	فور
victoire		<i>faouz</i>	فوز
fausse copie		<i>fouska</i>	فوسكة
pétard		<i>fouchikè</i>	فوشيكه
jupe d'une tenue de mariage traditionnelle		<i>fouta</i>	فوطة
sur, par dessus		<i>fouq (fou9)</i>	فوق
fèves	broad bean	<i>foul</i>	فول
- chaleur corporelle (ex : chaleur lors de la ménopause) - évacuation de l'évier		<i>faouara (fawara)</i>	فواره

(Sfax)			
résidu de l'olive dont on a extrait l'huile		<i>fitoura</i>	فيتورة
parfait, bien (littéralement : dans le fromage)		<i>fèjben</i>	في الجبن
fusil		<i>fizga</i>	فيزفة
vite (étym. probablement arabe : dans l'heure : <i>fissè'a</i> : في الساعة)		<i>fisse' (fisse3)</i>	فيسع
fiche électrique, fiche en papier	pin, dongle, file	<i>fichè</i>	فيشة
jour férié		<i>fichta</i>	فيشطة
parfait, bien (littéralement : dans l'ambre)		<i>fèl'anber (fèl3anber)</i>	في العنبر
éléphant		<i>fil</i>	فيل
philosophe		<i>feylèssouf</i>	فيلسوف
où		<i>fine</i>	فين
fin, délicat, smart		<i>finou</i>	فينو
cela suffit		<i>fih el barkè</i>	فيه البركة
veilleuse		<i>feyouza</i>	فيوزة
vantard, fanfaron		<i>feyèch</i>	فياش
réveille-matin	alarm clock	<i>feyèqa</i>	فيآقة

Lettre V - حرف ب

scooter, Vespa		<i>vespa</i>	فيسپا
volant d'une voiture		<i>volan</i>	فولان
vidéo, séquence vidéo	video	<i>vidiou</i>	فيديو
visa	visa	<i>visa</i>	فيزا
veste		<i>vista</i>	فبيستا
frimeur		<i>veyyès</i>	فيياس

Lettre Q (9) - حرف ق

rencontrer		<i>qabel (9abel)</i>	قابل
sage-femme		<i>qabla (9abla)</i>	قابلة
meurtrier		<i>qatel</i>	قاتل
confrérie soufie fondée au XIème siècle		<i>qadiriyè</i>	القادرية
citron, acide		<i>qares (9ares)</i>	قارص
bar, loup de mer (poisson)		<i>qarous (9arous)</i>	قاروص
fond		<i>qa' (9a3)</i>	قاع
du cru (littéralement : le fond de la jarre)		<i>qa'el khabia (9a3 el5abya)</i>	قاع الخابية
assis, entrain de		<i>qa'èd (9a3èd)</i>	قاعد
règle, loi, base		<i>qa'dè (9a3dè)</i>	قاعدة
faire le bruit des poules		<i>qaqè (9a9è)</i>	قافي
moule		<i>qalèb (9alèb)</i>	بات ليلة مع الدجاج، صبح يقافي قالب
pris par l'ennui, soucieux		<i>qaleq (9ale9)</i>	قالق
- partie du turban qui coiffait les juges et religieux hanafites. - placer en grande estime		<i>qaoueq (9awe9)</i>	قاوق عملو قاوق

et recevoir avec les honneurs une personne			
ancien administrateur désigné par le Bey		qayed (9ayed)	قايد
début d'après-midi, heures les plus chaudes de la journée		qaylè (9aylè)	قايلة
grossièreté		qbèha (9bè7a)	قباحة
kabyle		qbèyli (9bèyli)	قبايلي
coupole, dôme		qobba (9obba)	قبة
sabot en bois		qobqab (9ob9ab)	قبقاب
avant		qbèl	قبل
accepter		qbil	قبل
direction de la Mecque		qibla (9ibla)	قبلة
alcôve du milieu dans une pièce en T (Kairouan)		qbou (9bou)	قبو
tout à l'heure (au passé)		qbilè (9bilè)	قبيلة
tribu		qabilè	قبيلة
tout à l'heure (au passé)		qbilikè (9bilikè)	قبليكة
tuer		qtel (9tel)	قتل
tiroir	drawer	qjar (9jar)	قجر
dialecte (Sfax)		qajma (9ajma)	قجمة
prostituée		qahba (9a7ba)	قحبة
combien, combien ça coûte ?		qaddèch (9addèch)	قداش
respecter, estimer		qadder (9adder)	قَدَر
viande ou graisse séchée		qaddid (9addid)	قديد
honneur, estime		qdar (9dar)	قَدَر
capacité, potentiel, pouvoir		qodra (9odra)	قدرة بقدره ربي
pied		qdem	قدم
environ, approximativement		qrabet (9rabbet)	قراية قراية ساعة و أنا نستنى
s'approcher, se rapprocher, être apparenté		qrob (9rob)	قرب
proximité		qorb (9orb)	قرب
difficulté et désordre extrêmes		qerbella (9erbella)	قربلة
singe		qerd	قرد
carder (Dar Chaabane)		qardech (9ardesh)	قردش
benjamin d'une famille (littéralement : le singe du nid)		qerd el 'ech (9erd el 3ech)	قرد العش
pince à cheveux, barette à cheveux (Sfax)		qorras (9orras)	قراص
bonite, pélamide (poisson)		qarradh (9arradh)	قراض
rapprocher		qarreb (9arreb)	قرب
pincer		qras (9ras)	قرص
devenir acide		qros (9ros)	قرص
pincement		qarsa (9arsa)	قرصة
prêt, empreunt		qardh (9ardh)	قرض
section de tronc d'arbre servant de plan de travail pour découper un animal		qardha (9ardha)	قرضة
paille, fourrage		qort (9ort)	قرط

bout de papier cartonné		qortas (9ortas)	قرطاس
Carthage		qartaj (9artaj)	قرطاج
équerre de menuisier (Tunis)		qartboun (9artboun)	قرطبون
citrouille, potiron		qra' (9ra3)	قرع
courge		qra' akhder (9ra3 a5dher)	قرع أخضر
jeu de hasard, pile ou face		qor'a (9or3a)	قرعة
cannelle		qèrfa (9èrfa)	قرفة
gratter quequechose		qarqech (9ar9ech)	قرقش
être avare		qarnèt (9arnèt)	قرنط
giroflief	clove	qronfel (9ronfel)	قرنفل
poulpe, pieuvre		qarnita (9arnita)	قرنيطة
acidité		qrousiya (9rousiya)	قروصية
kairouanais		qaroui (9aroui)	قروي
- proche - bientôt - proche parent		qrib (9rib)	قريب
nain		qezm (9èzm)	قزم
châtaigne, marron		qastal	قسطل
peau		qèchra (9èchra)	قشرة
manteau en laine épaisse, fermé et à manches, porté essentiellement à la campagne		qachèbiya (9ashèbiya)	قشابية
vomir (Sfax)		qcha' (9cha3)	قشع
couper		qas (9as)	قص
- roseau, tige de bambou - citadelle située à un point culminant de la ville		qasba	قصبه
fil à plomb (Tunis)		qastroun (9astroun)	قسترون
récipient en fer servant généralement à conserver l'huile (20 à 25 litres)		qasdria (9asdriya)	قصدرية
étain, tôle		qasdir (9asdir)	قصدير
palais, château		qsar (9sar)	قصر
pot de chambre		qasriya (9asriya)	قصرية
rocade (Sfax)		qassas (9assas)	قصاص
histoire		qessa (9essa)	قصة
- raccourcir - léser		qassar	قصر ما قصرش معاه
- grand plat en bois ou en cuivre, large et rond - gant de toilette en tissu épais		qas'a (9as3a)	قصة
maïs		qtanya (9tanya)	قطانية
pâtisserie constituée de fines lamelles de pate arosées de sirop ou de miel		qtayef (9tayef)	قطايف
huile de cade (antiseptique avec lequel étaient enduites les outres des marchands d'eau)		qotran (9otran)	قطران
goutte		qotra (9otra)	قطرة
alambic		qattar (9attar)	قطار

distiller, verser goutte à goutte		qattar (9attar)	قطر
déchirer		qatta' (9atta3)	قطع
coton		qton (9ton)	قطن
bout de coton		qotna	قطننة
chat (étym. bas latin : cattus)		qattous (9attous)	قطوس
situation inédite où l'on peut s'attendre à tout (littéralement : un chat dans un sac)		qattous fi chkara (9attous fi shkara)	قطوس في شكارا
s'asseoir, rester		q'ad (93ad)	قعد
réunion informelle et décontractée		qa'da (qa3da)	قعدة قعدة حلوة
sol, par terre		qa'a (9a3a)	قعة
derrière (Sfax)		qfè	قفا
désert, lieu abandonné et vide		qfar (9far)	قفر
déserts, lieux vides et désertés		qifar (9ifar)	قفار خلاء و قفار
cage		qfas (9fas)	قفص
cafetan, long vêtement ample, ouvert devant et souvent richement décoré		oqftan (9oftan)	قفطان
lèche-bottes		qaffèf (9affèf)	قفاف
- couffin - fayotage		qoffa (9offa)	قفة
collier de piments rouges (Dar Chaabane)		qèda (9lèda)	قلادة
ragoût de frissure		qlèya (9lèya)	قلاية
coeur		qalb (9alb)	قلب
caleçon, slip		qalsoun (9alsoun)	قلصون
ennui		qlaq (9la9)	قلق
s'ennuyer		qlaq (9la9)	قلق
escroc		qallèb (9allèb)	قلاب
potier		qallèl (9allèl)	قلال
four artisanal de cuisson de brique (Kairouan)		qallèla (9allèla)	قلاللة
examiner dans les moindres détails, retourner		qallèb (9allèb)	قلب
jarre		qollè (9ollè)	قالة
imiter		qalled (9alled)	قاد
arracher		qalle' (9alle3)	قلع
ennuyer		qallaq (9alla9)	قلقى
diminuer		qallel (9allel)	قلال
grains de tournesol grillés		qloub (9loub)	قلوب
frire		qlè (9lè)	قلى
peu nombreux		qlil (9lil)	قليل
jeu d'argent		qmar (9mar)	قمار
tissu		qmèch (9mèsh)	قماش
- chemise - portillon d'entrée percé dans le portail à deux battants des maisons mauresques (voir khoukha)		qamja (9amja)	قمجة

blond vénitien		<i>qamhi (9am7i)</i>	قَمْحِي
toile de lin		<i>qamraya (9amraya)</i>	قَمْرَايَة
- entonnoir - personne qui comprend malaisément les choses		<i>qma' (9ma3)</i>	قَمَع
jouer de l'argent		<i>qammer (9ammer)</i>	قَمَر
veilleuse à l'huile		<i>qendil</i>	قَنْدِيل
pendentif en clochettes accroché aux cheveux, de chaque côté du visage (Jerba)		<i>qandila</i>	قَنْدِيلَة
pousser pour déféquer		<i>qanzeh (9anzeh)</i>	قَنْزَح
pont		<i>qantra (9antra)</i>	قَنْطَرَة
dragée (Tunis)		<i>qonfid (9onfid)</i>	قَنْفَد
BCBG, précieux		<i>qnennou (9nennou)</i>	قَنْنُو
concombre (Sfax)		<i>qannina (9annona)</i>	قَنْنِيْنَة
garçon de café		<i>qahouèji (9ahwèji)</i>	قَهْوَاجِي
café (boisson et lieu)		<i>qahoua (9ahwa)</i>	قَهْوَة
marron		<i>qahoui (9ahwi)</i>	قَهْوِي
début de l'automne caractérisé par un vent chaud (littéralement : siestes des grenades) ; autre nom « 'asef el 'arjoun »		<i>qouèyel erromèn (9wèyel erromèn)</i>	قَوَايِل الرَّمَان
arc, arcade		<i>qaous (qaws), qous (9ous)</i>	قَوْس
ac-en-ciel (littéralement : arc de Qouzah)		<i>qaous qouzah (9aws 9ouza7)</i>	قَوْس قَرْح
- coiffure de forme cylindrique - coiffe conique portée par les juives tunisiennes jusqu'au début du XXème siècle		<i>qoufiya (9oufiya)</i>	قَوْفِيَة
pus		<i>qih (9i7)</i>	قَيْح
devenir purulent		<i>qayèh (9ayè7)</i>	قَيْح
faire la sieste		<i>qayyel (9ayyel)</i>	قَيْل

Lettre Gu - حرف ق

cigarette		<i>garou</i>	فَارُو
guérite, abri pour un gardien		<i>guèrita</i>	فَارِيْتَة
- gaz - gazinière - flatulence		<i>gaz</i>	فَاز
soda, boisson gazeuse	soda	<i>gazouz</i>	فَازُوْز
européen (étym. turc)	european	<i>guèouri</i>	فَاوْرِي
cabot, baveuse, blennie rayée (poisson)		<i>gabbèn</i>	فَبَّان
roussette (poisson)		<i>gtat</i>	فَتَات
s'éloigner		<i>gahhèz (ga7èz)</i>	فَحَز
faire		<i>gued</i>	فَد
silhouette, beauté du corps			فَد ما أحلى فَدَك
bien		<i>bel gdè</i>	فَدَا، بِالْفَدَا

amasser		<i>gueddes</i>	فَدَس
s'asseoir (Sfax)		<i>gdes</i>	فَدَس
tas, amoncellement		<i>gods</i>	فَدَس
mordre	to bite	<i>gdem</i>	فَدَم
morsure, bout (de quelque chose de comestible)		<i>guedma</i>	فَدَمَة
près de (Jerba)		<i>gdè</i>	فَدَى
soin et perfection		<i>belgdè</i>	فَدَى بالفدى
petit bout (de quelque chose de comestible)		<i>gdima</i>	فَدِيمَة
garage		<i>garaj</i>	فَرَاغ
agrafeuse		<i>grafeuz</i>	فَرَاوُز
Juifs originaires de Livourne		<i>granè</i>	فَرَانَة سوق القرانة
sorbet, glace à l'eau		<i>granit</i>	فَرَانِيْت
porteur d'eau (dans des outres : les gueba)		<i>guerbaji</i>	فَرَبَاغِي
cravate		<i>gorbata</i>	فَرَبَاطَة
outre en peau de chèvre (Kairouan)		<i>guerba</i>	فَرَبَة
bric-à-brac		<i>gorbej</i>	فَرَبِج
faire des nœuds, cravater		<i>garbat</i>	فَرَبِط
perdre la raison		<i>garba' (garba3)</i>	فَرَبِع
taudis, gourbi		<i>gorbi</i>	فَرَبِي
nœud de tissu		<i>gorbita</i>	فَرَبِيْطَة
toupie (Kairouan)		<i>gourj</i>	فَرَج
gorge		<i>guerjoumè</i>	فَرَجُومَة
vouloir du mal à quelqu'un et le mettre dans sa ligne de mire		<i>garred</i>	فَرَدَ عَلَى
se raser la tête		<i>gaarra' (garra3)</i>	فَرَع
avoir froid		<i>gres</i>	فَرَس
personne qui a froid		<i>guersèn</i>	فَرَسَان
paille, fourrage		<i>gort</i>	فَرُط
ceinture noire porté par les Juifs hassidim autour de la taille (judéo-tunisien)		<i>gartel</i>	فَرُطْل
chauve, la tête rasée		<i>gar'a (gar3a)</i>	فَرَعَة
denti (poisson) (Bizerte)		<i>guerfel</i>	فَرُفَال
petits pois (Sfax)		<i>guirfèla</i>	فَرُفَالَة
la louche (Tunis)		<i>garfou</i>	فَرُفُو
gréviste		<i>guervi</i>	فَرُفِي
figue de Barbarie		<i>guergueb</i>	فَرُفَب
roue de bicyclette que les enfants poussent en courant		<i>gorguiba</i>	فَرُفِيْبَة
caïard		<i>grallou</i>	فَرُؤُو
croquer		<i>garmech</i>	فَرْمَش
corne		<i>garn</i>	فَرْن
juif originaire de Livourne		<i>guerni</i>	فَرْنِي
petite corne		<i>grayen</i>	فَرْنِيْن فَرْنِيْن فلفل

se pousser (Sfax)		<i>gzah (gza7)</i>	فرح
habit traditionnel masculin		<i>guezra</i>	فزة
sable ou poussière		<i>gazzè</i>	فزة
bille (Kairouan)		<i>gazgaz</i>	فرفز
le pauvre ! (Jerba)		<i>gazzoun</i>	فزون
castillan (patronyme)		<i>gastli</i>	فسطلي
- intermédiaire vendant les moutons de l'aïd (Kairouan) - petit commerçant, personne qui fait du profit par de petits moyens		<i>gachar</i>	فشار
rascasse		<i>gachèch</i>	فشاش
flute de roseau oblique à embouchure libre		<i>gasba</i>	فصبة
denti (poisson) (Chebba)		<i>gattous</i>	فطوس
s'enfuir		<i>gatta' (gatta3)</i>	فطع
plouc, péquenaud (Sfax)		<i>ga'bout (ga3bout)</i>	فعبوط
matelas bas (Jerba)		<i>ga'da (ga3da)</i>	فعدة
plouc, péquenaud, rustre		<i>go'r (go3r)</i>	فعر
cafard (Sfax)		<i>ga'lallou (ga3lallou)</i>	فعللو
s'accroupir		<i>ga'mez (ga3mez)</i>	فعمز
flaque d'eau		<i>guelta</i>	فائة
armoire à miroir		<i>glas</i>	فقص
glace	ice-cream	<i>glas</i>	فلاص
- viande cuite et conservée dans de la graisse de mouton (Jerba) - morue (Sfax) - personne corpulente (Sfax)		<i>glaya</i>	فلاية
avoir très froid		<i>gallas</i>	فقص
grains de tournesol grillés		<i>glibèt</i>	فليببات
instrument de musique à trois cordes utilisé par les groupes de stambali (musiciens noirs)		<i>gombri</i>	فمبيري
lune		<i>gamra</i>	فمرة
débit de tabac		<i>gomrog</i>	فمرقي
égout		<i>gommè</i>	فمة
viser		<i>gammarr</i>	فمر
gamelle (Sfax)		<i>gamila</i>	فميلة
gombo	okra	<i>gnèouiya (gnèwiya)</i>	فناوية
longue tunique avec une ouverture en fente sur la poitrine		<i>gandoura</i>	فندورة
- artichaut - moucharabieh (Kairouan)		<i>guennèriya</i>	فنارية
		<i>guennouch</i>	فئوش
goblet		<i>goblè</i>	فوبلي
fromage, ricotta		<i>gouta</i>	فوتة
passer un bon moment, être bien (Sfax)		<i>gousto</i>	فوسطو
danse de la communauté jerbienne noire		<i>gougou</i>	فوقو
gardien de but, cage de but		<i>gol</i>	فول

abri de fortune, tante, guitoune		guitoun	فيتون
guidon		guidon	فيدون
guerre, conflit		girra	فيرة
gâteau constitué de pâte d'amande et de semoule fine, parfumé à l'orange qui se mange vers Pessah (judéo-tunisien)		guizada	فيزادة
lassitude, guigne		guiniya	فينية
ouvrier agricole des palmeraies		gayyal	قيال
devenir triste et ennuyeux		gueyyen	فين

حرف ك - Lettre K

capuccino		kapoussin	كاپوسان
- écrivain - prédestiné		kèteb	كاتب
cheville		kèhel (kè7el)	كاحل
autobus		kar	كار
carte à jouer		karta	كارطة
quartier chaud		karti	كارتى
catastrophe		kèrtha	كارثة
personne originale et marginale		kazi	كازي شديك تغازي يا سي الكازي
verre	glass	kès	كاس
cassette (audio ou vidéo)		kassèt	كاسات
casserole		kèssèrouna	كاسارونة
gant de toilette		kèssa	كاسة
casque		kask	كاسك
papier		kèghit	كاغط
cafétéria		kafitirya	كافتيريا
mécréant, athée, impie		kèfer	كافر
café chantant		cafichanta	كافيشانطا
Cacahouète (étym. esp. : cacahuete)	peanuts	kèkèouiya (kèkèwiya)	كاكوية
- être (au passé) - si		kèn	كان
Cohen (patronyme juif)		kèhen	كاهن
la Kahena, prophétesse		kèhnè	كاهنة
à l'époque coloniale, adjoint du caïd		kèhyè	كاهية
caoutchouc		kèouatchou	كاوتشو
renverser		kab	كب
les cœurs aux cartes (étym. esp. : copa)		kob	كب
câpres		kabbar	كبار
compagnie		kobbaniya	كبانية
pelote, bobine		kobba	كبة
s'agripper		kabbèch	كبش
bol (Sahel)		kabboucha	كبوشة
- manteau (étym. fr. : capote)		kabbout	كبوط

- « rami sec »			
ambiance ennuyeuse		<i>kobbi</i>	كَبِي
- grandir - vieillir		<i>kber</i>	كَبِر
cabrer (un vélo)		<i>kabri</i>	كَبِرِي
bélier		<i>kabch</i>	كَبِش
Yom Kippour		<i>kebour</i>	كَبُور
- bonnet - chéchia avant qu'elle soit foulée, cardée et teintée		<i>kabous</i>	كَبُوس
grand	big	<i>kbir</i>	كَبِير
WC, toilettes (Sfax)		<i>kèbina</i>	كَبِينَا
livre		<i>ktèb</i>	كَتَاب
écrire		<i>kteb</i>	كَتَب
école coranique élémentaire, école hébraïque élémentaire		<i>kottèb</i>	كَتَّاب
ligoter		<i>kettef</i>	كَتَّف
- épaule - piston, relation		<i>ktef</i>	كَتَف
404 bâchée		<i>katkat baché</i>	كَتَكَات بَاشِي
abuser		<i>kather</i>	كَتَّر كَتَّر مَالْعَسَل يَمِصَاط
abonder, se multiplier		<i>kthor</i>	كَتَّر
mater les filles		<i>kahhel</i>	كَحَل
khôl, poudre d'antimoine		<i>khol</i>	كَحَل
pataclet (poisson) (Sfax)		<i>kehlay (ke7lay)</i>	كَحَلَاي
oblade (poisson)		<i>Kahlèya (ka7lèya)</i>	كَحَلَايَة
personne noire		<i>kahlouch (ka7louch)</i>	كَحَلُوش
encrier noir		<i>kohli (ko7li)</i>	كَحَلِي
noire		<i>kahlè (ka7lè)</i>	كَحَلِي
berk	yuck	<i>kekh</i>	كَحْ
c'est sale (en parlant à un enfant)	It's dirty (speaking to a child)	<i>kekha</i>	كَحَّة
long vêtement de laine coupé et à manche		<i>kadroun</i>	كَدْرُون
tas		<i>kods</i>	كَدَس
s'asseoir (Sfax)	to sit down	<i>kdes</i>	كَدَس
- marionnette d'origine turque représentée en ombre chinoise (étym. turque : karagöz) - théâtre de marionnettes dont Karakouz est le héros - personne ridicule et comique		<i>karakouz</i>	كَرَاكُوز
bicarbonate		<i>karbounatou</i>	كَرَبُونَاطُو
cartable		<i>kartabè</i>	كَرْتَابَة
cartable		<i>kartablè</i>	كَرْتَابِلَة
cartouche		<i>kartoucha</i>	كَرْتُوشَة
seau métallique (Sfax)		<i>kartal</i>	كَرْتَل
carton		<i>kardhounè</i>	كَرْدُونَة
serre (poisson)		<i>karradh</i>	كَرَّاض
carrosse		<i>karroussa</i>	كَرَّوسَة
charrette		<i>karrita</i>	كَرَّيْطَة

testicule, richard (vulgaire) (étym. arabe : karaz - cerise)		<i>korza</i>	كرزة
chaise	chair	<i>korsi</i>	كرسي
ventre		<i>kerch</i>	كرش
tripes		<i>kerchè</i>	كرشة
téléphone portable	mobile, cellphone	<i>kortabel</i>	كرطابل
Carthage		<i>kartaj</i>	كرطاج
corvée		<i>korfi</i>	كرفي
curcuma, safran des Indes (Sfax)		<i>kirkeb</i>	كركب
curcuma, safran bourbon, safran des Indes		<i>korkom</i>	كركم
figuier		<i>karmè</i>	كرمة
figues (étym. latine probable : capri ficus)		<i>karmous</i>	كرموس
figue		<i>karmoussa</i>	كرموسة
corner		<i>kornèr</i>	كرنار
corniche		<i>kornich</i>	كرنيش
voiture	car	<i>karhba</i>	كرهبة
brioche, croissant	brioche, bun, croissant	<i>croissan</i>	كرواسان
casserole, ustensile de cuisine en cuivre étamé		<i>kerwèna</i>	كروانة
carvi		<i>karouiya</i>	كروية
crédit		<i>kridi</i>	كريدي
couverture en laine (Sfax)		<i>koussèla</i>	كسالة
côtelette		<i>kostiliyè</i>	كستيلية
casserole		<i>kèsèrouna</i>	كسرونة
casser, briser, déflorer		<i>kassèr</i>	كسّر
casquette		<i>kaskèt</i>	كسكات
passoire du couscoussier		<i>keskès</i>	كسكاس
couscoussier en terre cuite à deux étages (Jerba)		<i>keskès bou rouhin (keskès bou rou7in)</i>	كسكاس بو روحين
sandwich, casse-croûte		<i>keskrout</i>	كسكروت
couscous (étym. tamazight : seksu)		<i>kosksi</i>	كسكسي
couscoussier		<i>keskès</i>	كسكاس
- costume, tenue d'apparat - costume traditionnel de la mariée comportant une fouta et une blouza		<i>kèsoua</i>	كسوة
- sourire avec la bouche grande ouverte - bouder		<i>kachèkh</i>	كشخ
turban que les hommes enroulent autour de la tête		<i>kachta</i>	كشطة
kiosque	kiosk	<i>kochk</i>	كشك
faire des bulles		<i>kechkech</i>	كشكش
bulle, écume		<i>kechkoucha</i>	كشكوشة
kascher		<i>kachir</i>	كشير فم القطوس كشير، فم الكلب طريقة
jeu d'enfant avec des cailloux lancés et rattrapés		<i>kaab</i>	كعب
la Kaaba (lieu de pèlerinage des Musulmans)		<i>el ka'ba (ka3ba)</i>	الكعبة

une unité de		ka'ba (ka3ba)	كعبة
boulette, gâteau en forme de boule à base de pâte d'amande		ka'boura (ka3boura)	كعبورة
radoteur		ka'rar (ka3rar)	كعرار
petit gâteau sec de forme circulaire		ka'k (ka3k)	كعك
zéro pointé (à un devoir)		ka'ka (ka3ka)	كعكة
pâtisserie de forme circulaire en pâte d'amande		ka'k 'anbar (ka3k 3anbar)	كعك عنبر
pâtisserie de forme circulaire, farci à la pâte d'amande, spécialité de Zaghouan		ka'k ourqa (ka3k war9a)	كعك ورقة
péquenaud, plouc		ko'lèf (ko3lèf)	كعلف
merde, personne chiant		ka'loussa (ka3loussa)	كعلوسة
plat à base de petits morceaux de potirons, tomates, pommes de terre, piments, œufs et foie		kaftèji	كفتاجي
boulette de viande hâchée ou de poisson avec du persil et des oignons		keftè	كفتة
couverture (Bizerte)		kouvirta	كويرتة
gressin, grissino		kaki	ككي
céleri		klafes	كلافس
chien	dog	kelb	كلب
rage		kleb	كلب
requin (C'est le sfen)????		kelb bhar (keb b7ar)	كلب بحر
chaussette (étym. gr. : κάλτσα)		kalsita	كلسيطة
klaxon		klaxon	كلكسون
manger		klè	كلي
romarin		klil	كليل
tapis brodé généralement rouge, kilim		klim	كليم
climatisation		klim	كليم
ordinateur		kompouter	كمبيوتر
poignée		kemchè	كمشة
bosse		kemfoura	كمفورة
terminer, être épuisé, être au bout du rouleau		kammèl	كمل
cumin		kammoun	كمون
ragoût de viande et de foie avec une sauce épaisse au cumin		kammouniya	كمونية
petite pièce réservée aux travaux de préparation du blé (Kairouan)		kommi	كمي
violon		kèmenja	كمنجة
amuse-gueule, antipasti		kemya	كمية
kamikaze		kamikaz	كميكاز
camion		kemyoun, kemyounè	كميون، كميونة
- manger - démanger		klè	كلي حمادي ياكل في الخبز دمالتي تاكل في
ourdir un plan		kambes	كمبس

ingénieux		kambas	كمباس
fruits secs et bonbons du mouled (Nabeul)		knèkich	كناكش
contrat		kontratou	كنتراتو
- contrebande - chaussure traditionnelle en cuir		kontra	كنتره
		kentoul	كنتول
trésor		kenz	كنز
balayer		knos	كنس
panier		knastrou	كنسترو
grande bassine en zinc de forme trapézoïde servant à laver le linge (judéo-tunisien)		kinka	كنكة كنكة متاع الصابون
se connecter		konnekta	كنكتي
canari		kanallou	كنلو
belle-fille, bru		kinnè	كنة
brasero		kènoun	كنون
église		knisiya	كنيسية
caniche		kanich	كنيش
voiture (Sfax)		kahrba	كهربة
grotte		kèhf	كهف
cadre de tableau		kouatrou	كواترو
serrurier		koubèji	كوباجي
serrure		koubè	كوبه
cowboy		koboy	كوبوي
tuyau, caoutchouc		kawatchou	كوتشو
cuisine (étym. lt. : cucina)	kitchen	koujina	كوجينة
cabane, hutte, taudis		koukh (kou5)	كوخ
coup de ciseaux (football)		koudsisou	كودسيسو
passe, relation sexuelle (vulgaire)		kourbou	كوربو
ballon, football		koura	كورة
course		koursa	كورسة
écurie		kouri	كوري
costume	suit	kostum	كوستيم
boulangerie		koucha	كوشة
style de graphie géométrique, coufique		koufi	كوفي
keffieh		koufiya	كوفية
astre, planète		kaoukeb (kawkeb)	كوكب
couloir		kouloir	كولوار
télécommande		kommand	كوماند
une commode		koumidinou	كوميدينو
dessins animés, bande dessinée	animated cartoon, comics	koumik	كوميك
univers, cosmos		kaoun (kawn)	كون
eau de Cologne		kounoulya	كونوليا
footballeur	soccer player	kaouarji	كوارجي
boulangier		kaouèch (kawèsh)	كوأش
valet dans un jeu de cartes (étym. esp. : caballo)		kaouèl (kawwèl)	كوأل

comme, quand		<i>ki</i>	كي
route goudronnée, bitume (étym. fr. : caillasse)		<i>kèyès</i>	كياس
taudis, gourbi (Sfax)		<i>kib</i>	كيب
comme par hasard, comment cela est-il possible		<i>kissèbba</i>	كي السببة
- mélange de tabac et de chanvre indien - bien-être, plaisir		<i>kif</i>	كيف
comme	like, as	<i>kif</i>	كيف
comment		<i>kifèch</i>	كيفاش
comment se porte-t-il ?		<i>kifennou</i>	كيفاتو
pareil	the same	<i>kif kif</i>	كيف كيف
- kilogramme - bisou		<i>kilou</i>	كيلو
culotte		<i>kilot</i>	كيلوت
comme		<i>kimè</i>	كيما
station service		<i>kiosk</i>	كيوسك

Lettre L - حرف ل

non		<i>lè</i>	لا
ça va, il n'y a pas de mal		<i>lè bès</i>	لا باس
variété de datte		<i>lagou</i>	لافو
mie de pain		<i>lbèba</i>	لبابة
WC, toilettes (Sfax)		<i>labanda</i>	لباندة
crayon (Nabeul, Sfax)	pencil	<i>labèz</i>	لايز
l'avenue Habib Bourguiba		<i>lavenu</i>	لافنو
lave-vaisselle	dishwasher	<i>lavissèl</i>	لافيسال
sève de palmier bu tel quel ou après fermentation, vin de palme		<i>lègmi</i>	لاقمي
marque « Lacoste », lézard		<i>lakost</i>	لاكوست
faire des reproches		<i>lèm</i>	لام
verre (Nabeul, Tunis)	glass	<i>lamba</i>	لامبة
Dieu	God	<i>Allah</i>	الله هيا بسم الله إن شاء الله
pourquoi		<i>lèh</i>	لاه
occupé		<i>lèhi</i>	لاهي
Lévi (patronyme juif)		<i>lèoui (lèwi)</i>	لاوي
mie de pain		<i>lbèba</i>	لبابة
boue (Sfax)		<i>labaz</i>	لباز
salir, faire des taches		<i>labbez</i>	لبز
cataplasme		<i>lebkhà</i>	لبخة ملا لبخة
potage de pois chiches au cumin et de pain trempé		<i>leblèbi</i>	لبلابي
petit lait		<i>lben</i>	لبن
train (Sfax)		<i>latouray</i>	لتوراي
soudeur		<i>lahham (la77am)</i>	لحام
voile masculin porté au		<i>lahfè (la7fè)</i>	لحفة

dessus de la chéchia			
implorer, supplier		<i>lahleh (la7le7)</i>	لَحْج
viande		<i>lham (l7am)</i>	لحم
souder		<i>lhem (l7em)</i>	لحم
la bagarre commence, ça chauffe		<i>lhem (l7em)</i>	لحم لحمت، إجريلونا
petites pâtes très fines servant à préparer des soupes (littéralement, langues d'oiseau)		<i>Isèn 'asfour (Isèn 3asfour)</i>	لسان عصفور
nêfles (Sfax)		<i>lasbouli</i>	لسبُولِي
l'as dans un jeu de carte		<i>las</i>	لص
colle		<i>lèsq (lès9)</i>	لصق
cire et onguent avec lesquels étaient soignés les furoncles		<i>lesqa</i>	لصقة
être bienveillant		<i>ltof</i>	لطف رَبِّي يَلُطِف
langue (Sfax)		<i>laghoua (laghwa)</i>	لغوة
navet		<i>lefta</i>	لفتة
briller		<i>loq (lo9)</i>	لق
éclat, petit bout (de peinture, etc.)		<i>laqcha (la9sha)</i>	لقشة
aimant		<i>laqqata (la99ata)</i>	لقاطة
ramasser		<i>laqqat (la99at)</i>	لقط
petite somme d'argent (Sfax)		<i>laqlouqa (la9lou9a)</i>	لقلوقة
trouver		<i>lqa (l9a)</i>	لقى
canne (Sfax)		<i>lagahiya (laga7iya)</i>	لغحية
pâtisserie avec des raisins secs (Sfax)		<i>laklouka</i>	لكلوكة
mais		<i>lèken</i>	لكن
mademoiselle, madame		<i>lella</i>	للة
réunir, rassembler		<i>lèm</i>	لم
lampe à gaz		<i>lambara</i>	لمبارة
coryphène, dorade coryphène, mahi-mahi (poisson)		<i>lambouka</i>	لمبوكة
se marier (littéralement, rassembler ses pieds)		<i>lèm sèqih (lèm sè9ih)</i>	لم ساقيه
briller		<i>lma' (lma3)</i>	لمع
réunion		<i>lemma</i>	لمة
faire briller		<i>lamme' (lamme3)</i>	لمع
soupirer en étant essoufflé		<i>lheth</i>	لهث
occuper quelqu'un		<i>lehhè</i>	لهي
feu de joie (Kairouan)		<i>lehlouba</i>	لهلوبة
taxi collectif inter-urbain	collective cab	<i>louaj</i>	لواج
pourquoi	why	<i>louèch</i>	لواش
gomme arabique		<i>loubèn</i>	لوبان
gomme de Java	gum from Java	<i>loubèn jèoui</i>	لوبان جاوي
lobby, groupe de pression	lobby	<i>loubi</i>	لوبي
haricot blanc	bean	<i>loubiè</i>	لوبيا
bois		<i>louh (lou7)</i>	لوح
bout de bois		<i>louha (lou7a)</i>	لوحة

belle-soeur		<i>louzè</i>	لوزة
en bas		<i>ellouta</i>	اللوطي
checher		<i>laouej (lawej)</i>	لوج
jeter		<i>louèh (lawe7)</i>	لوح
Louis d'or : pièce en or servant de pendentif		<i>louiz (lwiz)</i>	لويز
Les « nuits blanches » : période propice à la semance du calendrier agricole (25 décembre au 13 janvier)		<i>lyèli elbidh</i>	ليالي البيض
Les « nuits noires » : période pluvieuse du calendrier agricole (14 janvier au 2 février)		<i>lyèli essoud</i>	ليالي السود
saladier (Sfax)		<i>liyèn</i>	ليان
assiette (Sfax)		<i>liyèna</i>	ليانة
Libye	Libya	<i>libya</i>	ليبيا
libyen, idiot	libian, idiot	<i>libi</i>	ليبي
ESS : Etoile Sportive du Sahel		<i>litoil (litwal)</i>	ليتوال
lire, pièce en or qui sert de pendentif		<i>lira</i>	ليرة
lycée	high school	<i>lissi</i>	ليسي
peinture		<i>liqa</i>	ليقة
nuit		<i>lilè</i>	ليلة
nuit de repos de la future mariée		<i>lilèt erraha (lilèt erra7a)</i>	ليلة الراحة
nuit de nocé (littéralement : nuit de l'entrée (de l'épouse dans la maison))		<i>ilèt edkhoul (lilèt ed5oul)</i>	ليلة الدخول
nuit du destin, 27 ^{ème} jour du mois de ramadan		<i>lilèt el qadr (lilète el 9adr)</i>	ليلة القدر
pour lui (Sfax)		<i>lilou</i>	ليلو
- citron doux - orange (Sfax)		<i>lim</i>	ليم
c'est le limoun (Sfax)		<i>lim sidi 'amer (lim sidi 3amer)</i>	ليم سيدي عامر
		<i>limoun</i>	ليمون
limonade		<i>limounadha</i>	ليموناضة
pourquoi (Sfax)		<i>layn</i>	لين
queue dodue du mouton		<i>liyya</i>	ليّة

Lettre M - حرف م

ne pas		<i>mè</i>	ما
maman		<i>ma</i>	ما
eau	water	<i>mè</i>	ماء
eau de fleur d'oranger		<i>mè zhar</i>	ماء زهر
eau de rose		<i>mè ouard</i>	ماء ورد
mourir		<i>mèt</i>	مات
être affamé		<i>mèt bechar</i>	مات بالشّر
matériel, richesse	équipement, wealth	<i>matèriel</i>	ماتريال
match		<i>match</i>	ماتش
citerne où est stockée l'eau l'eau de pluie		<i>mèjel</i>	ماجل

citerne où est stockée l'eau l'eau de pluie		<i>mèjen</i>	ماجِن
- trottoir - matière, pus			مادَة
madrier, planche épaisse façonnée dans un bois dur		<i>madriya</i>	مادريَة
souhaiter		<i>mèdhèbih</i>	مادابيه، مادابي، مادابينا مادابيه يتعلم السياقة
placard, armoire		<i>mèrrou</i>	مارو
marina, port de plaisance		<i>marina</i>	مارينا
encore (ex : il n'est pas encore arrivé)		<i>mézél</i>	مازال
marchant, partant		<i>mèchi</i>	ماشى
bétail		<i>mèchiè</i>	ماشية
mauvais		<i>massèt</i>	ماصت
enveloppe		<i>massou</i>	ماصو
mafia		<i>mafia</i>	مافيا
maquereau (poisson)		<i>makro</i>	ماكرو
nourriture		<i>mèklè</i>	ماكلة
maquillage	make-up	<i>makiyaj</i>	ماكياج
alors, donc		<i>mèla</i>	مالا
salé, variantes		<i>mèleh</i>	مالح
malékisme (une des quatre écoles classiques du droit musulman sunnite)		<i>mèlikiya</i>	المالكية
musique arabo-andalouse		<i>mèlouf</i>	مالوف
- famille (Nabeul) - possesseur, propriétaire		<i>mali</i>	مالي ماليه، مالي البلاد
manucure	manicure	<i>manikir</i>	مانيكير
puisque, n'est-il pas		<i>mahou</i>	ماهو
table (Sfax)	table	<i>mèyda</i>	مايدة
expression lorsque l'on se rend ou abandonne		<i>mayna</i>	ماينة
mauvais plan, être dans le pétrin		<i>mbassya</i>	مياصية
bariolé, bigarré		<i>mbarqech (mbar9ech)</i>	مبارقش
branché, connecté		<i>mbranchi</i>	ميرنشى
- félicitation, bénédiction - récompense donnée à l'assemblée par une personne qui fête un joyeux évènement		<i>mabrouk</i>	ميروك
paint gras préparé au mois de Ramadan		<i>mbèsses</i>	ميسس
détraqué (vulgaire)		<i>mba'bès (mba3bès)</i>	مبعص مبعص في مخو
panse de brebis farcie, osbèn (Sfax)		<i>mèb'ar (mèb3ar)</i>	ميعر
envoyé		<i>mab'outh (mab3outh)</i>	مبعوث
anesthésiste		<i>moubannèj</i>	مبئج
ébloui, aveuglé		<i>mèbhour</i>	ميهور
hospitalisé (Nabeul)		<i>mbayyès</i>	مبييس
en mauvaise posture, dans de beaux draps		<i>mbilèk</i>	مبيلك
épuisé		<i>mabyyèl</i>	مبييل
à (possessif) : son, sa, ton,		<i>mtè' (mtè3)</i>	متاع

etc.			القلم هذا متاعي
par derrière		<i>meltèli</i>	مالتالي
matraque		<i>matrak</i>	متراك
piéton		<i>metrajjel</i>	مترجل
traduit		<i>mtarjem</i>	مترجم
traducteur		<i>moutarjim</i>	مترجم
tramway métropolitain		<i>métro</i>	مترو
idiot, simplet, crétin	idiot, fool	<i>mtarouech</i>	متروش
mitrailleuse		<i>metrayouz</i>	متريوخ
soufi	sufi	<i>metsawwef</i>	متصوف
passant, cheminant		<i>met'eddi (met3eddi)</i>	متعدي
énervé, en colère		<i>metghachech</i>	متغشش
fou, idiot		<i>mtèktek</i>	متكتك
idiot, débile		<i>mtallèh</i>	متله
sauvage		<i>metouahhèch (metwa7èch)</i>	متوحش
fou, toqué (Sfax)		<i>mtaouki (mtawki)</i>	متوكي
bouché (Sfax)		<i>mtayn</i>	متين
salle d'eau (Kairouan)		<i>mathara</i>	مثاره
WC, toilettes (Sfax)		<i>mithra</i>	مثره
réellement, c'est vrai		<i>bel mjed</i>	مجد، بالمجد
boucherie		<i>majzra</i>	مجزرة
rayé (Sfax)		<i>mja'ab (mja3ab)</i>	مجعب
- chambre à coucher (Kairouan) - conseil, assemblée, réunion de membres d'une même institution		<i>majles</i>	مجلس
assemblée, chambre des députés		<i>mejles ennouèb (mejles enouwèb)</i>	مجلس النواب
sénat, chambre des conseillers		<i>mejles el mostècharin</i>	مجلس المستشارين
magazine, revue		<i>majella</i>	مجلة
brasero (Sfax)		<i>mejmara</i>	مجمارة
fruste, sans finesse		<i>mjouder</i>	مجودر
- jaune d'œuf (Sfax) - personne rusée		<i>meh (me7)</i>	مح
adj. proche, cote à cote		<i>mhadhi (m7adhi)</i>	محاذي
avocat	lawyer, attorney	<i>mouhami (mou7ami)</i>	محامي
pot de fleur		<i>mahbes (ma7bes)</i>	محبس
- aimé - pièce d'or servant de pendentif		<i>mahboub (ma7boub)</i>	محبوب
ventouse		<i>mhajmè</i>	محجمة
future mariée jerbienne cloîtrée derrière un rideau		<i>mahjouba (ma7jouba)</i>	محبوبة
coquillage		<i>mahhara (ma77ara)</i>	مخارة
niche indiquant la Mecque dans une mosquée		<i>mehrab (me7rab)</i>	محراب
- charrue - bosseur, étudiant qui travaille beaucoup		<i>mehrath (me7rath)</i>	محرث
1 ^{er} mois du calendrier islamique		<i>mouharrèm (mou7arrèm)</i>	محرم
tatoué au harkous		<i>mharqes (m7ar9es)</i>	محرقرص
mouchoir		<i>mharma (m7arma)</i>	محرمة

arrêt de bus ou de train		<i>mhatta (m7atta)</i>	محطة
tribunal		<i>mahkmè (ma7kmè)</i>	محكمة
gâteau de semoule aux dattes (Kairouan)		<i>mahkouka (ma7kouka)</i>	محكوكة
établi		<i>mhal (m7al)</i>	محل
ouvert, mou, efféminé		<i>mahloul (ma7loul)</i>	محلول
fines boules de pâte servant à faire une soupe		<i>mhammes (m7ammes)</i>	محمص
mauvais		<i>mhammèm (m7ammèm)</i>	محمم
tracassé		<i>mahmous (ma7mous)</i>	محموص
gâteaux marrons et allongés qui se mangent au mois de Ramadan		<i>mkhareq (m5are9)</i>	مخارق
boulangerie		<i>makhbzè (ma5bzè)</i>	مخبزة
moelle osseuse (Sfax)		<i>makhakha (ma5a5a)</i>	مخاخة
coussin, oreiller		<i>mkhaddè</i>	مخدة
coussin, oreiller (Jerba)		<i>mkhadya</i>	مخذية
péquenaud, plouc		<i>mkharchef (m5arshef)</i>	مخرشف
gargoulette (Kairouan)		<i>mokhfia (mo5fya)</i>	مخفية
gâteau marron et allongé qui se mange au mois de Ramadan		<i>makhrouq (ma5rou9)</i>	مخروق
- entrepôt - lieu où étaient perçus les impôts, organisme qui se chargeait de cette perception - (anciennement) pouvoir central, gouvernement		<i>makhzèn (ma5zèn)</i>	مخزن
- planifié - rayé		<i>mkhattèt (m5attèt)</i>	مخطط
créature		<i>makhlouq (ma5lou9)</i>	مخلوق
rangé, ordonné		<i>mkhammel (m5ammel)</i>	مخمل
morveux		<i>mokhnèn (mo5nèn)</i>	مخنان
tendre quelque chose à		<i>med</i>	مد
marée haute		<i>mad</i>	مد
sole (poisson)		<i>mdès</i>	مداس
l'épouse	wife	<i>el madam</i>	المدام
poète itinérant chantant des textes religieux à la gloire de Dieu		<i>meddèh</i>	مداح
- maître d'école religieuse - école religieuse pour les enfants d'âge préscolaire		<i>meddeb</i>	مدب
durée		<i>modda</i>	مدة
louer, faire l'éloge, glorifier		<i>mdah (mda7)</i>	مدح
louange, panégyrique		<i>medh (med7)</i>	مدح
école primaire		<i>mèdersè</i>	مدرسة
dans tous ses états, sens dessus dessous (Jerba)		<i>mdarouèl (mdarwel)</i>	مدرول
avoir les yeux cernés, avoir des croutes dans les yeux		<i>mda'mech (mda3mesh)</i>	مدعمش
plat juif à base d'épinard mijoté à l'étouffée et servi avec du couscous (autre nom : bkaïla, dafina)		<i>medfouna</i>	مدفونة
cassé, bousillé		<i>mdègdeg</i>	مدقدق

pendant, penduillant		<i>mdeldel</i>	مدل
mandarine		<i>mèdèlina</i>	مدلية
pâte de semoule frite, puis émiettée, sucrée et mélangée à des dattes dénoyautées (se mange au nouvel an grégorien)		<i>medmouja</i>	مدموجة
mandarine		<i>mèdènina</i>	مدنية
blogueur	blogger	<i>moudawwen</i>	مدون
directeur		<i>moudir</i>	مدير
ville mauresque		<i>mdinè</i>	مدينة
- ville - Médine		<i>mèdinè</i>	مدينة
muezzin		<i>medhen</i>	مذن
amer		<i>mor</i>	مُر
femme, épouse		<i>mra</i>	مراء
- soldat religieux d'un ribat - almoravide		<i>mrabet</i>	مرابط
les Almoravides		<i>mourabitoun</i>	المرابطون
amertume		<i>mrara</i>	مرارة
restes du repas (Sfax)		<i>mrègha</i>	مراغة
lunettes	glasses	<i>mrayèt</i>	مرايات
jumelles		<i>mrayèt el hend</i>	مرايات الهند
miroir		<i>mrèya</i>	مراية
attaché		<i>marbout</i>	مربوط
tranquille, reposé		<i>mertèh (mertè7)</i>	مرتاح
- corail - pageot (poisson)		<i>morjèn</i>	مرجان
- référence - unité de mesure équivalant à 900 m ²		<i>marja' (marja3)</i>	مرجع
ramolli, flasque		<i>merkhi (mer5i)</i>	مرخي
marjolaine		<i>mard9ouch (mard9oush)</i>	مردقوش
une fois		<i>marra</i>	مرة
rendre amer		<i>marrar</i>	مرر
Maroc		<i>marrouk</i>	مروك
marocain		<i>marrouki</i>	مروكي
mars		<i>merrikh (merri5)</i>	مريخ
merci	thanks	<i>merci 'alik (merci 3lik)</i>	مرسي عليك
somme d'argent importante		<i>morchèna</i>	مرشانة
porte-manteau (Jerba)		<i>marfa' (marfa3)</i>	مرفع
coude		<i>marfaq (marfa9)</i>	مرفق
sauce du ragoût		<i>mraq (mra9)</i>	مرق
ragoût		<i>marqa (mar9a)</i>	مرقة
merguez		<i>merguèz</i>	مرغاز
tapis de sol tissé en laine		<i>mergoum</i>	مرفوم
marchand ayant le sens des affaires (Nabeul), riche		<i>merkanti</i>	مركانتي
embêter, casser les pieds		<i>marmed</i>	مرمد
ouvrier en bâtiment		<i>mrammèji</i>	مرماجي
chantier		<i>mramma</i>	مرمة
salade cuite à base de piments verts, de tomate et		<i>marmouma</i>	مرمومة

d'ail (judéo-tunisien de Sousse)			
cage de but		<i>marmè</i>	مرمي
éventail, hélice		<i>marouha (marw7a)</i>	مروحة
hélicoptère		<i>merouahiyya (merwa7iyya)</i>	مروحية
ragout comportant des châtaignes servi à l'aïd el kèbir (Nabeul)		<i>mrouziya</i>	مروزية
rentrant chez soi		<i>mraoueh (mrawe7)</i>	مروح
murène		<i>mrina</i>	مرينة
maillot, tee-shirt		<i>maryoul</i>	مريول
maillot de corps sans manche, marcel		<i>maryoul khal'a (maryoul 5al3a)</i>	مريول خلعة
maillot féminin (d'après la chanteuse Fadhila Khetmi)		<i>maryoul fadhila</i>	مريول فضيلة
couloir		<i>mzez</i>	مزاز
joueur de mezoued		<i>mzèoudi</i>	مزاودي
mal fait, salopé		<i>mzebbel</i>	مزبل
pressé, empressé	to be in a hurry	<i>mezroub</i>	مزروب
planté, semé		<i>mezrou' (mezrou3)</i>	مزروع
bassine en plastique (Sfax)		<i>mazzana</i>	مزانة
- goudronné - mauvais		<i>mzeffet</i>	مزفت
merdique (Jerba)		<i>mzèggeh</i>	مزقح
mademoiselle	miss	<i>mazmazèl</i>	مزمال
- instrument à vent ressemblant à une cornemuse - genre de musique joué avec cet instrument - tube (Sfax)		<i>mezouèd</i>	مزود
salade de choux-fleur ou de carottes cuites avec du carvi (judéo-tunisien)		<i>mzaoura (mzawra)</i>	مزورة
futé, rusé		<i>mzaouer (mzawwer)</i>	مزور
joli	nice	<i>mezièn</i>	مزيان
misère		<i>miziryè</i>	مزيرية
contrefait		<i>mzeyyef</i>	مزييف
espace plane (Jerba)		<i>msèha (msè7a)</i>	مساحة
responsable, ponte		<i>mès-oul</i>	مسؤول
enrhumé		<i>mestabred</i>	مستبرد
douche, salle de bain (Jerba)		<i>mèst-han (mèst7an)</i>	مستحان
heureux, aux anges,		<i>mestkanti</i>	مستكنتي
heureux, aux anges		<i>mestkouzi</i>	مستكوزي
enrhumé (Tunis)		<i>mestanzel</i>	مستنزل
importé		<i>mostaourad</i>	مستورد
ménage		<i>meshan (mes7an)</i>	مسحان مسحان الدار
ruelle (Sfax)		<i>misrab</i>	مسراب
épingle		<i>messèk</i>	مسك
sale		<i>massekh (masse5)</i>	مسخ
idiot, demeuré		<i>msattek</i>	مسطك
- couscous blanc et sucré, comportant généralement		<i>mesfouf</i>	مسفوف

des raisins secs - couscous peu arrosé de sauce, riche en épices et en herbe (Jerba)			
plat composé d'épinards, de menthe, de légumes, de viande de mouton servi à Pessah (judéo-tunisien) aussi appelé tbikha		<i>msoqqi (mso99i)</i>	مُسْقِي
galant de nuit, jasmin de nuit, cestreau nocturne	night-blooming cestrum, night-blooming jessamine, lady of the night, queen of the night	<i>mesk ellil</i>	مسك الليل
- orifice dans le sol d'une maison recueillant l'eau usagée - petit récipient en terre cuite servant à collecter l'eau de nettoyage		<i>meskouka</i>	مِسْكُوكَة
clonne vertébrale		<i>mislèn</i>	مِسلان
armé		<i>mselleh (mselle7)</i>	مِسلح
musulman	muslim	<i>moslem</i>	مِسلم
clou		<i>mesmar</i>	مِسمار
venimeux (se dit pour une personne)		<i>mesmèm</i>	مِسمام
autorisé, licite		<i>mesmouh (mesmou7)</i>	مِسموح
mou et naïf	wimpy, naïve	<i>msahouèk</i>	مِسهوك
mou et naïf	wimpy, naïve	<i>msahouèl</i>	مِسهول
KO, sonné		<i>msouni</i>	مِسوني
chrétien	christian	<i>mèssihi (mèssi7i)</i>	مِسيحي
l'époux	husband	<i>el messieu</i>	المِسيبو
signe du futur : il va (faire quelque chose)		<i>mèch</i>	مِش
pépinière, plantation		<i>mèchtel</i>	مِشتل
avare, radin, pingre		<i>mech-hah (mesh7a7)</i>	مِشحاح
pauvre (Sfax)		<i>mchahtef (msha7tef)</i>	مِشحتف
attrapé		<i>mechdoud</i>	مِشدود
déchiré		<i>mcharreg</i>	مِشرق
Moyen-Orient		<i>machreq (mashre9)</i>	مِشرق
brosse à cheveux		<i>mocht</i>	مِشط
coiffure		<i>machta</i>	مِشطة
métacarpe, gifle		<i>mochta</i>	مِشطة
groupe de femmes musiciennes		<i>machtat</i>	مِشطات
balafre, tailladé		<i>mchallet</i>	مِشأط
plat à base d'œufs, de tomate et de poivrons (Sfax)		<i>mchalouech (mshalwesh)</i>	مِشلوش
sauce préparée à l'occasion de l'aïd el kbir à Nabeul		<i>mchalouat</i>	مِشلوط
paralysé		<i>mèchloul</i>	مِشلول
ensoleillé		<i>mchemmes</i>	مِشمس
bouquet de fleurs de jasmin ou de fèl piquées sur de petites tiges et ficelées avec un fil coloré		<i>mèchmoum</i>	مِشموم

mauvais		<i>mchoum</i>	مشوم عيشة مشومة
petit laps de temps		<i>mechouar (meshwar)</i>	مشوار
le pauvre ! (Jerba)		<i>mchouh (mshou7)</i>	مشوح
grillé		<i>mchouchet</i>	مشوشط
choqué		<i>mchoukè</i>	مشوكي
mauvais		<i>mchoum</i>	مشوم
- grillé - grillade		<i>mechoui (meshwi)</i>	مشوي
marcher, partir		<i>mchè</i>	مشي
lampe, lanterne		<i>mesbèh</i>	مصباح
devenir mauvais		<i>msot</i>	مصت
- faisant face à l'assistance - exporté		<i>msadder</i>	مصدر
Egypte		<i>mesr</i>	مصر
égyptien		<i>masraoui (masrawi)</i>	مصراوي
égyptien		<i>masri</i>	مصري
en désordre		<i>msarrem</i>	مصرم
balai		<i>msalha (msal7a)</i>	مصلحة
profit personnel		<i>maslha (masl7a)</i>	مصلحة
rôti		<i>mosli</i>	مصلي
se rincer la bouche		<i>masmas</i>	مصمص
		<i>masmout</i>	مصموط
appareil de photographie		<i>moussaoura (moussawra)</i>	مصورة
photographe		<i>moussaouer (moussawer)</i>	مصور
fou		<i>mdhabbe' (mdhabbe3)</i>	مضبع
bas de gamme, de mauvaise qualité		<i>mdharreh (mdharre7)</i>	مضرح
- multiplicande, multiplié - frappé - frelaté, trafiqué		<i>madhroub</i>	مضروب
matelas (Nabeul)		<i>medharba</i>	مضربة
se rincer la bouche, se gargariser		<i>madhmadh</i>	مضمض
lucarne (Kairouan)		<i>madhoua</i>	مضوى
avion		<i>matar</i>	مطار
baissé		<i>mtabbes</i>	مطبس
- cuisine (Jerba) - cuisinière en charbon (Kairouan)		<i>matbakh (matba5)</i>	مطبخ
imprimerie		<i>matb'a (matb3a)</i>	مطبعة
rocher pouvant être porté et jeté par une personne		<i>matbaq (matba9)</i>	مطبق
poinçonné, estampillé		<i>matbou' (matbou3)</i>	مطبوع
pluie	rain	<i>mtar</i>	مطر
marteau		<i>mtarqa (mtar9a)</i>	مطرقة
barre (Sfax)		<i>metriq (metri9)</i>	مطريق
parapluie (Sfax)		<i>matariya</i>	مطرية
petite pièce réservée aux travaux de préparation du blé et située à l'étage (Kairouan)		<i>matla' (matla3)</i>	مطلع
circoncis	circumcised	<i>mtaher</i>	مطهر
s'éterniser		<i>mtaouel (mtawwel)</i>	مطول

plié		<i>metoui (metwi)</i>	مطوي
jeté		<i>mtayech</i>	مطيش
en avoir ras-le-bol, excédé		<i>mtiqer (mti9er)</i>	مطيفر
opposant politique		<i>mou'aredh (mou3aredh)</i>	معارض
opposition		<i>mou'ardha (mou3ardha)</i>	معارضة
plein, rempli		<i>m'ebbi (m3ebbi)</i>	معبى
responsable d'un district, d'un cantin		<i>mo'tmed (mo3tmed)</i>	معمد
- subdivision territoriale regroupant des communes voisines, district, canton - siège d'un district ou canton		<i>mo'temdiya (m3temdiya)</i>	معمديّة
- pâte concentrée - confiture		<i>ma'joun (ma3joun)</i>	معجون
moyenne (des notes scolaires)		<i>mou'addel (mou3addel)</i>	معدل
persil		<i>ma'dnous (ma3dnous)</i>	معدنوس
torturé		<i>m'adheb (m3adheb)</i>	معدب
connaissance (personne)		<i>ma'rfè (ma3rfè)</i>	معرفة
connu, célèbre		<i>ma'rouf (ma3rouf)</i>	معروف
morceau de musique		<i>ma'zoufè (ma3zoufè)</i>	معزوفة
variété de melon qui existe à Sfax		<i>ma'zoun (ma3zoun)</i>	معزون
tabac pour chicha		<i>m'assel (m3assel)</i>	معسل
poignet		<i>ma'sam (ma3sam)</i>	معصم
accroché		<i>m'allaq (m3alla9)</i>	معلق
maître d'école, patron		<i>m'alle (m3alle)</i>	معلم
signification		<i>ma'nè (ma3nè)</i>	معنى معناها لازمك ترد بالك
miauler		<i>ma'oueq (ma3we9)</i>	مغوق
imbécilé, énervant, enquiquineur (Sfax)		<i>ma'youth (ma3youth)</i>	معيوه
grotte		<i>mèghara</i>	مغارة
le pauvre ! (Jerba)		<i>maghboun</i>	مغبون عيشة المغبون خبز و زيتون
- Occident arabe - Maroc		<i>maghrèb</i>	مغرب
couché de soleil, soir, (salat el moghrèb : prière du soir)		<i>moghrèb</i>	مغرب
cuiller		<i>mgharfa</i>	مغرفة
barracuda (poisson)		<i>moghzel</i>	مغزال
coléreux		<i>moghchèch</i>	مغشاش
mécontent, énervé		<i>mghachèch</i>	مغشش
frelaté, trafiqué		<i>maghchouch</i>	مغشوش
embrasser avec la langue (vulgaire)		<i>maghat</i>	مغط
ratatouille		<i>maghmouma</i>	مغمومة
jaloux		<i>moghyar</i>	مغيار
suppositoire		<i>mèftoul</i>	مفتول
plus haute autorité religieuse, mufti		<i>mofti</i>	مفتي
évasé		<i>mfarteh (mfarte7)</i>	مفرطح
désordonné, dans tous ses états, sens dessus dessous		<i>mfer'es (mfer3es)</i>	مفرعس

abîmé, réduit en pièces		<i>mferiyèk</i>	مفريك
expliqué		<i>mfesser</i>	مفسر
frappé, passé à tabac		<i>mfachekh (mfashe5)</i>	مفشيخ
aplatis, écrasé, camus		<i>mfattes</i>	مفطس
sevré		<i>maftoum</i>	مفطوم
éclos		<i>mfaqqes (mfa99es)</i>	مفقس
crevé		<i>meflouq (meflou9)</i>	مفلوق
épicé		<i>mfaouèh (mfawè7)</i>	مفوح
face à		<i>mqabel</i>	مقابل
contrepartie		<i>mouqabel</i>	مقابل
rencontre, rencontre sportive		<i>mouqablè</i>	مقابلة
- mode musical - récit centré par un héros et conté par un narrateur à un public debout		<i>maqam (ma9am)</i>	مقام
mal habillé, fagoté		<i>mqajouel (m9ajwel)</i>	مقجول
mélange de soie et de laine		<i>mqardech (m9ardesh)</i>	مقردش
fou, malade mental (Cap Bon)		<i>mqar'ech (mqar3esh)</i>	مقرعش
pâtisserie tunisienne, beignets aussi appelés debla, manicoti, ouedhn el qadhi		<i>mkarkchèt</i>	مقرقشة
pâtisserie kairouanaise en forme de losange à base de semoule farcie avec de la date écrasée		<i>maqroudh (ma9roudh)</i>	مقروض
pâtes		<i>maqrouna (maqrouna)</i>	مقرونة
dégoûté		<i>mqazzez (m9azzez)</i>	مقزز
ciseaux		<i>mqas (m9as)</i>	مقص
- raccourci - personne qui lésine		<i>mqasser (m9asser)</i>	مقصر
chambrette secondaire dans une chambre à coucher de maison mauresque (Kairouan)		<i>maqsoura (ma9soura)</i>	مقصورة
coupé, découpé		<i>maqsous (ma9sous)</i>	مقصوص
déchirer		<i>mqatte' (m9atte3)</i>	مقطع
en rupture de stock		<i>maqto' (ma9to'3)</i>	مقطوع
faire un croche-pied, prendre quelque chose à quelqu'un		<i>maqas (ma99as)</i>	مقص
marmite du couscoussier		<i>maqfoul (ma9foul)</i>	مقفول
arraché		<i>mqalle' (m9alle3)</i>	مقلع
soucieux		<i>mqalleq (m9alle9)</i>	مقلق
poêle à frire		<i>maqlè (ma9lè)</i>	مقلي
- frit - plat de légumes et de poissons frits		<i>Moqli (mo9li)</i>	مقلي
courbé		<i>mqaoues (m9awes)</i>	مقوس
bracelet métallique plat		<i>mèqyès (mè9yès) - mègyès</i>	مقياس، مقياس
fou		<i>mqarba' (mqarba3)</i>	مقربع
avoir la tête rasée		<i>mqarra' (mqarra3)</i>	مقارع
fusil		<i>magrounè</i>	مقرونة
magazin		<i>magazin</i>	مقزان

petite chambre (Jerba)		<i>magsoura</i>	مقصورة
pâtes		<i>makarouna</i>	مكارونة
renversé, mauvais		<i>mèkboub</i>	مكبوب
salade cuite à base de piments verts, de tomate et d'ail (judéo-tunisien)		<i>mekbouba</i>	مكبوبة
- poche - destin - prédestiné		<i>mektoub</i>	مكتوب
ligoté		<i>mkettef</i>	مكتف
fusil		<i>mok-hlè (mok7lè)</i>	مكحلة
avoir un sourire en banane, supporter de l'Espérance Sportive de Tunis		<i>mkachekh</i>	مكشخ
enragé		<i>mekloub</i>	مكلوب
épuisé, au bout du rouleau		<i>mkammèl</i>	مكمل
se maquiller	to put make-up on	<i>makyèj</i>	مكيچ
machine (étym. it. : macchina)		<i>mèkinè</i>	مكينة
remplir		<i>mlè</i>	ملا
cérémonie de « promesse de mariage »		<i>mlèk</i>	ملاك مملوك على فلانة
ange		<i>mlèk</i>	ملاك
fille facile		<i>mlahet</i>	ملاهد
crêpe épaisse agrémentée de harissa, d'œufs et de thon		<i>mlèoui (mlèwi)</i>	ملاوي
pâtisserie en forme de boule de pâte d'amande enrobée d'un glaçage		<i>mlabbès</i>	ملبس
couscous d'orge (Jerba)		<i>malthoutha</i>	ملثوثة
sel		<i>mèlh (mèl7)</i>	ملح
athée, hérétique		<i>molhed (mol7ed)</i>	ملحد
drap		<i>melhfa (mel7fa)</i>	ملحفة
feuille de brick		<i>malsouqa (malsou9a)</i>	ملصوقة
Stade Tunisien		<i>el mel'ab ettounsi (el mel3ab ettounsi)</i>	الملعب التونسي
bâtard		<i>malqout (mal9out)</i>	ملقوط
quel		<i>mella</i>	ملّ ملّ كوّارجي
ghetto juif au Maroc, saloir		<i>mellèh (mellè7)</i>	ملاح
pôlisser		<i>mellès</i>	ملاس
quel (avec étonnement)		<i>mella</i>	ملة ملة طقس
		<i>mellè</i>	ملة ياكل في الغلة و يسب في الملة
saler		<i>melleh</i>	ملح
pôlir, lisser		<i>melles</i>	ملس
millime (millième d'un dinar)		<i>mellim</i>	مليم
corète pilée, ragout à base de corète		<i>mloukiya (mlou5iya)</i>	ملوخية
jeté		<i>mlèoueh (mlewwè7)</i>	ملوّح
plein		<i>melyèn</i>	مليان
vêtement féminin sans		<i>mèlya</i>	ملية

couture, en soie ou en coton, de différentes teintes et fermé par une agraphe bien, agréable, charmant		<i>mlih (mli7)</i>	مليح ناس ملاح
excellent		<i>momtèz</i>	ممتاز
étendu, allongé		<i>memdoud</i>	ممدود
royaume		<i>memlkè</i>	مملكة
esclaves formant une milice au service des beys et des califes		<i>memlouk</i>	مملوك
grand-mère		<i>memmèt</i>	مماة
		<i>mammou</i>	ممو الغنجة ممو عينيا
manger (langage enfantin)		<i>mammè</i>	ممي
boucles d'oreille triangulaires ou semi-circulaires		<i>mnèguech</i>	مناقش
rêve		<i>mnèma</i>	منامة
chaire à prêcher dans une mosquée, minbar		<i>menber</i>	منبر
par derrière		<i>men tèli</i>	من تالي
veste traditionnelle pour hommes		<i>mentèn</i>	منتان
puant		<i>mentèn</i>	منتن
voyant, devin, astrologue		<i>mounajjem</i>	منجم
mine, gisement		<i>menjem</i>	منجم
bourse (d'étude, etc.)		<i>menha (men7a)</i>	منحة
enlevé, ôté		<i>mnahhi (mna77i)</i>	منحي
piège métallique à oiseaux		<i>mendèf</i>	منداف
serviette		<i>mendil</i>	منديل
énervé		<i>mnervez</i>	منرفز
espace résidentiel et fonctionnel constituée de plusieurs maisons et de vergers (Jerba)		<i>menzel</i>	منزل
- scie - poisson-scie		<i>menchar</i>	منشار
serviette		<i>menchfè</i>	منشفة
édit, circulaire, pamphlet, tract		<i>menchour</i>	منشور
région, poste de police		<i>mentqa (ment9a)</i>	منطقة
parfumé à la menthe, mentholé		<i>mna'ne' (mna3ne3)</i>	مننع
s'il-te-plaît		<i>men fadhlek</i>	من فضلك
gonflé, rempli d'air		<i>menfoukh (menfou5)</i>	منفوخ
rapporteur, goniomètre		<i>menqlè (men9lè)</i>	منقلة
montre		<i>menguèla</i>	منقالة
coude (Sfax)		<i>menkèn</i>	منكاب
manicotti, beignet aussi appelé debla, ouedhn el qadhi		<i>manikotti</i>	منيكوتي
marbé (poisson)		<i>mankous</i>	منكوس
personne ayant des tâches de rousseur		<i>mnemmèch</i>	منمش
par ici (Sfax)		<i>menna</i>	مني

mérou		<i>mennèni</i>	مئاني
qui ? (Jerba)		<i>menhou</i>	منهو
par où ?		<i>mnin</i>	مئين
mérinos		<i>menious</i>	منيوس
fou, dément		<i>mehboul</i>	مهبول
habitant de la Mahdiya		<i>mehdaoui (mehdawi)</i>	مهداوي
le Mahdi dont l'apparition précèdera la seconde venue du Messie sur terre (littéralement : le bien guidé)		<i>mèhdi</i>	مهدي
dot		<i>mahr</i>	مهر
mortier		<i>mèhrès</i>	مهراس
festival		<i>mèhrajèn</i>	مهرجان
ingénieux, débrouillard		<i>mhèf</i>	مهف
		<i>mehmech</i>	مهمش
ridicule, sens dessus dessous		<i>mhentel</i>	مهنتل
les meubles, mobilier		<i>moubilyè</i>	موبيلية
mort		<i>mout</i>	موت
- moteur - motocyclette		<i>moutour</i>	موتور
vague		<i>moujè</i>	موجة
dame dans un jeu de carte (étym. Esp. : mujer)		<i>moujira</i>	موجيرة
les Almohades		<i>mouahhidoun (mouwa77idoun)</i>	الموحّدون
musique		<i>mouzika</i>	موزيكا
couteau, poignard		<i>mous</i>	موس
couteau (Sfax)		<i>moussa</i>	موسة
saison		<i>maousseem (mawsem)</i>	موسم
musique		<i>moussi9a (moussi9a)</i>	موسيقى
génial, extra		<i>mouch normal</i>	موش نرمال
mouchoir	handkerchief	<i>mouchoir</i>	موشوار
fête commémorant la naissance du prophète Mouhamed		<i>moulèd</i>	مولد
propriétaire, seigneur, maître		<i>moulè</i>	مولى
pater familias (Jerba)		<i>moulè lbit</i>	مولى البيت
provision de denrées alimentaires		<i>mounè</i>	مونة
gouttière	gutter, drainpipe	<i>mizèb</i>	ميزاب
homosexuel passif		<i>miboun</i>	ميبون
lesbienne		<i>mibouna</i>	ميبونة
un mètre		<i>mitrou</i>	ميتر
WC, toilettes		<i>mihadh (mi7adh)</i>	مباحض
eau (langage rural)		<i>may</i>	مي
- table basse et circulaire - toilette, WC (Sfax)		<i>midè</i>	ميدة
merde, nullité	shit, worthlessness	<i>mirda</i>	ميردة
balance de pesée		<i>mizèn</i>	ميزان
thermomètre		<i>mizèn eskhanè (mizèn es5anè)</i>	ميزان السخانة
niveau à bulle		<i>mizèn mè</i>	ميزان ماء

budget		<i>mizènyè</i>	ميزانية
pantacourt porté par les femmes sous la fouta (Tunis)		<i>mizzou</i>	ميزو
énervant, embêtant, enquiéneur		<i>mi'a (mi3a)</i>	ميسة
mécanicien	garage mechanic	<i>mikanissien</i>	ميكانيسيان
petite mère		<i>mima</i>	ميمية
mine, gisement		<i>minè</i>	مينية
mort		<i>meyyet</i>	ميت
mai		<i>meyyou</i>	ميو

Lettre N - حرف ن

se lever (Jerba)		<i>nèth</i>	ناث
coté, aspect, district		<i>nèhyè (nè7yè)</i>	ناحية
rare, inusité, inhabituel		<i>nèder</i>	نادر
appeler		<i>nèdè</i>	نادى
club		<i>nèdi</i>	نادي
feu		<i>nar</i>	نار
tour ronde de guet dans un ribat		<i>nadhour</i>	ناظور
noria, machine hydrolique servant à puiser l'eau		<i>nè'oura (nè3oura)</i>	ناعورة
parturiente, femme qui va bientôt accoucher		<i>nèfsè</i>	نافسة
insuffisant, il manque		<i>nèqes</i>	ناقص
je projette		<i>nèoui (nèwi)</i>	ناوي ناوي نعرس و نتهرس
flûte en roseau		<i>nay</i>	ناي
moi (parler rural)	l (rustic language)	<i>ney</i>	ناي
annonceur public		<i>nebbèh</i>	نباة
défaitiste qui se moque de l'action des autres, supporter du Club Africain		<i>nabbar</i>	نبار
aboyer		<i>nbah (nba7)</i>	نبح
vexer		<i>nbèz</i>	نبز
vexation, pic		<i>nèbza</i>	نيزة
prophète		<i>nèbi, nibi, nbi</i>	نبي صلي ع النبي
un bout (de pain, etc.)		<i>netcha</i>	نتشة
menuiserie		<i>njara</i>	نجارة
menuisier		<i>nejjar</i>	نجار
travailler le bois, façonner le bois		<i>najjer</i>	نجر
- pouvoir - prévoir (pour un devin)		<i>nejjem</i>	نجم
étoile		<i>nèjmè</i>	نجمة
le fait d'agacer		<i>nah dèz fennah (dèz enna7)</i>	نح دز في النح
cuivre		<i>nhas (n7as)</i>	نحاس
partie inférieure du couscoussier (Sfax)		<i>nhasa (n7asa)</i>	نحاسة
enlever, ôter		<i>nahha (na77a)</i>	نحي

de mauvais augure, funeste		<i>nahs (na7s)</i>	نحس
abeille	bee	<i>nahla (na7la)</i>	نحلة
nous	we	<i>nahna</i>	نحننا
moelle osseuse, mie de pain		<i>nokhalè (no5alè)</i>	نخالة
sole			نداسة
déplorer la perte de		<i>ndèb</i>	ندب
marcher (Jerba)		<i>ndèb</i>	ندب
je pense, sans doute (Nabeul)	I think, maybe (language of Nabel)	<i>ndourou</i>	ندورو
énervé		<i>nervez</i>	نرفز
personne s'énervant rapidement		<i>nervouzi</i>	نرفوزي
se dépêcher (Sfax) (étym. arabe : nèjèzè : accomplir)		<i>nzez</i>	نزز نزز روحك
appuyer		<i>nzel</i>	نزل
procès		<i>nezla</i>	نزلة
merlan		<i>nazalli</i>	نزلي
campagnard ayant migré vers la ville (péjoratif)		<i>nouzouh (nouzou7)</i>	نزوح
soirée précédant le mariage, outiya (Sfax)		<i>nzoul</i>	نزول
femmes		<i>nsè</i>	نساء
femmes		<i>nsèouin (nsèwin)</i>	نساوين
eau de fleur d'églatier		<i>nesri</i>	نسري
brise	breeze	<i>nesma</i>	نسمة
oublier		<i>nsè</i>	نسي
chasser les mouches		<i>nech</i>	نش ينش في الذبان
demander à quelqu'un		<i>nched</i>	نشد إنشدو ع الطريق
- publier - étendre (le linge)		<i>nchar</i>	نشر
serpillère (Bizerte)		<i>nechèfa</i>	نشافة
pickpocket	pickpocket	<i>nechèl</i>	نشال
chrétiens, nazaréens		<i>nsara</i>	نصاراة
rendre victorieux		<i>nsar</i>	نصر الله ينصرك
chrétien, nazaréen		<i>nasrani</i>	نصراني
- moitié - mélange de gros tessons de briques, de sable et de chaux		<i>nesf</i>	نصف
donner un coup de tête ou de cornes		<i>ntah (nta7)</i>	نطح
bigarade, orange amère		<i>na'ranj (na3ranj)</i>	نعرنج
- s'assoupir - s'engourdir		<i>nes (n3es)</i>	نعس
cercueil		<i>na'ch (na3ch)</i>	نعش
raie (Sfax)		<i>na'assa (na33assa)</i>	نعاسة
oui		<i>n'am (n3am)</i>	نعم
menthe		<i>na'nè' (na3nè3)</i>	نعناع
se plaindre avec insistance		<i>naghnagh</i>	نعغ
priser du tabac		<i>nef</i>	نف

cendrier (Sfax)		<i>nafadha</i>	نفاضة
souffler, gonfler		<i>nfakh (nfa5)</i>	نفخ
prise de tête		<i>nefkhan (nef5an)</i>	نفخان
tabac à priser	snuff	<i>neffa</i>	نفة
masque cachant le visage et ne laissant apparaître que les yeux		<i>niqab (ni9ab)</i>	نقاب
syndicat	Trade union	<i>nèqabè (nè9abè)</i>	نقابية
syndical, syndicaliste		<i>nèqabi (nè9abi)</i>	نقابي
goutte (maladie)		<i>naqres (na9res)</i>	نقرس
sculpter, ciseler		<i>nqach (n9ash)</i>	نقش
- sculpture - chose formidable		<i>naqchè (na9shè)</i>	نقشة
sculpteur		<i>naqqach</i>	نقاش
retrancher, diminuer		<i>naqqès (na99ès)</i>	نقص
porteur (Kairouan)		<i>naggèl</i>	نقال
sauter		<i>naggez</i>	نقز
bouton d'acné		<i>nekkouta</i>	نكوتة
caca (langage enfantin)	poo, poop	<i>nennèha (nennè7a)</i>	نناحة
faire caca (langage enfantin)	to defecate (children's language)	<i>nanneh</i>	ننح
		<i>ennam</i>	النم
tache de rousseur		<i>nmèch</i>	نمش
fourmi	ant	<i>nemmèla</i>	نمالة
moustique	mosquito	<i>nemmousa</i>	نموسة
jour		<i>nhar</i>	نهار
15 août (Nabeul)		<i>nhar el madonna</i>	نهار المادونة
rue		<i>nehj</i>	نهج
fleuve, rivière		<i>nahr</i>	نهر
se lever, se dresser		<i>nhadh</i>	نهض
essor, renaissance arabe du XIXème siècle, nom du parti islamiste tunisien		<i>nahdha</i>	نهضة
braire		<i>nhaq (nha9)</i>	نهق
pluie (langage rural)		<i>naw</i>	نوّ
noyau		<i>nouèt</i>	نواة لعبة نواية المشماش
beaucoup (Cap Bon)		<i>noud</i>	نود عندو نود صغار
genre, espèce, catégorie		<i>naou' (naw3)</i>	نوع
numéro, personne drôle (comme dans « sacré numéro »)	number, funny person	<i>noumrou</i>	نومرو
pleureuse professionnelle		<i>naouèha (nawwè7a)</i>	نواحة
fleur		<i>naouara (nawara)</i>	نؤارة
WC, toilettes (Kairouan)		<i>naouèla (nawèla)</i>	نؤالة
se lamenter, pleurer sur		<i>naouah (nawwa7)</i>	نؤح
projeter, projeter de		<i>nouè (nwè)</i>	نؤى ناوي نعرّس على بكري
coït (vulgaire)	coïtus	<i>nik</i>	نيك
encre bleue naturelle utilisée à Kairouan		<i>nila</i>	نيلة
copuler, faire n'importe		<i>neyèk</i>	نيك

quoi (vulgaire)			
-----------------	--	--	--

Lettre Ha - حرف ه

donne-moi		<i>hèt</i>	هات
portant		<i>hèzez</i>	هازز
calme (Sfax)		<i>hèfet</i>	هافت
animal		<i>hèychè</i>	هايشة
excellent		<i>hèyel</i>	هايل
morceau de viande sans os		<i>habra</i>	هيرة
descendre		<i>hbat</i>	هبط
descente, pente		<i>habta</i>	هبطة
radoter		<i>htèr</i>	هتر
partir, émigrer		<i>hèj</i>	هج
émigrer		<i>hjàr</i>	هجر
Hégire, voyage du prophète Mouhammed de la Mecque à Médine		<i>hejra</i>	هجرة
hégirien		<i>hejri</i>	هجري
lancer une attaque, donner l'assaut		<i>hjem</i>	هجم
départir en force, arriver sans prévenir		<i>hed</i>	هد مد علينا بماليه
futilités		<i>hdèri</i>	هداري هداري فارغة
futilité		<i>hedra</i>	هدرة
roucouler		<i>hodhod</i>	هدهد
vas-y (à un cheval ou un âne)		<i>herr</i>	هر
fuir, s'échapper		<i>hrab</i>	هرب
fan de rock metal		<i>hardous</i>	هردوس
écraser avec un mortier		<i>herrès</i>	هرس
plat en sauce à base de pieds ou de tête d'agneau, de veau ou de boeuf		<i>hergma</i>	هرقمة
grondant (pour un torrent)		<i>harhar</i>	هرهار
fuite		<i>hroub</i>	هروب
pâte de piments rouges		<i>hrous</i>	هروس
harissa, pâtes de piments rouges séchés, pâtisserie à base de semoule		<i>hrissa</i>	هريسة
gâteau à base de semoule, d'amande et d'orange râpée		<i>hrissèt ellouz</i>	هريسة اللوز
soulever, porter		<i>hez</i>	هز
levée du trousseau qui a lieu quelques jours avant le mariage		<i>hezzèn el farch</i>	هزان الفرش
plateau (géologie)		<i>hadhba</i>	هضبة
se calmer (Sfax)		<i>hfèt</i>	هفت
comme ci, comme ça		<i>hekkèkè</i>	هكاكة
ainsi		<i>hekkèyè</i>	هكاية
croissant de lune		<i>hlèl</i>	هلال

helicopter		<i>hèlikopter</i>	هليكوبتر
ridiculiser		<i>hentel</i>	هنتل
Inde	India	<i>hend</i>	هند
figues de Barbarie	prickly pear	<i>hendi</i>	هندي
grand foulard en coton (fabriqué en Inde)		<i>hendiya</i>	هنديّة
propriété terrienne, grand domaine agricole		<i>henchir</i>	هنشير
insectes et animaux venimeux (Sfax)		<i>haouch (hawch)</i>	هوش
eux		<i>houmè</i>	هوما
ici		<i>houni - houniya</i>	هوني، هونيّا
lui		<i>houè (houwè)</i>	هو
me voici (Cap Bon)	here I am (in the Cap Bon)	<i>haouani</i>	هواني
elle		<i>hiyè</i>	هي

Lettre Ouaou (W) - حرف و -

être sûr		ouèthiq men (wèthi9 men)	واتق من
oasis		ouèha (wè7a)	واحة
rivière, fleuve, ouèd		ouèd (wèd)	واد
large, spacieux	wide, spacious	ouèsi' (wèsi3)	واسع
c'est vrai ! (Cap Bon)		ouèchi (wèshi)	واشي
personne importante, qui a ses entrées		ouassel (wasel)	واصل
bas, irrespectueux (Cap Bon)		ouati	واطي
difficile		ouè'er (wè3er)	واعر
- debout - arrêté		ouèqef (wè9ef)	واقف
il se pourrait que, peut-être que, je pense que		ouèqila (wè9ila)	واقبلا واقبلا ما هياش الجئة
s'habituer à		ouèlef (wèlef)	والف
gouverneur		ouèli (wèli)	والي
cours privés		outid (woutid)	وتيد
hôtel		outile (wtil)	وتيل
document		ouèthiqa (wèthi9a)	وثيقة
coincer, bloquer		ouahhel (wa77el)	وحل
avoir des envies de femme enceinte		ouahhem (wa77em)	وحم
monstre		ouahch (wa7sh)	وحش
sauvage		ouahchi (wa7shi)	وحشي
s'embourber, être coincé		ouhèl (w7èl)	وحل
situation où l'on est empêtré		ouahlè (wa7lè)	وحلة
envie de femme enceinte		ouham (w7am)	وحم
un sacré lascar		ouhayed (wou7ayed)	وحيد
frère		oukhay (w5ay)	وخي
oreille		oudhen (wdhen)	وذن
beignets en anneaux aussi appelés debbla, manicotti, mkarkchèt (littéralement : oreilles de juge)		ouedhnin el qadhi (wedhnin el 9adhi)	وذنين القاضي
daurade		ourata (wrata)	وراطة

rose		ouardè (wardè)	وردة
mauvais affaire, bourbier		ouarta (warta)	ورطة
atelier, chantier		ouarcha (warsha)	ورشة
- feuille - dorade (Tunis)		ouarqa (war9a)	ورقة
hanche		ourak (wrak)	ورك
couverture en laine (Sfax)		ouèzra (wezra)	وزرة
lézard		ouèzgha (wèzgha)	وزغة
petits poissons séchés que l'on mange à Jerba et à Gabès, anchois		ouzèf (wzèf)	وزف
peser		ouzen (wzen)	وزن
poids, masse		ouèzn (wèzn)	وزن
saleté		ousakh (wsa5)	وسخ
coussin, oreiller		ouessèdè (wessèdè)	وسادة
salir		ouassekh (wasse5)	وسخ
élargir		ouesse' (wesse3)	وسع
patio		ouest eddar (west eddar)	وسط الدار
centre, milieu		ouest (west)	وسط
largeur, ampleur		oussa' (wsa3)	وسع
whisky		oueski (weski)	وسكي
encens constitué de gomme ammoniacale censé éloigner les démons et le mauvais oeil		ouchaq (wcha9)	وشق وشق و داد
tatouage		ouehmè (weshmè)	وشمة
moustique (Mehdia)		ouèchouèch (weshwesh)	وشواش
accompagner		ouassel (wassel)	وصل
recommander		ouassa (wassa)	وصى
arriver, atteindre		ousel (wsel)	وصل
domestique, sujet noir		ousif (wsif)	وصيف
testament		ousiya (wsiya)	وصية
- caractère de ce qui est bas - bassesse (morale)		outa (wta)	وطاء
le Cap Bon (littéralement : la patrie tournée vers la Mecque)	Cap Bon	el ouatan el qèbli (el watan el 9èbli)	الوطن القبلي
outia, cérémonie réservée aux femmes lors d'un mariage traditionnel		outiya (wtiya)	وطية
salairé à la tache		ouèfqa (wèf9a)	وقفة
- se lever, se dresser - s'arrêter		ouqef (w9ef)	وقف
arrêter quelqu'un ou quelque chose		ouaqqef (wa99ef)	وقف
allumette		ouquidè (w9idè)	وقيدة
avoir une érection (vulgaire)		ouaguèf (waggef)	وقف
auberge modeste comportant un groupe de chambres autour d'une cour centrale où s'effectuaient la cuisine et la toilette		oukèla (woukèla)	وكالة
naissance		oulèdè (wlèdè)	ولادة
- gouvernorat, unité administrative composée de délégations et de		ouilèya (wilèya)	ولاية

municipalités - siège administratif d'un gouvernorat			
garçon	boy	ouled (wled)	ولد
enfanter, donner naissance		oueldet (weldet)	ولدت
bâtard		oueld lehrām (weld le7ram)	ولد الحرام
cousin du côté maternel		oueld khal (weld 5al)	ولد خال، ولد خالة
personne bien éduquée et de bonne famille		oueld 'aylè (weld 3aylè)	ولد عايلة
cousin du côté paternel		oueld 'am (weld 3am)	ولد عم، ولد عمّة
personne de bonne famille		oueld familyè (weld familyè)	ولد فاميلية
Je jure par Dieu		ouallah (wallah)	والله
saint soufi	sufi saint	ouliy (wliy)	ولي
saint soufi	sufi saint	ouliy saleh (wliy sala7)	ولي صالح
festin, banquet		ouèlimè (wèlimè)	وليمة
les Vandales		ouendlos	الوندلس
tenir compagnie		ouennes (wennes)	ونس
originaire de Venise (patronyme)		ounis (wnis)	ونيس، لونييسي
où	where	ouin (win)	وين
où est-il (Cap Bon)		ouinahou (winahou)	ويناهو
comment vas-tu		ouin hayek (win 7ayek)	وين حيك

Lettre Yè - حرف ي

ô toi		yè	يا
maman		ya	يا
dur		yèbes	يابس
alors		yèkhi	ياخي
Je ne crois pas, cela m'étonnerait fort		yè dhnoubi	يا ذنوبي يا ذنوبي كان يجي
beaucoup		yèsser	ياسر
jasmin (fleur)		yèsmīn	ياسمين
jasmin (la plante)		yèsmīnè	ياسمينة
		yè choumi	يا شومي
en avant, go (littéralement : ô Dieu)		yalla	ياالله
durcir		ybès	يباس
s'il te plaît (Sfax)		yebba yabba	يبة يبة
orphelin enfants (Nabeul)		ytim	يتيم
brique		yèjour	يجور
brique cuite		yèjour 'arbi (yèjour 3arbi)	يجور عربي
		yehrez (ye7rez)	يحرز يحرز الي عاونتك
vive, longue vie à		yahyè (ya7yè)	يحي
yacht		yakht (ya5t)	يخت
bras, main		yed	يد
Khomsa, main de fatma (littéralement : la main ouverte) (Judéo-tunisien)		el yed el meftouha (el yed el meftou7a)	اليد المفتوحة

pilon du mortier		<i>yed el mehrès</i>	يد المهراس
ça suffit, assez		<i>yezzi</i>	يزي
unité de mesure de la grosseur des grains de semoule		<i>yessi</i>	يسي
C'est-à-dire, cela signifie		<i>ya'ni (ya3ni)</i>	يعني
merci (littéralement : longue vie)		<i>y'aychek (y3aychek)</i>	يعيشك
colombe		<i>yèmèma</i>	يمامة
peut-être		<i>yomkon</i>	يُمكن
juif		<i>yhoudi</i>	يهودي
ragoût aux potirons (Jerba)		<i>yèhni</i>	يهني
jour		<i>youm</i>	يوم
aujourd'hui		<i>elyoum</i>	اليوم
beignet en forme de tore		<i>yoyo</i>	يويو

Bibliographie :

- Kairouan.org (site web) : articles de Mohamed Rebaï
- « Dictionnaire du dialecte sfaxien » (site web Sfaxonline)
- « Spécificité du dialecte sfaxien » par Dhouha Lajmi, in Synergies Tunisie n°1 - 2009
- « Aux origines des noms de famille » (voyage dans l'état civil algérien) par Rachid Lourdiane (El Watan du 29 mars 2005)
- « La langue parlée des Tunes » par le Rav Yehoshua Ra'hamim Dufour (site web Modia)
- « Expressions judéo-tunisiennes » par Albert Simeoni (site web Harissa)
- « Inventaire lexical des tunisismes » par Habiba Naffati, Ambroise Queffélec, M'tira ben Salah Hammal, Aïcha Gheribi et Leïla Bel-Hadj Larbi (in Institut de linguistique française – CNRS – Le français en Tunisie ; n°18 – 2004)
- « La cuisine tunisienne – Ommek Sannèfa » par Mohammed Kouki – ISBN 9973-17-220-5
- « Ailleurs, d'ailleurs » « Gli italiani all'estero » - Etudes et documents réunis par Jean-Charles Vegliante – Cicre – Presses de la Sorbonne Nouvelle – ISBN 2-87854-114-6
- « Dictionnaire Larousse - Arabe Français » édition 1999
- « Lexique bilingue » du site web Hammam ensa
- « El Moussefer - Parle facilement tunisien » maison d'édition EDICA
- « L'arabe tunisien de poche - Editions Assimil évacion », d'après Wahid ben Alaya
- « Des mets et des couleurs » (blog culinaire de Moghrama)
- « Le trident de neptune - Le site de la pêche sportive en Tunisie »
- Medina portal (site web) : « A travers la Tunisie »
- « Le costume - Coupes et formes » par Max Tilke (Nouvelles éditions latines) ISBN 2-7233-0404-3

أمثال شعبية

تأليف كريم عبد اللطيف

البهامة - السخافة

واحد يحلب و واحد ينحّي المحلب
مهبولة و زغرطولها في وذنها
العزوزة هاززها الواد و هي تقول العام صابة
قاله ويني وذنك؟ (عمل دورة...) وقاله هاهي
بو فتاق و ساكن في رابع طاق
يبيع القرد و يضحك على شاريه
التي يبول و الريح معاكسه، ما عليه كان يمسح سنّيه
التي عامل فيها بهيم ما يستغربش كان ركبوا عليه
ركبوه عالبهيم، مد يده للزنبيل
بهيم لابس كسوة
داهم على جبل بقادومة
L'idiot qui appelle au courage

التكبر

العين ما تعلاش عال حاجب
تمخّض الجبل ياخي ولد فار
عيطه و شهود على ذبيحة قنفود
سيد علينا و في الحرب نعامة
التي يخاف مالعصافر ما يزرعش الحبوب
الكلب النباح، قليل ما يعضّك
الكلب إذا نبح، لا عض لا جرح
العضمة ما تقول تق
لبس كسوة، حسب روجه سردوك
حل الصرّة، تلقى خيط
حتّى الذبان يكح
Pour un prétentieux

الكلب ينبج عالطيارة
داخل سوق البصّاصين بلاش ترمة
ترمته عريانة و الخاتم في الصبع
نفخة و ترنان و ترمة عريانة
Fier et prétentieux, et son cul est nu
حسايبته موسى، ياخي طلع فرعون
الشريف كان تقوى تواضع و الرخيص، كان تقوى تكبر
التكبر عالمتكبر، تواضع
ما تقول أنا رايس إلا ما تشق الأبحار
شاكر نفسه إبليس
صغر نفسك يكبر قلبك
الي ما يطولش العنقود، يقول أخخ ما مرّه
الي ما لحقش عالغنب يقول حامض
بهيم لابس كسوة
جبة حرير و سروال مرقع

الحكمة

شد مشومك لا يجيك ما اشوم
الي يبذل لحية بلحية، يشناقهم الثنين
يد وحدة ما تصفقتش
كل بلاد و رطلها
سلامة الإنسان في حلاوة اللسان
لا تكون حلو ياكلوك و لا تكون مر يطيشوك
لا تخالط الواصل يتصلط عليك و لا تعاشر الذليل يتجرى عليك
الي فاتك بليلة فاتك بحيلة
إسأل مجرب و ما تسألش طبيب
ما تغيص إلا ما تقيص
Ne plonge pas avant d'avoir une idée sur la profondeur
كول الي يعجبك و إلبس الي يعجب الناس
كان فاتك طعام قول شبع، وكان فاتك كلام قول سمعت
الي فاتك اللحم، عليه بالمرق
كان كثرت الرياس، يغرق البابور
تصرف مع الناس كما تحبهم يتصرفو معاك
كان الكذب ينجي، الصدق أنجي
يقول قايل : موش كل من قال قول، وفي
شاكر نفسه إبليس
الي يحب العسل، يصبر عل قرص النحل

الي ما رضاش بخبزة، يرضى نهار آخر بنصها
كثّر م العسل يمصاط
القومان بكري، بذهب مشري
الي جاره سعيد يسعد و الي جاره حدّاد يتّحرق بناره
إختار الجار قبل الدار
عصفور في اليد خير من عشرة عالشجرة
إضحك ل الدنيا، تضحكك
الأخلاق تنبت كالنبات كان سقيتها بماء المكرّمات
إبعد عالكدّاب و كان إستحقّيته، ما تصدقوش
شكون مالناس ما عنده عيب
اول الغش هبلّة و آخره ندمّة
إذا فاتك عمر، قول لعلّ فيها خير
كل تعطيلة فيها خير
كل توخيرة فيها خيرة
ما تدخّل لدارك كان القمح والشعير
الي موش مستانس بالبخور، تتّحرق حوايجه
النفس نفسك وإنتي طبيبها، وين تحطها وين تصيبها
قلب المؤمن دليله
المكتوب عالجبين، لازم تشوفه العين
إسمع الكلام الي بيغّيك وما تسمعش الكلام الي يضحكك
العيشة سلوم، ناس تطلع و ناس تهبط
ما يعجبك فالسلوم كان طوله
ما يعرف كان إلي طاح مالسلوم
لكل مقام مقال و لكل زمان رجال
الي شب على خلق، شاب عليه
النّار تاكل بعضها كان ما لقات ما تاكل
الماء الي ماشي للسدرّة، الزيتونة أولى بيه
حوت ياكل حوت و قليل الجهد يموت
إطرق الحديد و هو سخون
بنو آدم كالشجرة : يتعرّى و يتكسى
في التّأني السلامة و في العجلة الندامة

التسويق و المداراة

الي باعك بالفول، بيعو بالقشور
جاء يعاون فيه على قبر بوه، هربله بالفاس
دزّه خوه، طاح في الشربة

ياكل في الغلّة و يسب في الملة
يصلي و يخراء في القمح
يقرص و يده تحته
كيف الحمام، توكله مياة ليلة و ما يوكلكش ليلة
الراجل يظلم من فوقه و الساقط يقرص من تحته
إبعد عالكذاب و كان إستحقّيته، ما تصدقوش
الطمع قليل ما جمع
ضربني و بكى، سبقني و شكى
يا مؤمن الرجال، يا مؤمن الماء في الغربال
البصلة ما تولي تقاحة و الدوني ما تنفع فيه ملاحه
عريان يسلب في ميت
المتغطي بمتاع الناس عريان
اللي لبس ديش الناس عريان
العين بالعين و السنّة بالسنة و البادي أظلم
اللي يعمل الكلب، ما يكره الذيب
لا خير في الي لا يعاشر و لا يتعاشر
الناس ترى عيوب العباد و ما تشوفش عيوبها
كلاو رزقي و عصاو أمري
البخيل، يده اليمين ما تبلش يده اليسار
الحسايدي يرى فقدان نعمتك، نعمة ليه
الحسد مرض ما يتداواش
الي ما شبعش مالقصة مايشبعش من لحاسها
الحقار يموت في الكار
سارق و في يده شمعة
يا قاتل الروح و بين تروح
يقتل الميت و يمشي في جنازته
الي فاته زمانه ما يطمع في زمان الناس
يا حافر حفرة السوء، يا طايح فيها
الشكية سلاح الضعيف
الي ضرب ضرب و اللي هرب هرب
الشماتة بالمنكوب رخص
الإسم العالي و المرابط الخالي
بوس الكلب من فّهه حتى تقضي حاجتك منه
الي يحبك الدوني، يجي في كرومته
يطمع في خنانة المشنوق
من قرب إلى الأرض، كثر شره
اللي ما يخاف من ربّي، الخوف منه
يا حافر حفرة السوء، ما تحفر كان قياسك

ريح السد يهز ما يرد
Se dit méchamment d'une personne honnie qui est victime de ses fourberies.

الصدّاقة

كان صاحبك عسل، ما تلحسوش كله
الصحية صحبة و النية ما فماش
الشنقة مع الجماعة خلاعة
حمل الجماعة ريش
من كثرة محبتك فيّ حتى نسيت إسمي
الله يطّيح بينا من يرفق بينا
الصديق وقت الضيق
ما يوكلك في الحلو كان صباك و ما يمنك مالضيق كان ذراعك
خوك خوك و لا يغرّك صاحبك
قلل و دلل

الحياة الإجماعية

إختار الجار قبل الدار
اللي جاره سعيد يسعد و اللي جاره حدّاد يتّحرق بناره
بات ليلة مع الجران صبح يقرقر
بات ليلة مع الدجاج، صبح يقاقي
بات مع القرد صبح ولد عمّه
أربط البهيم هذا البهيم، إذا ما علمه النهيق يعلمه الشّهيق
اللي يحبك ما بينيلك قصر و اللي يكرهك ما بينيلك قبر
ملك الناس اللي كتم سرهم
يا داخل بين الظفر و اللحم يا خارج بالنتونة
*Ce qui entre l'ongle et la chair, c'est de la que sortira le pus,
En général, c'est pour dire qu'il ne faut se mêler des affaires d'un autre.*
يا داخل بين البصلة وقشرتها، ما ينوبك غير ريحتها
بركة الله في من زار و خفف
معرفةك في الرجال كنوز
كسكسله يرجع لأصله
الدنية ماخذة خاطر
يد وحدة ما تصفّش
ما أخيبك يا طبيعتي عند غيري

الضيف قبل بوك
دخله في دارك، يخرّجك حشومتك
البوس يبوس و القلب بكئه سوس
الجبال ما تتحرّكش، أما الرجال تتلاقى
بعبوص الكلب، حطوه أربعين عام في قصبه، طلع أعوج
عاملني كخوك وحاسبني كعدوك
الشركة علقه

TOUTE ASSOCIATION EST SOURCE DE TOUS LES MAUX

العين بالعين و السنّة بالسنّة و البيادي أظلم
اللي ليك ليك واللي خاطيك خاطيك
كان جات الشركة باهية، راهو الرجال تشاركوا في النساء
الشركة تركة و الجرب يعدي
بهيم الشركة يموت مدبار
طاح القدر، وفات العيشة
تعمل الخير، تلقى الخير
السر أمانة

الحوت ينتان من راسه

A propos de l'élite

راس القرطلة مخنون

le dessus du panier est avarié . se dit à Sfax lorsque l'élite d'un groupe n'est pas honnête
الشعب يحب اللعب

السلطة

أسمك هو أسمك، يا سلطان
On est ce que l'on est
ملك الناس اللي كتم سرهم
سيد القوم خادمهم
الباي باي حتى في شكاره
مولى التاج يحتاج
سيد علينا و في الحرب نعامة
شكون ينجم يقول للبي موش هگة
شكون ينجم يقول للسيد فمك أبخر
تنجمشي تقول للسيد، الي ريحته مشومة
كان كثر الرياس، يغرق البابور
عاشر كلب و ما تعاشرش مخزني
عاشر كلب و ما تعاشرش بوليبي

الحرية

يد الحر ميزان
لا دين، لا ملة
أعطيني قرطلتي ما حاشتي بعنب
بسلاحي و إنموت

القوة

علمته الرماية و وقت اللي قوى رمانى
سيد علينا و فى الحرب نعامة
بو مياة ناقة يحتاج لبو بهيم
سقف بيتي حديد و ركن بيتي حجر، فأعصفي يا رياح و أهطلي يا مطر
السبع اذا شاب، طمعوا فيه الذياب

الدين

المسلم يبعد ع اللي ما يخصّوش
قلب المؤمن دليله
اللي يتواضع، يرفعه ربّي
اللي عرف نفسه، عرف ربّه
ربّك، رب قلوب
م القلب ل القلب رسول
صام صام .. و فطر على بصلة
يصلي و يخراء فى القمح
ربي يحبس علينا العقل و الدين
Se dit devant quelque chose d'incroyable
حسايبته موسى، ياخي طلع فرعون
اللي حج حج و اللي عوق عوق
العين بالعين و السنة بالسنة و البادي أظلم
بين الدرجة و الدرجة يجيب الله فرجة
الفقيه اللي إستنينا بركته، دخل للجّامع ببلغته
حضر الحصيرة قبل الجامع

Celui qui s'occupe des choses secondaires avant de s'intéresser aux choses primordiales

كل بصّة بوضؤها
 لا دين، لا ملة
 الدين أفيوم الشعب
 كان تخلطت الأديان، شد في دينك
 الجوع كافر
 شاكر نفسه إبليس
 الراجل هو النار، المرء هي الحطب و إبليس هو الهواء
 الشيطان أستاذ الراجل وتلميذ المرء
 المرء تغلب الشيطان
 اللي ما ينجموش الشيطان، تنجمو المرء
 كان صعب ع الشيطان دخوله ل بلاصة، بعثلها مرء
 اللي ما يخاف من ربّي، الخوف منّه
 بدن فاجر و قلب كافر
 التقى موش كان بلحيته
 بين المغرب و العشاء، يفعل الله ما يشاء
 بقر الله في زرع الله
 الله معاكم في الصعدة، في التشرشبية يدكم عالفرانات
Dieu soit avec vous dans la montée, au cours de la descente gardez la main sur les freins
 ياكل الدنيا و يتصحّر بالآخرة
 ربّي يعطي اللحم للّي ما عندوش سنين
 ربّي يعطي الفول للّي ما عندوش ضروس
 يصلّي الفرض و ينقب الأرض
 أبواب الله واسعة
 مالدرج للدرج يأتي الله بالفرج
 الصبر مفتاح الجنة

العلم

يطلع العلم من ريوس الفكارن
 خوذ العلم من ريوس الفكارن
 قالوله تفهم في العلم، قال نزيد فيه
Se dit de celui qui se dit savant alors qu'il est ignorant
 إسأل مجرّب و ما تسألش طبيب
 الفرخ ما يزقش بوه
 شويّة سعد خير من قنطار عقل

الخوف

نصّه في الخز و هو يتهز
Toujours le premier de la classe.
الخوف يجريّ الجوف
من خاف سلّم
من خاف نجا

العائلة

ولدك على ما تربّيه و راجلك على ما تعوده
لوم خواتك خير م اللي يضيعو عليك
أعزب دهر و لا أرمل شهر
ما توصّي يتيم على نواح
دخّلتني و دخّلت حماتي، و راجلي في الباب يستنّي
إقلب الطنجرة على فمها، تطلع الطفلة لأمها
خوك خوك و لا يغرك صاحبك
خوك يمضغك لاكن ما يبلعكش
كان الخويحن علي خوه، ما يبكي حد على بوه
كان الخويحنغ خوه، ما يبكي حد على بوه
الوسّادة تغلب الولادة
الوسّادة هي التي توسد أي تضع الوسادة، و نعني بها المرأة التي تربّي، و الولادة هي المرأة
التي تلد. و المعنى أن التربية تغلب على الفطرة
تبكي أمّه و لا تبكي أمّي
ما أبركك يا راجل أمي الأول
البغل يقول للحصان خالي
ريحة أمّي فيك يا خالتي

الصغار

القرد في عين أمّه غزال
كل خنفوس عند أمّه غزال
هذا الشبل ولد بوه السيد
ولد الفار يطلع حقار
ولد الوز يطلع عوام
كان طلع الولد لعمتّه، يا سعادة أمّه
ولدك على ما تربّيه و راجلك على ما تعوده

الربيع ربع و اللين قراص و الي عنده طفلة يعطيها ل ترّاس
كلاو رزقي و عصاوُ أمري
طفل بلا بو كدار بلا صقف
أختي من أمي , كيف العسل في فمي , وأختي من بابا كيف الريح في الشبابة
إذا البننت دبات و حبات، إسأل أمها أش خبات
دار البنات خالية
البنات و الزمان، ما فيهم أمان
الفرخ ما يرقش بوه
الدلال يخلف الهبال
كان ضربت ولدك ع العظمة، ما يسرقش الدجاجة

النساء

المراء في الشارع عروسة و في الدار جاموسة
المراء كأم البوية، تتلون كما تحب
المراء شعر طويل و عقل قصير
زين السماء في نجومها و زين المراء في شعرها
المراء الدونية تمرّض المعدة و المراء المزيانة توجع الراس
اللي داره راياضة، ما عندوش مراء
المراء و الفلوس يضيعو الرّاجل
لايعجبك نوار دفلة في الواد عامل ضلايل ولا يعجبك زين طفلة حتى تشوف الفعايل
راجل بلاش مراء راس بلا بدن و مراء بلاش راجل بدن بلا راس
الراجل الأطرش و المراء العمياء أسعد عرايس
الراجل هو النار، المراء هي الحطب و إبليس هو الهواء
كان جات الشركة باهية، راهو الرجال تشاركوا في النساء
الشيطان أستاذ الرّاجل وتلميذ المراء
المراء تغلب الشيطان
اللي ما ينجموش الشيطان، تنجمو المراء
كان صعب ع الشيطان دخوله ل بلاصة، بعثلها مراء
ما تسكت المراء كان باش تبكي
المراء ما عندها سلاح كان لسانها
آخر حاجة تسكت في الرّاجل قلبه و في المراء لسانها
اللي ما تعرفش تشطح، تقول الأرض معوجة
صعيب باش تلقى بطيخة و مراء باهين
كان تحب تتفضح، قول سرك لمراء
المراء المزيانة حاجتها بتلاثة رجال : واحد يخلص ديونها و واحد تحبّه و واحد يضربها
كان الرّاجل بحر، المراء جسر

العرس

أش يخرج العروسة من دار بوها
العروسة طويلة و الباب قصير
الزغاريد أكثر من الكسكسي
لايعجبك نوار دفلة فى الواد عامل ضلايل ولا يعجبك زين طفلة حتى تشوف الفعايل
خوذ بنات الأوصول، لعلا الدهر يطول
ثيق بمرتك مادام أمك تراقبها
لشكون تحرقس يا مرة الأعمى
لشكون تشطح يا مرة الأعمى

Se dit pour une femme légère. Qui se prend de grands airs alors que son mari ne la remarque même pas

ينجم يحمي العروس مرته من كل راجل خلافه هو
شرط العازب على الهجالة
Un choix désavantageux

المراء فى الشارع عروسة و فى الدار جاموسة
شكون يشكر فى العروسة، أمها و خالتها
خايبة توئس خير من غزالة تحوس
قرد مؤلف و لا غزال شرود
اضرب القطوسة تتربى العروسة
مسكينة اللي راجلها مغيار، عيشة مرّة ليل و نهار
عرّس و تهرّس
أرقد وحدك، يجيك النوم
لا راجل يطلق و لا حماة تفلق
حلفت العروسة ما تحب الحماة حتى تبياض الفحمة
الطالب يطلب و مرته تصدق
تقلب الطنجرة على فمها، تطلع البنت لأمها
كانك بقرة، خوذ بهيم
الله يطيح بيك ولد الحلال
عليك ببينات الأوصول، راهو الزمان يطول
الي يحب يزهي نفسه، يتذكر ليلة عرسه
اللي يتاكل على دار العرس، يبات بلا عشاء
يا واخذ القرد على ماله يروح المال و يفضل القرد على حاله
كانت تشخر، زادت بؤف
جيت نعرّس نتهى، نلقى العازب فى جئة
عبيد بونا، كي كبروا تزوجونا

المراء المراقبة نزيدوا في شرطها ناقة

الإحسان

بيت المحسن عمار
كان عطيت إنسى و كان خذيت تذكر
أعمل الخير و إنساه
اللي يعمل الخير ما يشاورش
الملح يبطا
المثل الباهي خير م النصيحة
الكريم من أكرم الأحرار
خزراًنك للمليح تسبيح
قاله يقوي سعدك، قاله تو تو

الحب

ما يطيقك كان اللي يحبك
بعيد ع العين، بعيد ع القلب
بوس بلا محبة يقطع الشوارب
اللي يحب الكل، يضيع الكل
لا نحبك و لا نصبر عليك
JE NE T'AIME PAS ET POURTANT JE NE POURRAI PAS ME PASSER DE TOI
المحبة تجي بالكيف، موش بالسيف
عينين يحبوك، من بعيد يراقبوك
قلب خالي ما عندوش مالي
مالقلب للقلب رسول
ربك، رب قلوب
الي ما عندوش فلوس، لا يعنق لا يبوس
الحب أعمى
الحب كرب
شدو دجاجكم، نشدو سرادكنا
ainsi répondit une bonne dame à sa voisine qui ne cesse de lui reprocher le comportement de son fils qui essaie de draguer sa fille

الموت

الثور النطاح لا يموت إلا منطوح
أدا البكا بالطلبة لا يرحم من مات
اللي سعده بالمرمة، يموت في سطل بغلي
اللي برجه بالمرمة، يموت في سطل بغلي
ما توصي يتيم على نواح
الشنقة مع الجماعة خلاعة
الزيادة تقتل المريض
عاش يتمي في عنبة، مات جابوله عنقود
عاش حياته شاهي عنبة، كي مات جابوله عنقود
يا قاتل الروح وين تروح
يقتل الميت و يمشي في جنازته
اللي فات مات
كل شيء في الدنيا هذه يتعدّ، كان الموت
الموت لازمة و العذاب علاش
جاوا باش يدفنوه، قاملهم و هرب بالفاس

Allusion aux suicidés à qui il était interdit d'être ensevelis avec les autres. On leur jetait la pioche et le point d'impact déterminait l'endroit à creuser. La légende veut que l'anecdote fut vraie et depuis, on ne jette plus la pioche.

جاء يعاون فيه على قبر بوه، هربله بالفاس
اللي مشاء في الغبار ما جاب أخبار
Celui qui est mort n'a jamais rapporté de nouvelles.
اللي يحب يشوف كان بيكيوا عليه، يشوف موت غيره
اللي يموت يطوالوا ساقيه
كيف القبر، ياخذ و ما يعطيش
الجنازة حامية و الميت كلب
ياكل الدنيا و يتصحر بالآخرة
انتوما السابقين و احنا اللاحقين
مشتهي الأوطان، مات حيران

البلاء

ما يحس بالجمرة كان اللي عقس عليها
ما يعرف كان اللي طاح مالمسلم
ربي خلق الداء و الدواء

اللي سعده بالمرمة، يموت في سطل بغلي
اللي سعده هگاك، يقعد ديما هگاك
إضحك ل الدنيا، تضحك عليك
الزلقة بفلقة

اللي ما ذاقش المر، ما يعرفش قيمة الحلو
وصل للعين و ما شربش

Celui qui a trimé et n'est pas parvenu au résultat escompté

كثر الهم يضحك
ساعة القضا غفلة

Se dit de qui subit un accident, à cause d'une inattention

البير غارق و الحبل قصير

خانها ذراعها قالت مسحورة

الماء الماشي للسدرة الزيتونة أولى بيه

الجمل ضحك ضحكة، شواريه تشرقت

Se dit de quelqu'un qui accomplit quelque chose à laquelle il n'est pas habitué, et voilà le résultat

اللي حج حج و اللي عوق عوق

اللي تلسعو الحناش يبات يستخايل

حانوت مسگر و لا كرية مشومة

دور دور، عشاك صحن فول

الغارق، في كل حبل يتمسك

اللي يحب الورد يتحمل شوكة

اللي يلوج عالرخيص، يجيه الغاي

Celui qui cherche le bon marché, risque de payer le prix fort,

Se dit de quelqu'un qui cherche les plus bas prix, mais il se fait avoir sur la qualité

الجوع كافر

لا دار لا دوار

تكويت و ما قلت أحييت

خببيتها طوال همي، حكبتها سال دمّي

بعد الغسرة، نسرح

كلمة لا، ما تجيب كان البلاء

معرفة ركافة تحل برميل

Avec une cuillerée d'antipathie il dilue un container.

مالمرسي بدينا نمقدفو

نمقدفو أي نضرب بالمجدف و تقال لمن بدأ بداية سيئة. لأن القوارب عادة تدفع فتنطلق بيسر

و سهولة في البداية

كانت تشخر، زادت بُف

ما يلزك للمر كان اللي أمر منه

الدار محلولة و المرء مهبولة

عبيد بونا، كي كبروا تزوجونا
جات بين الساق و التماق

القضاء و القدر

يوم ليك و يوم عليك

المال

قليل في الجيب خير من برشى في الغيب
فليس مع فليس يولئوا كديس
أصرف اللي في الجيب، يجيك ما في الغيب
اللي عنده الكعب، يلعب كيف ما يحب
اللي حسب الحسابات، في الهناء بيات
اللي يحسب وحده يفضله
يوفى مال الجدين، و تبقى صنعة اليدين
المال يجيب المال و الجمال يجيب السبّة
من نفقته باين عشا
بلي يبيع السارق، رابح
في المال و لا في الأبدان
بالقوت كسبوا الياقوت و على جال القوت باعوا الياقوت
سلف و إتلف
المتسلفة مردودة
اللي ما عنده فلوس، كلامه مسّوس
اللي ضاع ماله، كثر هباله
المراء و الفلوس يضيعو الرّاجل
اللي خلص ديونه شبع
الهناء و الغناء
لعب و ضحكة خير من شكاراة لويز
اليّ ما عندوش فلوس، لا يعنق لا ييوس
دبش مزيان و جيب مليون

الجنون

كان المهبول ياكل عشاننا الكل، العاقل ما يعطيهولوش

أعمل روحك درويش توّ تعيش
مهبولة و زغرطولها في وذنه
الهبال وحلة و العقل زريعة
الدلال يخلف الهبال
اول الغش هبله و آخره ندمه
اللي ضاع ماله، كثر هباله

العمل

ما يسبق للسوق كان الخضار
صاحب صنعتك، عدوك
خدمة النهار ما فيها عار
خادم زوز عروفات يكذب على واحد منهم
كان فلاح، راهو مالبارح
جزار يعظم على مراقزي
دار النجار بلا باب
باب النجار مخلوع
دهن وجهه، ولي فحّام
إذا تحب تعلم ولدك الكلام، حتّه صانع حجّام
جاء يخدم شوّاشي، تولدوا الناس بلا ريوس
قالوا فين مشاء فلوسك يا حمّار، قال في الصفيحة و المسمار
ما تقول أنا رايس إلا ما تشقّ الأبحار
عاشر كلب و ما تعاشرش مخزني

fais-toi une amitié avec un chien mais ne fais pas d'un flic un ami"
le "mkhazni" c'est l'ex cavalier du makhzen au temps du protectorat français

عاشر كلب و ما تعاشرش بوليسي
يوفي مال الجدين، و تبقى صنعة اليدين
صنعة بوه لا يعايروه

تعلم الحجامه في ريوس الينامة
Se dit de quelqu'un qui se prétend professionnel, et qui sabote les ouvrages.
الخدمة عبادة

قرباجي من غير حلبية كيف زمارة ساكتة
حانوت مسگر و لا كرية مشومة
مخزن مققول و لا كرية مشومة
يا طبيب العميان، داوي عليك العورى
يا طبيب لعور، داوي عينك العورى

يَدْعِي بالطب، يموت بالعلّة

إِسئَلُ مجرّب و ما تسئَلش طييب و دم الثعلب في دماغ الذيب

On raconte qu'un jour, le lion malade réunit les animaux pour les consulter. Pour se venger de son ennemi héréditaire, le chacal prescrivit comme traitement le sang du renard. Il pensait ainsi que le lion allait sacrifier le renard. Contre toute attente, ce dernier acquiesça. D'accord dit-il, mais la recette prévoit aussi le crâne du chacal. Il tendit alors sa patte à saigner pour donner un peu de sang, mais il fallait le crâne du chacal qui fut enfin sacrifié.

اللي يعمل، يعمل ليه

بهيم الشريكة يموت مديار

إخدم يا الشّاقّي للباقي

إخدم يا تاعس على الرّاقد النّاعس

كان يحرث ما يبيعه

الكلام

كان سكت راك حجيت

كان الكلام فضة، السكوت ذهب

كان فاتك طعام قول شبع، وكان فاتك كلام قول سمعت

كلام الليل مدهون بالزبدة

les paroles de la nuit sont enduites de beurre) Promettre des choses quand on est pas dans son élément ne vaut rien

حتّى الذبّان يكح

Se dit d'une personne qui se mêle d'une conversation, ou il est vraiment étranger a cette conversation.

سمع بالغالط و جاوب بالغالط

اللي ما يدري، يقول سبول

حديثك مع اللي ما يفهمكش، ينقص من عمرك

سلامة الإنسان في حلاوة اللسان

يقول قايل : موش كل من قال قول، وفي

إسمع الكلام اللي يبكيك وما تسمعش الكلام اللي يضحكك

كان الكذب ينجي، الصدق أنجي

إبعد ع الكذاب و كان إستحقّيته، ما تصدقوش

إنقلك و دليلك ملك

الكذب آفة الحديث

الفم الأبخر دواه السواك الحار

Pour les personnes grossières

ما تسكت المرء كان باش تبكي

المرء ما عندها سلاح كان لسانها

آخر حاجة تسكت في الرجل قلبه و في المرء لسانها

السكات علامة الرضاء
فمّه أكبر من باب بيته
كلمة لا، ما تجيب كان البلاء
يلعن بو السكات وقت الكلام
أعمل وذن تسمع و وذن ما تسمعش
يدخل من باب و يخرج من خوخة
إذا تحب تعلم ولدك الكلام، حتّه صانع حجّام
الجرح بيرى و تبرّيه ضميمه، و كلمة السوء تمسي و تصبح جديدة

الكسل

اخدم يا تاغس على الراقد الناعس
امشي بالنية وارقد فالثنية
النوم سلطان

السخافة

صام صام .. و فطر على بصلة
صام صام، و فطر على جرانة
راس الفرطاس قريب لرّبي
العزوزة هازرها الواد و تقول العام صابة
La vieille femme est entraînée par le fleuve et elle annonce gaiement qu'il cette année
هرب مالقطرة، جاء تحت الميزاب
هرب مالشتاء طاح في الويدان
تهى الفرطاس من حگان الراس
يا طبيب العميان، داوي عليك العورة
ساقى العباد، آخر من يشرب
دار الخلاء تبيع اللفت
(la maison du desert vend du navet) Une personne désinvolte ne peut réagir que telle qu'elle est

قصوله يدّه، جات صالحة للطمبور
قال يا كلب شبيك تلهث، قال خايف من قايلة غدوى
بعدهما شاب هزوه للكتاب
جاء يخدم شوّاشي، تولدوا الناس بلا ريوس
بيبع في الريح للمراكب
كي حاجتي بيك يا وجهي، خبشوك القطاطس

كان جاء الكبار يكبر راه كبر روحه
عاش يتمنى في عنبة، مات جابوله عنقود
دخلوا مالباب خرجوا مالخوخة
بعدها اتاخذ، شراوله مكحلة
كلب بحر يتزعبن على فكرونة
يخبى المشعل في الظلام
برد يا عطشان
ربي يعطي اللحم للي ما عندوش سنين
ربي يعطي الفول للي ما عندوش ضروس

أصول و وصولية

المأكولات

التمر و الحليب، ما ياكلهم كان الحبيب

الحيوانات

كل خنفوس عند امه غزال
القرد في عين امه غزال
العب مع القرد يوريك مخرجه
بات مع القرد صبح ولد عمه
بيبع القرد و يضحك على شاريه
يا واخذ القرد على ماله يروح المال و يفضل القرد على حاله
اللي يحب العسل، يصبر على قرص النحل
إذا كان زنزنت النحلة، عليك بالمنكوس ولا بالكحلة
تسعة و تتسعين نمالة دخلوا لهاك الغار
حتى الذبان يكح
السبع اذا شاب، طمعوا فيه الذياب
هذا الشبل ولد بوه السيد
عمرك ما تقول للسيد فمك أكبر
شكون ينجم يقول للسيد فمك أبخر
تنجمشي تقول للسيد، الي ريحته مشومة
سيد علينا و في الحرب نعامة

بعبوص الكلب قعد ميات سنة في قصبه خرج معوج
Ce qui est de travers ne peut être corrigé par le temps

الكلب ينبج عالطيارة
الكلب ينبج و القافلة تسير
الكلب النباح، قليل ما يعضك
الجنازة حامية و المييت كلب
ما ينكر أصله كان الكلب
بوس الكلب من فهه حتى تقضي حاجتك منه
اللي يعمل الكلب، ما يكره الذيب
قال يا كلب شبيك تلهث، قال خايف من قايلة غدوى
إسئل مجرب و ما تسئلش طبيب و دم الثعلب في دماغ الذيب
عرس الذيب

*On prononce généralement la formule quand il pleut alors que le soleil brille dans le ciel.
Cela arrive par temps d'orage. Alors on utilise le dicton pour définir une situation ambiguë
qui implique la conjonction de deux contraires.*

حوت ياكل حوت و قليل الجهد يموت
الحوت ينتان من راسه
إكتب على الحوت و سيّب في البحر
الي تلسعو الحناش ييات يستخايل
ك حاجتي بيك يا وجهي، خبشوك القطاطس
كيف القطوس الأكل، كان ضربته يأذيك وكان سكت عليه، ياكلك عشاك
قطوس في شكاره
اضرب القطوسة تتربي العروسة
غيب يا قط، لعب يا فار
ولد الفار يطلع حقار
تمخض الجبل ياخي ولد فار
إسنتي يا دجاجة حتى يجيك القمح من باجة
اللي يخاف مالعصافر ما يزرعش الحبوب
عصفور في اليد و لا عشرة فوق الشجرة
عصفور في يدك خير من زوز يطيروا
ولد الوز يطلع عوام
إسنتي لين يشيب الغراب
البومة كان جاء فيها خير، ما يخلفوها الصيادة
بات ليلة مع الدجاج، صبح يقاقي
كان ضربت ولدك ع العظمة، ما يسرقش الدجاجة
الفرخ ما يرقش بوه
تعلم مشية الحمام، نسي مشيته
لبس كسوة، حسب روحه سردوك
بات ليلة مع الجران صبح يقرقر

يوخّر كبول الجمل
الناقة - سابقة و جراية و ما تاكلش الشعير
عيطة و شهود على ذبيحة قنفود
حضبة على دفينة قنفود
البغل يقول للحصان خالي
الجحش يقعد ديما جحش
ركبوه ع البهيم، مد يده ل الزنبيل
اللي عامل فيها بهيم ما يستغربش كان ركبوا عليه
أربط البهيم حذا البهيم، إذا ما علمه النهيق يعلمه الشهيق
بو مياة ناقة يحتاج لبو بهيم
بهيم لايس كسوة
بهيم الشركة يموت مدبار
عوادة في زك البهيم

*Un orchestre orientale dans le cul d'un âne...! Celà veut dire que la personne en question est indifférente. Qu'il ne réagit à rien.
Ou bien c'est une mauvaise ambiance*

كانك بقرة، خوذ بهيم
الجهامة جهامة ثور و العقل، عقل عصفور
بقر الله في زرع الله
الثور النطاح لا يموت إلا منطوح
كلب بحر يتزعبن على فكرونة
صام صام، و فطر على جرانة
بات ليلة مع الجران صبح يقرقر

تونس

إبتسم، إنها تونس
اللي في عينك حلي، موش كان م البره جاء
الذيرري ذيب و المروكي علوش و التونسي مرآة
تونس - قنديل سيدي محرز ما يضوي كان عالبراني
أريانة - لو كان جاء أريانة فيها بحر، ما يمشي حد للقبر
نابل - النابلي و الفار، ما توريلهمش باب الدار
مساكن - في النهار مساكن و في الليل مساكن
جربة - جرابة صافي
صفاقس - مشيت ناخو في الخيت، ياخي زلقت في الزيت، كان موش مالحيط، راني مشيت
فريق الكرة القرقي - كبش كي قرقنة
بطانية قفصي للزوالي و آردون حرير للمركانتي

إستنى يا دجاجة حتى يجيك القمح من باجة

العرايز

العزوزة هازرها الواد و تقول العام صابة
بعدها شاب هزوه للكتاب
عزوزة و قبضت على سارق
أولنا صغار و آخرنا صغار

Parce que les vieux se comportent souvent comme des enfants

المرض

كل منقوص منحوس

اليهود و الفرنسيون

أفطر مع اليهود، أرقد مع الروامة و خوذ عربيّة
يا يهودي، سببيني في قلبك
وقت يكثروا الربابة، يكثروا الكفار
نيسان يملأ الكيسان

Cela se traduit par le mois pluvieux , celui de la richesse et de la générosité.

معوّج كيف الحنوكّة
حار في بقرّة طريفة

L'égorgeur est confus à cause d'une vache qui n'est pas kacher

حرّكنا البسيصة بالمفتاح، حن علينا يا فتّاح
بالتحريك متاع البسيصة، حن علينا يا مولانا، يا فتّاح يا رزّاق
سوري و ساقيه بالرّيش
سوريّة و ساقبها بالرّيش

"Europeene et avec des plumes aux jamebs" et qui suit, est ne due a l'arrivee des Francais des 1881. Comment est-il ne? Tout d'abord, n'oublions pas que ces Francais et surtout les Francaises introduirent en Tunisie des vetements tout a fait differents de ceux des femmes locales. Naturellement certaines de nos Touenchia voulaient les imiter et comme de juste, elles exageraient. La nouvelle poule Tunisienne a gauche au lieu de la poule normale a droite. Donc: Chouria ou sakiha bel rich se dit a nos belles qui non seulement veulent imiter les etrangeres mais veulent meme les surpasser.

الطول بالخسارة، كي سلوم النصارى

grand et énorme mais ne sert a rien comme l'échelle des chretiens

إحفر إحفر يا شلوم، إلا ما عامك يطلع مشوم
في فرانسّا تصرّف كالفرنسييس
في رومة تصرّف كالرومان

منوع

ضحكوا له، تمذّ على طوله
فرحة بالعود، الطار و الدربوكة، للة مبروكة
كل فولة بميزانها
Ne méprise personne, chaque être a sa place.
يا مزين مالبرّة، أش حالك من داخل
ما نعطّوش عين الشمس بالغربال
جاي من تالي و يعييط يا مالي
إتعدّي على واد هرهار و ما تتعدّاش على واد ساكت
فلان هو فلان، لابس ولا عريان
لا تفرح للي جات و لا تندم عاللي فات
سلم عليه، توحل فيه
مشتهي الأوطان، مات حيران
فريش تحفون خير من زربيّة ملوحة
تفكرونا بعد ما رقدوا
جاء كاري صبح ملاك
يقال المثل في الشخص الذي تبنى المشكل كأنما هو مشكله، بعدما كان مطلوباً في رأي
فحسب.
إلي شاهي شهوة يحطها في عشاها
تقال لمن يريد أمراً فيحرض الآخرين على فعلها. أي إن أردت تجريب شيء فجرب على
نفسك، و يبدو أن باستور كان يعرف هذا المثل جيداً حينما فكر أن يلحق نفسه أولاً بلقاح
الكلب.
المجرب تهمزه مرافقه
Celui qui a commis quelque chose finira par se trahir
كي سيدي كي جواده
Quand deux personnes proches se ressemblent, amis ou père et fils
الصوف يتباع بالرزانة
Appel à la temporisation et à la réflexion
من فم البير و لا من قاعه
Si l'on s'est pas mis d'accord au début, inutile de poursuivre
لحمة الكرومة، متاكلة و مذمومة
Sur l'hypocrisie
وكل الفم، تستحي العين

تبدیل السروج فيه راحة
كثير ما العسل يمساط
يتمسكن حتى يتمكن
ما قالت طقّ كان حقّ
ما ينكر أصله كان الكلب
إما طورة و إلا فورة

Soit trop peu, soit beaucoup, se dit de ceux qui ne savent pas être modérés

حيط متكي لا يضحك لا يبكي

Se dit pour un placide

الباب محلول و الرزق ع الله

اللي تلقاه راكب فركة، قلّه مبروك الحصان

De quoi je me mêle

الدوام ينقب الرخام

قاله وخرّ، قال هاك حد البردعة

Il était très fréquent de voir à Sfax ou ailleurs en Tunisie une âne monté par deux personnes à la fois; souvent et bien que la selle a généralement une grandeur normalisée, les deux usagers devaient fournir un effort certain pour s'y maintenir dans un confort relatif et c'était souvent celui qui occupait le devant de la selle qui réclamait à son compagnon de temps à autre de se pousser un peu plus en arrière; celui de derrière, gêné par les injonctions de son compagnon et par le peu d'espace dont il disposait, ne tardait pas, après avoir consenti les efforts réclamés, de s'écrier que "les limites de la selle étaient atteintes" ou que le dos de l'âne ne lui permettait plus de reculer.

خبز و كبار في كل دار

زيادة الخير خيرين

حتى مدينة ما تنبت في نهار

كل شيء أحباس إلا النظر يا ناس

Pour les gens qui s'occupent des affaires d'autrui ou ceux qui regardent les filles dans la rue

خنفس دنفس بات متعشي

الضعيف في القافلة معاه ربّي

قطوس في شكارة

جيب المروحة، مش نعطيك كف

Il faudrait peut être préciser, que les instructeurs locaux en Tunisie, se rafraîchissaient avec l'éventail représenté en bas du texte, et qu'ils avaient l'habitude, de battre leurs élèves, avec la hampe de ce même éventail

ورّيه و كان عمى خليه

عوادة في زك البهيم

Un orchestre oriental dans le cul d'un âne...! Celà veut dire que la personne en question est indifférente. Qu'il ne réagit à rien.

مخزن ولا كرية مشومة

اللي في بطنه لحمه نيّة توجعه

اللي عملها بيديه، العصا ليه

اللي يعمل بيده ما يكيدّه

Celui qui fait de lui-même (par sa main) ne doit pas se plaindre

ما يحكاك ظهرك كان ظفرك
اللي بوسة ترضيه لا خير فيه
بالحجرة، بالحجرة، تتبنى الدويرة
إكبس، تلقى ما تحل
اللي تعدّ عالبحر يتعدّ عالبحيرة

*OU.... CELUI QUI A TRAVERSE UNE GROSSE EPREUVE, PEUT SURMONTER LES
PETITS TRACAS*

اللي غاب، غاب سهمه
مالوردة تخرج الشوكة، و مالشوكة تخرج الوردة
*LE BEAU PEUT ENGENDRER LE LAID MAIS LE LAID PEUT AUSSI ENGENDRER LE
BEAU*

اللي ذاق البنة ما يتهنّى
فطور الصباح رباح
زيد الماء، زيد الدقيق
اللوزة سوسة وبننتها نموسة و ولدها فرج يعسّ علي دخل و علي خرج
Celui qui s'occupe des autres et qui se sent concerné

لا تزيد و لا تنقص
يا سي الفرطاس، أعطيني حارة إنزاص
أعطيني قرطلي ما حاشتي بعنب
وين إنحطك يا طبق الورد
عمل م الحبة قبة
فرد فارس ما يخلي غبرة
شد الباب حتى يجيء جحا
*se dit de quelq'un qui perd son temps, en attendant que les autres prennent des decisions pour
lui*

اللي تعمل، تلقى
تعلم مشية الحمام، نسي مشيته
العصا لمن عصى
تغيير السروج فيه راحة
خانها ذراعها قالت مسحوره
جاء يبوس في مرته، نقبلها عينيها
ضحكوا عليّ، ضحكت معاهم
الكورة أفيوم الشعب
الحلم سيد الأخلق
نحى م الجابية و حط في الخابية
الكثرة وقلة البركة
لا تردّ فاس على هراوة
ريح السد، يهز ما يرد
زيد الماء زيد الدقيق

الصوف يتباع بالرزانة
تغدّ و آتهدّ كيف يكون عليك الدّين، تعشّ و آتمشّ كيف يكون خطوتين
Déjeune et repose toi même si tu dois une dette, dîne et marche même si pour deux pas
إسنّى لين يشيب الغراب
شّناتك في ربيعها ووزرتك ما تبيعها
لا تجري جرية النعامه و لا تشابط سماء بيديك، ما تاخذ الا ما يكتبلك وما تكسب الا ما
يعطيك

بعد الصيف، علق المنجل
شد الحيط حتّى يجي جحا
تسلم على يهودي، تخسر خبزة
ما يبقى في الواد كان حجره
بلاصة حد ما ياخذها حد
اللي ادالك خبالك
كل شي حبّاس , إلا النظر ياناس
اللي يحب اللّو يسهر الليل بكنه
اللي يحب الحلو يسهر الليل بكنه
القلب ع القلب

Se dit quand on dit ou pense la même chose au même moment

إذا عربت، عربت
اللي ما يسمعش كلام كبيره، الهم تدبيره
كل ثنيّة تهز إل رومة
شبيه اللوز منبوز، شبيه الفراز مال آلاز و شبيه السفرجل ما يحبّش يسترجل
قامت عليه القيامة
ما أخبيك يا صنعتي كي شفتك عند غيري
النظافة من الإيمان و الوسخ من الشيطان
الطول و قلة العرف
هم بهم هم دار بابا خير
بلع السكين بدمّه

Il a avalé le couteau avec son sang.

Il a effacé toute trace du crime.

أمثال تحتوي عل كلمات داعرة

داخل سوق البصّاصين بلاش ترمه
ترمته عريانة و الخاتم في الصبع

نفخة و ترنان و ترممة عريانة
بعء ما يبص، يحزق ترمته
تاكسي بببي، يمشي و يجي، في العشرة و النص، يمشي و يبص
التي خراء برا
ما اكبر خريتك يائي ما عندك دار
Cela veut dire que l'on se lasse d'un convive.
عوادة في زك البهيم

Un orchestre oriental dans le cul d'un âne...! Celà veut dire que la personne en question est indifférente. Qu'il ne réagit à rien.

على كرازه، زادوا له دلاعة
Pour quelqu'un qui a déjà des soucis graves et voilà qu'un autre problème s'y ajoute.

طحان و فارش جبته
القحبة تقحب و الطحان يعد
La prostituée se prostitue et le souteneur compte, je ne sais pas si il compte les clients ou la recette; ou peut être les deux

التي عطى كلمته، عطى نقبته
القمار و الطقار، ما توريلهمش باب الدار
Le joueur et l'obsédé sexuel ne leurs montrent pas le seuil de ta porte.(ne frequente pas les gens qui on un vice, car tu risque de te contaminé

زب صغير خدام، خير من زلاط راقد
Un petit zob travailleur vaut mieux qu'une grosse verge endormie
فرفور سخون عند القردة خير من زبور بارد عند الشابة
ناس تحشي فيه و ناس تلعب بيه
إلعب مع القرد، يوريك نقبة جعبه
شد خبزتك و فك عصبتك
حسب حسبة، طلعت عصبه
Bitte en maltais -

عبارات تونسيّة

عبارات تونسيّة ذو طابع إسلامي

الله يجيبك فالصواب
توكل على الله
توحد الله
مولاه ربي
حمدوا الله يا ربي
اللطيف عليك
إنّا لله و إليه راجعون
حسبي الله و نعم الوكيل
لله في سبيل الله
ويل للمصلين الذين هم عن صلاتهم ساهون
إنّما الأعمال بالنيّات
الله يوصل بالسالم
الله يحلي أيامك
الله ينورك
الله يسطر
الله غالب
الله أعلم
ربي يقوي سعدك
ربي يفرج عليك
ربي يبعد عليك البلاء
ربي يبعد عليك ولاد الحرام
ربي يطول عمرك
ربي يزيدك
ربي يكثر من أمثاله
ربي حنين كريم
يرحم بوك
ربي يخلص وحلك
يتربّي في عزكم
البركة فيك

إن شاء الله، فرحة عازب
العاقبة ليك
زارتنا البركة

شتائم تونسية

عزّاك وخلاك و مندبة قدامك و وراك
يعقر أمك على ها الجيبة الحرفة
يكب سعدك و يطّيح و عدك
يكب سعدك و يحمم و عدك
يعطيك خزوق على حناكك
يعطيك كيّة و عقرب حيّة
يعطيك كيّة و شيّة عاللحمة
يعطيك جدري يهزّك
يعطيك بيثرة على عينك الأيسرة
يعطيك داء على لوناك
يعطيك سخطة
يعطيك بقلة
يعطيك دودة و قملة سودة
يعطيك مرقد ما تقومش منه
يعطيني بقيلة و تجي على راسك
يراك حزينة على شبابك
يراك فين تقبل تزبل
يراك أعمى
أيّ طير من قدامي
برّ ذر دورة
يشيّ ريفك
إقلب منظرك من قدامي
إقلب عليّ منظرك
الله لا يربحك
ما أرزن ملايكتك
كسرّ تلي كرايمي
برّ زمرّ
برّ شيّت
يلعن مذهب بوك
خراء و ماء سخون
سيّب صالح

ملا هم أزرق
مأحلاه، دفتونته تشبه قرمودة متاع كانون
Comme il beau, son menton ressemble à un coin de kanoun.

مغازلة تونسية

خمسة و خميس على كمونك
العسل آش يقربلك
ما أحلاك يا تحفونة
ما احلاك و ما احلى زينك
ما صابني سيفارو في فمك
شبيه التفاح موش مرتاح
شبيه اللوز منبور
شبيه الفراز مال آ لاز
يا حوتة، آش عندك
إيجا لنا، شمس عليك
عالسلامة يا حمامة
إنت عسل يقطر
إيجي مئا تذوق البنة
يقتل حميرك على مانكيرك
نحننا زوز و إنتوما زوز، نعملوا كعبات فازوز
ما أحلى لافيسك على تضاريسك
نموت أنا ولا نبيع الحانوت، تي شيبك حاقرتتي تو هك، أخزلي حتى خزرة وحدة
ملا ستيل
ملا قنبلة
يا غزالة
يا تقاحة
يا عسلة
ما نجمش نعيش بلاش بيبك
من هوني ولا مالزهروني
تركحلي، نهزك للنحلي
شبيني أنا، دوني
حتى أنا موش خايب، راهو
شبيها النعجة منز عجة
فمك ولا شلاكة أمك
عالأصفار قلبي يتعصفر

جواب للمغازلة التونسية

شبيك بليد هكّ إنتي
البلادة ما نحباش أنا
شبيك ركيك و ماسط
أش تحب عندي
تبدى و ما توفاش
شبيك تخزلي، ما عجبتكش
عينيك حوالوا
شد عليّ قلبك ربّي، ترى
خلّيني إنرگز على همي
تبارك لله عليك، و يزيد يقرب وجهه كيتعدّي
عاد، تي أووه، يزيتشي عاد، ملى فدّة - و الجواب يكون : أووه، ياراني الفدّة و الهوء الي
تتنفسه

يراك كالرمانة، مالداخل مليانة و مالبرّ مزيانة
يرى سعدك ضاوي
يجعلك فين تقبل تريح
يجعلك في كل خطوة بركة
خمسة و خميس عليك
حوتة، خمسة و قرن غزال
حوت عليك

Raillerie.

يا شومي
يا حليلي
عامل بون كيف
ربّي عليه الكبدة
يعطيك عصيدة
يلعن بو خشمك
يلعن بو زينك
جبت السيد من وذنّه
(*découragement*)
زهر يكسرّ الحجر
عيشة مشومة
بيعة مقطعة
بيعة مرهزة

يهز و يسبط
شي مايدوم
ما يدوم حال
هگاك وبر
خير من بلاش
راسين في شاشية
روحه طلعت
يهديك و يصلح رايك
شاف النجوم في القايلة
يقوي سعدك
قامت عليه القيامة
أعمل ترمة ميتة
صباح الخير
صباح الفل و الياسمين
وين نحتك يا طبق الورد
إذا عربت، عربت
إن شاء الله معرفة طيبة
مساء الخير
تصبح على خير
كذب مفلق طاح الكز، قعد الزيت معلق
الفشلة في البشلة
الرخفة في الكبسة
يحلل الموزة
بيكي الأصلع
بقلة عليها
شحم يهود
الخلاء و القفار
قربلة
قلقت و فديت
موش نرمال
لا يطيح عليك الأيام
أموري في الجبن
أموري في العنبر
عينك ميز أنك
المسامح كريم
مبيل - تاعب -
ترمة باردة
شد في لحيتك

إِنَّكَ عَلَىٰ تَوْنَسٍ